

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
Szerkesztőség.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Zörgő bilincsek.

Budapest, március 13.

(v.) Valami készül a szélsőbalon: a gyennyolc megmozdul s közeledni kíván a hatvanhét felé. Nagy ennek az evolúciónak a fontossága és az érdekessége. Ha a függetlenségi politika lerepeszti magáról a közjogi dogmatika békóit; ha megszűnik küzdeni a lehetetlen dolgokért s beáll az elérhető célok szolgálatába; ha lerazza magáról a meddő elméletet porát, ami harminc esztendő, vesződséges vándorlásain szállott reá, s nem irányt, hanem módszert cserélve, gyakorlati feladatok megoldására vállalkozik: — akkor ez a reform új lendítőt fog adni egész közéletünknek. A fennálló s nemzetünk nagy többsége által megnyugvással elfogadott közjogi alap pusztá tagadásával a függetlenségi párt sem magát, sem az ország dolgát nem tudta előbbre vinni. A rideg negáció állandó terméketlenségre kárhóztatta ezt a pártot s utját vágta a nevéhez fűződő népszerűségben lakó nemzeti erő hasznosításának. Ami jót ez a párt tehetett, azt akkor tette, amikor a viszonyok hatalma által leszorított a merő közjogi tiltakozás teréről s belékerülve a pozitív alkotásokat követelő közszellem sodrába, részt kellett vennie önkénytelenül is abban a nemzeti munkában, amely üdvös intézmények megteremtésére indult meg más pártok részéről. S talán ez a tapasztalás vezette a szélsőbalnak annak a felismerésére, hogy mielőtt diadalra vihetné azt a közjogi reformot, melyet szükségesnek tart, legelsőbben is saját magát kell megreformálnia.

A függetlenségi politikának ez az új módszere a politikai életbe ismét bevonuló Ugron Gáborral együtt, sőt sajátképpen ő benne jelenik meg a politikai szemhatáron. Nem tudjuk, hányan követik majd a képviselőház mai függetlenségi pártjából az új

vezérnek hívó szövegét. Nyilván nem sokan. De ha így is lesz, az evolúció fontosságából ez nem fog semmit levonni. Az új alakulásnak jelentősége ez idő szerint nem hivatkozható számában van, hanem abban, hogy a perszonálunióra fölesküdt függetlenségi táborban beállott a skizma; hogy támad egy új párt, amely szakítva a közjogi ellenzék merev dogmaival, a nemzeti fejlődés szolgálatába akarja szegődíteni a függetlenségi politikában lapponzó nemzeti törekvéseket; s hogy akad bátor és erős kéz, amely a gyennyolcas lobogót a meddő tiltakozás kopár sziklatalajáról a hasznos nemzeti munkának termőföldjébe plántálja át. Ez ad jelentőséget a függetlenségi politika e reformjának, nem pedig az, hogy mennyi harcost hoz az új táborba az első toborzás. Mi, akik erős meggyőződéssel ragaszkodunk a Deák Ferenc közjogi alkotásához, igaz megelégedéssel köszöntjük ezt a fejlődést. Szilárd hitünk volt és marad, hogy a hatvanhates közjogi alap nemcsak fenntartotta a maguk teljes épségében az ország közjogait, hanem megteremtette egyszersmind azt az egyetlen bázist is, melyen Magyarországnak nemzeti ereje és állami hatalma megtalálja a korlátlan fejlődés előfeltételeit, mert csakis ez az alap biztosítja hazánknak a trónnal való állandó összhangot és azt a megbízható oltalmat, amelyet egyedül a monarkianak nagyhatalmi állása nyújthat nemzeti erőink foganatos kifejtésének. S épp ebből a szempontból tulajdonitunk rendkívüli fontosságot a függetlenségi politika evolúciójának. Akár-hogy vesszük is, ez az új tan elfogadja a közjogi alapot, habár egyelőre kiinduló pontul csupán, Reánk nézve az a fontos, hogy amiből az ember ki akar indulni, arra előbb rá kell helyezkednie. Onnan, a tulsó partról, ahol a merev tagadásba géberedett bele a függetlenségi politika, nem juthatott el sehová a nemzeti erőnek az a része, amelyet

a közjogi ellenzék foglalt le magának. Itt, ezen az innesső parton szabad előtte a világ; ha akar, haladhat előbbre is; de bízunk benne, hogy előbb szét fog nézni az új tájon s ha úgy találja, hogy olt is lehet boldogulni, hát megveti rajta a lábát s nem kívánczik tovább.

Hiábavaló minden szépítgetés; a perszonálunióra való törekvés forradalmi tan. Visszacsavarni a történelmi fejlődést arra a pontra, ahol a függetlenségi pártnak rideg dogmatikája áll, törvényes eszközökkel többé nem lehet soha. Nem kételkedünk mi a függetlenségi pártban abban a szándékában, hogy a törvényesség útján maradvá, a király és a nemzet egyetértő akaratával kívánja megvalósítani közjogi elveit. De ez a szándék keresztülvihetetlen. A közjogi ellenzék ámit; nem másokat, hanem saját magát ámitja. Visszacsinálni a hatvanhetet, meg nem történtté tenni azt a harminc esztendőt, amelyben a közjogi alap úgy az uralkodóháznak, mint a magyar nemzetnek szempontjából győzelmesen bevált, hiru erőlködés maradt. De megpróbálkozni is ezzel a feladattal csupán forradalom útján lehetne. Törvényes eszközökkel a nemzetnek és a fejedelemnek egyetértő akarata viheti csak vissza az országot a dualizmusból a perszonálunióra. Már pedig a nemzet, amely három évtized óta tapasztalja a közjogi alapnak a nemzeti haladás szempontjából való termékenységét, csakis forradalmi lázítással lehetne olyan kábulatba vinni, amelyben kockára tenné eddigi vívmányait ismeretlen mennyiségű, de fenyegető jellegű veszedelmekért. Ami pedig a királyt illeti, akinek trónja a nagyhatalmi álláshoz van hozzákövacsólva, azt még forradalmi terrorizmussal sem lehetne rábírní arra, hogy elhagyva a nyugodalmas fejlődés útját, közjogi kalandok sodrába dobja bele az örízetere bízott nagy érdekeket. A független-

TÁRCA.

Romantika.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Szabó Sándor.

Vér Gyula fölvette a főnyereményt, azután hazament, megírta a testámentomát és föbe lötte magát.

Tudta, hogy a leány nem szereti, de tudta azt is, hogy most mégis elmenne hozzá, a pénze kedvéért. Becsületes lelke nem tudott más megoldást erre a nagy problémára, mint a halált. Más ember talán más megoldást is talált volna. Teszem azt, hogy a szerelem majd megjön a házasságban, vagy egyéb ilyesfélét. De ő nem akarta szerelem nélkül elvenni a leányt, de meg nélkülül nem akart tovább élni. Bizonyára nem okoskodott volna így, ha nagy kedve lett volna az élethez. De az az erős életösztön, amely kegyetlenül feloldoz mindent az életért, nem volt meg benne. Ugynevezett jó ember volt, aki feloldozza magát másokért. Még az életét is. Itt felejtett középkori troubadour volt. Még a haló porában is kedveskedni akart annak, akit szerelt.

A testámentomában megírta, hogy tizenöt-ezer forintját tegyék takaréka, a kamatját havonként fizessék ki annak a virágkereskedőnek, ahol addig vásárlapontként apró ibolyabokrétáit vásárolta, a virágkereskedő pedig ezért telenyáron, minden áldott reggel egy szép virág-bokrétát küldjön Barany Margitnak. Merthogy nagyon szerette a virágot.

Az öreg Baranyik bosszankodtak a testámentom miatt és azt mondták, hogy jobb lett

volna, ha inkább a pénzt hagyja a leányukra. Sőt meg is próbálták, hogy hátha megkaphatnák a pénzt, de Bódi Zoltán, a testámentom végrehajtója erősen ragaszkodott barátja utolsó kívánságához és ugyancsak örködött, hogy a testámentomban hiány ne essék.

Margit nem bosszankodott, hanem már előre örült a sok virágnak és azt mondta:

— Szegény Gyula, milyen jó fiu volt!

Sőt amikor a virágtestámentomnak híre ment és ő ennek révén megismerkedett Verő Józseffel, a gépgyári prokuristával, akinek felesége is lett, akkor nyíltan kimondta, hogy ezt a szerenését is Vér Gyulának, Vér Gyula jószágának köszönheti. És hálás szívvel gondolt a jó fiura. Talán el is ment volna hozzá.

Egy gyerekkori areképe maradt tőle, azt berámáztatta és az ágya fölé akasztotta. Az arekép nem igen hasonlított a harminc esztendő Gyulához, úgy hogy Margit idővel már nem is a pupos és kopasz Vér Gyulának a képét őrizte szívében, hanem egy tizenöle éves, ábrándos szemű, hosszú szőke haju fiunak a képét és mennél jobban telt az idő, annál kevésbé hasonlított a szívében őrzött kép a Vér Gyula képéhez.

Az esküvő után két hétre elutaztak. Egy erdélyi rokonuk átengedte nekik a mézesetekre az egész házat.

Az uton Margit még folyton a jó Vér Gyulára gondolt, akinek ezt a szerenését köszönheti. De már a feleuton vigan kacagott, és járt ki-be a kupé ajtaján.

A két hét vigan telt el. Margitra alig lehetett ráismerni, mikor hazajöttek. Piros volt és egészségesen, boldogan kacagott. Csak akkor komolyodott el, mikor belétek lakásukba. A zongorán egymás mellett szép sorjában tizenögy virág-bokrétát volt. Az ablak föléli már egészen

hervadt volt, az innesső, az utolsó még egészen friss.

— Szegény, jó Gyula! sóhajtott föl Margit, ahogy belépett.

Azután odament, sorra kezébe vette a bokrétákat és mind megcsókolta. A szemében könny csillogott.

Verő József azalatt komoran járt fel-alá a szobában és dühös pillantásokat vetett a virágokra. Margit észrevette és behívta a cselédet.

— Rakja el!

A cseléd felnyalabolta a sok virágot és kivitte a spájzba. Nagy, fekete láda állott a kamara közepén, abba dobta bele. Lehetett már ott vagy száz hervadt bokréta. De a hervadt, összaszott virágnak nem kell sok hely, belefér még vagy kétszáz.

A láda hosszú volt és teknőformájú. Nagyon hasonlított a koporsóhoz. Ahogy pedig kinyitották a fődét, kellemetlen, erős szag áradt ki belőle. A halott virágnak a szaga.

Odabenn azalatt jóra fordult minden. Margit már vigan kacagott és egy pár hangot vert ki a zongorából. A férje mellette állott és átkarolta a derekát. Egyszerre odafordult hozzá az asszonyka:

— Látod, milyen figyelmes gavallérom van!

Verő József összeráncolta a homlokát, mire Margit elvette magát.

— Csak nem vagy rá féltékeny?

Verő József otthagytta az ablakot és nagy lépésekkel méregette a szobát. Egyszerre csak megállott a hálószoba nyitott ajtaja előtt.

— Annak az ócska areképnek is jobb helyet találhatnál.

Margit újra elvette magát.

— Hogy meg ne igézzen, ugy-e?

A férfi még jobban összehuzta a szemöldökét.

ségi politikának új evolúciója lehántja ezt a forradalmi kergét a közjogi ellenzékéről. A közjogi kiegyezés alapjára helyezkedő függetlenségi politika kénytelen lesz respektálni a dualizmus által emelt közjogi korlátokat. Hiába akar majd rajtuk keresztültörni; sokkal erősebbek azok, semhogy ne tudnának ellentállani ennek a támadásnak. Ha kibírta Deák Ferencnek műve a kívülről befelé irányzott ostromot, ki fogja az birni a belülről kifelé irányulót is. Ha nem lehetett a negyvennyolcas dogmatika buzogányával bezuzni a dualizmus várfalait, szétrepesztieni sem lehet majd azokat. Ki fog derülni, hogy az állami függetlenség megvalósítható mértékét a hatvanhetes alapon is megtalálhatni; s be fog bizonyosodni, hogy nemzeti erőinknek edzése és kifejtése csakis ezen az alapon lehetséges, minden egyéb alapon pedig el kell kallódnia minden erőfeszítésnek. Az eredmény pedig az lesz, hogy a függetlenségi törekvésekbe a hatvanhetedik alkotás iránt, a fejedelemben pedig a magyar nemzetnek legmesszebbmenő politikai becsvágya iránt bizodalmat fog önteni ez a tapasztalás.

Ezért tartjuk mi nagyjelentőségűnek az új alakulást. A közelmúlt küzdelmei mutatták ki, hogy ami a negyvennyolcban értékes és tehát feltétlenül megőrzendő volt, azt kellően biztosítja a hatvanhét. A függetlenségi politikának új kiágazása pedig arról fog bizonyosodni, hogy aki ez ország állami és nemzeti erejét fejleszteni kívánja, annak szakítania kell a közjogi negációval, s rá kell helyezkednie arra az alapra, amely a nemzeti jogok épségben tartása mellett tartós összhangba hozta Magyarországnak és a királyi háznak létérdekeit. Ami a szélsőbalon készül, abban mi haladást látunk: kirajzását a gyakorlati politikában érvényesülni kívánó nemzeti öserőnek, az örök meddőségre ítélt közjogi tiltakozásnak anakronizmusából.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 13.

Ha a paraszt szalmát árul, zokognak a mezők. Mert igen nagy akkor a paraszt szorultsága. S aki a budgetvitának ezt a mai első napját kritikai szemmel nézi, el fog szorulni a szíve, hogy mekkora szegénységben tengődhetik az ellenzék, ha egyebet nem is tud más támadni, csak a — nemzeti pártot. Szerencsére, csak az első nap

— No hát, igen, nagyon sokat foglalkozol vele! — mondotta bosszusan.

Aznap Margit nagyon rosszul aludt. Folyton a nagy fekete ládát látta a hervadt virágokkal. Azután az egész kamara, megtelt a száraz virágokkal, majd az ebédől is, végre a hálószoba is és olyan erős volt a szaguk, hogy Margit arra fölébredt és soká nem tudott elaludni. Ahogy hánykolódott, hát hallja, hogy a férje álmában beszél és szintén hánykolódik.

Reggelre Margit, úgy ahogy volt, kibújt az ágyból, egy szál ingben fölkapaszkodott egy székre, levette az ócska fotografíát és becsünggette a cselédet.

— Ide a mi képünk jön, Lidi — mondotta a cselédnek. — Ezt akaszsa ki a konyhába.

— A virággal is kéne tenni valamit, nagysága, — mondotta a cseléd. — Nagyon rossz a szaga.

— Hát dobja ki!

De azután, mintha megbánta volna, amit mondott, hirtelen hozzátette:

— Ne még! Várjunk vele. Majd kieszelk valamit.

Abban a szempillantásban megszólalt a csengő. A cseléd kiment és mindjárt vissza is jött egy orgonabokrétával a kezében.

Margit mohón nyult utána.

— Milyen szép! És milyen jó szaga van.

— Holnap már ez is csak olyan szagu lesz, mint a többi, — válaszolt a cseléd.

Margit az éjjeli szekrényre tette a bokrétát és könyökére támaszkodva nézte kerekre nyitott szemekkel.

— Szegény Gyula, szegény jó fiu!

Ugy találta Verő József is. Gunyosan mosolygott.

— Persze, a gavallér.

Most már az asszony is föl pattant.

— Akár gavallér, akár nem, jó fiu volt. Aranyos jó fiu volt.

fest ilyen szomoruan, amikor a függetlenségi pártból még csak Komjáthy Béla beszélt, aki — a vajda környezetében élő egyéb korifeusokkal együtt — mostanában nem ismer nagyobb gyönyörűséget, mint megpiszkálni mindazt, aminek a nemzet leginkább örvendezett. Nekik fáj mostan a fuzió, amelyet valaha ők sürgettek leginkább, mert akkor az volt a jobbik téma a tanulódásra. Most az idők megváltoztak s ők támadják egyedül a fuziót, de legkevésbé a nemzeti pártot. Talán már a holnapi ülésben megfelel nekik gróf Apponyi Albert s az ő feleletének kár is volna elébe vágni, de mi attól függetlenül is mélyen fájjaljuk, hogy a függetlenségi pártnak olyan lucidus fejú tagjai, amilyen Komjáthy Béla is, meddő évődésre feesérlik az erejüket s az ellenzék komoly hivatásának teljesítését szinte átengedik a néppártnak. De szeretjük hinni, hogy a párt hivatalosan nem indul a Komjáthy nyomán s az a határozati javaslat, amelyet Kossuth Ferenc a párt nevében talán már holnap beterjeszt, komolyabb alapokon vezet be a függetlenségi vitát.

Igy ez a mai nap körülbelül a néppártnak jutott. Sőt mind a két árnyalatának is. Mert hogy átesünk rajta, Asbóth János ur is szükségesnek tartotta a maga álláspontjának kifejtését, amely természetesen egészen egyéni. Mint rendszeren. A néppárti elveket tárta fel, de konzervatív köntösben s megjegyezte, hogy konzervatív párt nincs ugyan, de konzervatív politikusok sokan vannak s ő azok nevében beszél. Nem valószínűen azonban, hogy az a sok konzervatív politikus nem igen fog az Asbóth ur zászlója alá sietni s a parlamentnek ez a magányos vándorlója tovább is csak egyedül fogja járni az ő furcsa zarándokutját. Érdekesebb volna nála gróf Zichy János, aki teljes lojalitással ismerte el legalább az új korszak jobbra való hajlandóságát s ha meg is vonta újra a néppárti program határvonalait, csak azért tette, hogy valamivel megokolja, miért nem szavazhatja meg ennek a kormánynak sem a költségvetést. Meglátszott rajta, hogy csak pusztá kötelességet akar teljesíteni s nem a régi furor ragadja az opponálásba. S a kötelességet elég szépen teljesítette. Elegánsan és nyugodtan rajzolta meg az új harc térékét, hogy merre lehet közös érintkezésre gondolni s hol választják el áthidalhatatlan szakadékok a néppártot a liberális tábortól. Ez a rajz talán nem egészen tökéletes, de a jó-hiszeműségét illik elismerni s szinte kívánatos, hogy a néppárt kisebb katonái tartsák magukat

— A kibe Margitka halálosan szerelmes, ugy-e? — vágott szavába gunyosan a férj.

Margit bosszusan elfordult. Csak annyit dörmögött magában:

— Ugyan legyen eszed, Józsi!

Az ebédnél megint rosszkedvűek voltak. Ebéd előtt a férj, az iródából jövet, befordult a konyhára és meglátta ott a fotografíát.

— Persze, hogy mindig előttem legyen!

Margit a vállát vonogatta és durcásan hátat fordított az urának. Jó soká tartott, míg megszólalt. Éles, epés hangon:

— Hát így se jó, úgy se jó, igazán nem tudom, mit akarsz?

— Békét akarok! — ordított a férfi olyan hangon, amelyet Margit még nem hallott tőle.

De a következő pillanatban már megbánta heveségét és hátulról két kézzel átkarolta az asszony derekát. Az meg csak a vállát rángatta egypárszor, azután fölemelte a kötenyét és keserves sírásra fakadt.

Erre aztán alaposan megjődte a férj. Kérlelte az asszonyt így, kérlelte úgy, de azon bizony nem fogott a szó.

Mikor ebédhez ültek, még vörös volt a szeme az asszonynak és semmit sem akart enni.

Verő József módfelett röstellte a dolgot és nem mert a szemébe nézni az asszonynak.

Mikor a cseléd leszedte az asztalt, az asszonynak egyszerre kiderült az arca.

— Tudja mit, Lidi, holnaptól kezdve magáé a virág, amit hoznak.

— És a régivel mit csinálunk? — kérdezte a cseléd.

— Dobja a szemébe.

Estefelé, szürkületkor beállított a viceházmester egy napszámmal. Lidi mindjárt a spájzba vezette őket és rámutatott a fekete ládára. A két ember vállára kapta a ládát és kivitte. Ugy vittek, ahogy a koporsót szokás.

a fiatal gróf mai szavaihoz. Kár volna, ha tul akarnák licitálni.

A budgetvitát Neményi Ambrus vezette be az előadói emelvényről egy okos, higgadt beszéddel, mely a követendő közgazdasági politika alapelveit fejtegette a Háznak élénk érdeklődése közben. Főlemlítjük még gróf Benyovszky Sándor rövid beszédét, melyet a szélsőbal buzgó tetszéssel fogadott.

Egyébként eszöndesnek ígérkezik ez az egész budgetvita. Fehér galambok röpködnek a békés levegőben s ha a szélsőbal bizonyos árnyalata meg is próbálkozik vele, hogy a guny nyilaiból is elszórjon néhányat: azok sem fognak kárt tenni senkiben. Talán nem is valók egyébre, csak hogy az az árnyalat ki ne jöjjön a gyakorlatból.

A képviselőház ülése március 13-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Perczel Béni, Rakovszky István.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

(Sürgős interpelláció.)

Az elnök jelenti, hogy Major Ferenc az ülés végére sürgős interpellációt jelentett be a kínai kérdésben.

A Ház engedelmével az ülés végén fogja előterjeszteni.

(Harmadik olvasás.)

Az osztrák kiegyezési proviziómról, a horvát proviziómról és a városok kártalanításáról szóló törvényjavaslatokat harmadik olvasásban is elfogadják.

(A költségvetés.)

Neményi Ambrus, a pénzügyi bizottság előadója, ismerteté után az 1899. évi állami költségvetést. Előbb meleg szavakkal emlékszik meg Hegedűs Sándorral, aki két évvel ezelőtt régebben vezette be a költségvetés tárgyalását s az ő pártján kompetenciájával és mindig lendületes ékesszólásával az államháztartás helyzetéről, a követett vagy követendő pénzügyi politikáról kimerítő, érdekes, tanulságos képet adott. Az ő példáját követve, a szóelő is a legnagyobb súlyt helyezi arra, hogy a Háznak a költségvetés és az államháztartás állapotáról tiszta és kimerítő képet adjon, de egyáltalán rátajon oly körülményekre is, melyek alkalmasak lehetnek arra, hogy az államháztartási rendet megzavarják.

A Ház korábbi évekből költségvetésen kívül részben elő kiadásokat szavazott meg, amelyek csak egyszer jelentek meg, részben olyanokat, melyek a költségvetést állandóan, évről-évre terhelik, részben megszavazott olyan kiadásokat, amelyek azonnal a költségvetésbe beilleszthetők, részben pedig oly kiadásokat, amelyek a költségvetésen kívül autonóm, jobban mondva, nomád életet éltek. Ez ellen a rendszer ellen küzdött mindig a pénzügyminiszterrel teljes egyetértésben a pénzügyi bizottság. A helyzet e tekintetben is lényegesen javult, de azért van még elég kitűszöbölőni való, például a külön tárcaadósságoknak rendszere; megszorítandó továbbá, amennyire csak lehetséges, az ugynevezett alapszerű kezelés, habár az illető alapok üdős, helyes és törvényes céloknak szolgálnak. (Élénk helyeslés.)

Az 1899-ki költségvetésre áttérve, konstatalja, hogy ebben az 1898. sanyaru évnek a tapasztalatai gondosan figyelembe vannak véve. Az 1898. esztendőnek eredményei pontosan megállapítva még nincsenek, azonban a szónok az eddigi nyilvánosságra került adatokból azt következteti, hogy az egyenes adók az előirányzatnál többet eredményeztek, ellenben a fogyasztási és itáldók stagnációt mutatnak, az államvasutaknak pénzügyi eredményei pedig szintén csak éppen hogy az előirányzatot elérték. Ezeknek a tapasztalatoknak megfelelően történt az előirányzat a folyó 1899. évre, de aki ezt a költségvetést részletesebben és behatóbban vizsgálja, tapasztalhatja, hogy a pénzügyminiszter sok titkos rezervát tartogat ezuttal is, hogy esetleg előre nem látott kedvezőlen körülményekkel szembeállhasson. A helyzet az, hogy az utolsó évtized nemzeti munkájának, áldozatkészségének és önmegtartóztatásának legbecesebb vívmánya, az államháztartási egyensúly biztonságban van mindaddig, míg határt szabunk a túlságos terjedésnek. Másrészt azonban szükségünk van arra, hogy az önmérséklet parancsait kérelhetetlenül alkalmazzuk. Az előadó azután ismerteté a jövedelmek csoportjait, melyeknél az egyenes adók reformjáról szól bővebben, kiemelvén, hogy ennek vezető gondolata nem lehet az adók fölszigazása. A költségvetést elfogadásra ajánlja. (Zajos helyeslés a jobboldalon és a baloldalon.)

Gróf Zichy János: A múlt költségvetés óta a helyzet megváltozott s a miniszterelnök beszédéből azt a hitet meríti, hogy a rendszer is megváltozott. A miniszterelnök iránt bizodalommal viseltetik, de még is tartózkodó álláspontot kénytelen pártja elfoglalni vele szemben, mert kormányában oly férfiak vannak, kik a régi kormány tagjai voltak, mikor a kormányzatot még nem ragyogta be az igazság csillaga. A miniszterelnök beszéde sok tekintetben megyugyogta a szóelő pártját, mert sok dolozba

közeledést jelent programjához. Ilyen az, amit a földmívelési tarcáról mondott; a munkaadók és munkások közt való pátriárkális viszony a néppártnak régen ideálja és irányja. Aggodalommal csak az tölti el, hogy a miniszterelnök — bár a nagypár támogatását annyira hangoztatta, egy szóval sem emlékezett meg a kisipar védelméről. Kar volt, hogy a program megfelekedett a szegényügy rendezéséről. A valódi liberálizmussal az a közös vonása a keresztény szellemmel, hogy a nyomort fölkeresi és a szegényeket, gyöngéket védelmezi. Legalább erről ne feledkezzen meg azok, akik az egyedül üdvözítő liberális-musra esküsznek. Az állam és egyház jó viszonyának helyreállítását lehetetlennek tartja addig, amíg az egyház sérelmit nem orvosolják. A felekezetenkívüliségről szóló törvény eltörlése még nem volna panacea. Az állami anyanyelvezetés nehézsége és költsége volt a folytonos bajok forrása. Mindaddig, míg az egyházpolitikai törvényeket vagy vissza nem vonják, vagy mással nem pótolják, a béke helyre nem állhat. Szükséges a katolikus tanulmányi alapok kivonása a kormány kezéből. Hogy a társadalmi tevékenység nagy mértékben meginduljon, szükséges az állami omnipotencia némi lefokozása, mert ez benitott meg minden olyan kezdet, mely nem az államtól ered. Kérde, hogy a miniszterelnök azokat a reformokat, melyeket programbeszédében ígért, még ennek a költségvetésnek keretében kívánja-e létesíteni? Végül a most lezajlott parlamenti háborúra tekintettel, kijelenti, hogy a míg a kormány a jog terén marad, a néppárt a többség meggyőződését tiszteli és a parlamenti rend fönntartásában támogatja. A költségvetést különben nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Ábóth János: Felveti a kiegyezési javaslatot és a kvóta kérdését. Óhajtanó, hogy 1903-ig, vagyis a küllámmal kötött szerződések megújításáig önmagunkkal tisztába jöjjünk. Nagy örömmel fogadta a miniszterelnök székfoglalóját.

Örömmel fogja támogatni e kormány politikáját, mert ebben konzervatív tendenciát lát. Úgy szólván azt lehet mondani, hogy Magyarország elaludt az utolsó ötven év alatt, a modern európai fejlődés, számos társadalmi, politikai kérdés vár nálunk még megoldásra. A szocialista mozgalmak nem lehet megszüntetni Manlicherrel és Kropacsokkal. A mozgalom eltűnt egyelőre, de azért még mindig megvan. Ma minden téren nálunk csak senilis marasmus van. A szocialis propagandával szemben, mely a nép legalsóbb s legtitkosabb rejtekeibe is elhatol, csak egy erő veheti fel a küzdelmet, s ez a vallás. Az egész országot apathia és közöny lepte meg. De hogyne lenné meg, mikor 1848-ban 2 millió volt a szavazó polgár s ma már csak 600.000 van.

A nép érdekében történő reformok barátja s ezekért küzdeni is fog. Helyteleníti azt a politikát, azt a szabadelvűséget, amely a haladásnak ellensége s végre is midőn nem lehet tovább ebben az állapotban maradni, az extrema radikálizmus karjába veti magát. Sürgeti az adóreformot, a munkásvédelmet, vegyüik fel a harcot az egész vonalon azon visszaélések ellen, amelyek népünk egy részét kikérgetik az országból, másik részét pedig a szocializmus karjába kergetik. Nem a zsidókat kell üldözni, hanem azokat, akik ezeket a visszaéléseket elkövetik. A miniszterelnök célját, a nemzeti állam konszolidációját nem fogjuk elni, ha ezeket a visszaéléseket támogatjuk. A költségvetést elfogadja.

Gróf Benyovszky Sándor: Ezen a költségvetésen kívül van még egy másik költségvetés is: a városok és községek költségvetése. De a nép vállát terheli még az utadó, a katonaszállásolás, a betegápolási adó, az egyházi és iskolaadó stb. Így költségvetésünk nem 500, hanem 700 millióra is rug, tehát fejenként majdnem 40 forint adó terheli az ország népét. E mellett az ország pusztul, a jövődelem esőkken. A nép sanyaru anyagi helyzetét mutatja a folytonos kivándorlás. A kisbirtokosság sanyaru helyzetét bizonyítja a mindinkább terjedő szocializmus, vagyis ember nem lesz szocialista. Hogy mily óriási terhek vannak a nép vállán s hogy mennyire el van adósodva ez az ország, arról legjobban meggyőződhetünk, ha beletekintünk a telekkönyvbe. A jelzalo-kölcson összege rohamosan emelkedik. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Az iparos osztály is pusztul, nem egy jel mutatja. Ezeket a bajokon segíteni kell. Népünk anyagilag már annyira süllyedt, hogy felségítése nagyon nehéz, majdnem lehetetlen. A közös vámtérlet mellett Magyarország ez utóbbi 30 év alatt anyagilag süllyedt, természetesen az önálló vámtérlet mellett remélhető csak boldogulás. A küllámmal példája is azt mutatja, hogy önálló vámtérlet mellett az ország anyagi tekintetben emelkedik, s így a nép természetesen könnyebben el bírja viselni a nagy adót. Majd áttér pénzügyi viszonyainkra. A kamatláb nagyon nagy s e tekintetben a hitelszövetkezetek sem hoztak valami nagyon üdvös hatást. Kikel a takarékpénztárak ellen, amelyek a kamatlábat sohasem fogják leszállítani, mivel elsősorban nyeresékre vannak ezek az intézmények s így minél nagyobb dividendára törekcsenek. A miniszterelnök fölhozza programbeszédében, hogy a mezőgazdaságot fejleszteni kell. Ha ezt meg is valósítjuk, akkor Magyarország rossz anyagi helyzetén némileg segítve leend. Felhívja a kormányt, hogy ezeken a súlyos bajokon minél előbb segítsen, mert ha most nem segítünk, az ország állapota később oly sanyaru lesz, hogy azon segíteni többé nem lehet. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A költségvetéssel foglalkozva a két legnagyobb hátránynak tartja a hadügyi költségvetés folytonos emelkedését és a függő államadóságokat, melyekkel a küllöldnek és Ausztriának adozunk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A kormány részéről nem lát semmiféle intézkedést, mely ezen bajok orvoslására vonatkoznék. Mindezeknél fogva nem fogadja el a költségvetést, hanem pártola a Kossuth Ferenc által

beterjesztendő határozati javaslatot. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(Egy kis csatepaté.)

A szünet után következik **Komjáthy Béla:** A volt nemzeti pártnak a szabadelvű többségbe való belépésével foglalkozik. Ezt a belépést ő indokolja, helyesnek nem tartja, mert a kormánypárt ma is azon az alapon áll, mint állott azelőtt. Nézeté szerint a volt nemzeti párt tagjainak le kellett volna mondania mandátumukról, ha más táborban akarnak ezental küzdeni. Ime, a miniszterek is megteszik ezt, pedig ezek a többség kobeiből kerültek ki valamennyien! Sokat hangoztatták, hogy a többség nem kifejezője a nemzeti akaratnak, nem törvényes választás utján jött létre. Azzal, hogy a nemzeti párt a többséghez simul, azzal még ezt a többséget törvényessé nem tette.

Sághy Gyula: Mi most csak a saját programunkat támogatjuk!

Komjáthy Béla: Lehet, hogy téved, de neki az a meggyőződése, hogy a nemzeti párt állásfoglalása alkotmányos szempontból meg nem engedhető.

Rakovszky István: Jobb lett volna, ha Bánffy maradt volna meg!

Komjáthy Béla: Itt nem személyekről van szó! Lehet kisebb vagy nagyobb szimpátiája a miniszterelnök iránt, de ha maga Kossuth Lajos ülne is ott a piros székben a 67-es törvény alapján, még az ellen is folytatná az elvi harcot. Ott nem azért küldték ide, hogy pohárköszöntőt mondjon el! Neki még fülében cseng Horváthy Nándornak az a mondanása, hogy a választások alatt a hatalom ráült az egész országra s megvett mindent, ami megvehető volt.

Visontai Soma: Ezt egyének csinálták!

Polonyi Géza: Ezért kellett Bánffynak buknia!

Elnök: Kéri a képviselőket, ne konverzálnak.

Komjáthy Béla: Áttér azután a költségvetés bírálatára s kijelenti, hogy ahhoz nem járul hozzá.

Rakovszky István: Éljenzeünk, hogy legyen egy kis éljene!

Elnök: A vita folytatását holnapra halasztja.

(A kínai kérdés.)

Az ülés végére marad a sürgős interpelláció.

Major Ferenc: A nagyhatalmak messze keleten folytatott gyarmatosítási politikájáról szól s konstátja, hogy az agresszív politikától magunkat távol-tartanunk szintén nem lehet. Égetően szükséges azért tengeri haderők fejlesztése is. Az urakodó idegenkedéssel szemben ő határozatlan arra az álláspont-ra helyezkedik, amelyre helyezkedett a mult évi delegációban Goluchowski külügyminiszter. A haderő fejlesztését az összeülő békekonferencia se fogja megakadályozni.

A következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

Van-e tudomása az igen tisztelt miniszterelnök urnak azon tőrekvérről, hogy külügyi kormányunk a kínai partokon területet óhajt bérelni, vagy már esetleg ezen dolog bevezetett tény?

S ha igen, szándékozik-e a közvéleményt erről tájékoztatni és megnyugtatni?

Az interpellációt kiadja a miniszterelnöknek. Az ülés két óra után végződik.

BELFÖLD.

A miniszterelnök mandátuma. *Szentgotthárdról* telegrafálják: A küszöbön levő képviselőválasztás alkalmából *Hambeck* Alajos elnöklelte alatt ma itt nagy választói értekezlet volt, amelyben a szentgotthárdi kerület összes községeiből körülbelül 800 választó jelent meg, élükön a vidék előkelőségeivel, kik pártállásra való tekintet nélkül *Szél Kálmán lobogójához csatlakoztak*. Tíz órakor nyitotta meg az értekezlet *Hambeck* Alajos pártelnök; azután dr. *Varga Gábor* ügyvéd, a szabadelvű párt jegyzője vázolta *Szél Kálmán* miniszterelnök pályáját és méltatta azt a tevékenységet, amelyet a mostani miniszterelnök az utolsó bonyodalmak szerencsés megoldása körül kifejtett. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után elhatározták, hogy a kerület nevében nagyobb számú küldöttség ajánlja fel a képviselőjelöltséget a miniszterelnöknek. A küldöttség *Desits* Gyula királyi közjegyző, a miniszterelnök ifjúkori bizalmas barátja fogja vezetni s annak tagjai lesznek: dr. *Lipp Ferenc*, dr. *Berger Máté*, dr. *Weidlich Lajos*, *Hambeck* Alajos, dr. *Varga Gábor*, dr. *Schleizinger Armin*, *Lang József*, dr. *Galgóczy Emil*, *Uz Gábor*, *Gyuraky József*, dr. *Erdélyi Jenő*, *Babos József*, *Friedrich Jakob*, dr. *Schaffner Imre*, *Kovács Antal*, *Biró Mór*, *Papp Antal*, *Szücs Iván*, *Lipp Károly*, *Kolossa Imre*, *Kutruetz Rezső*, *Molnár Antal*, *Pyber Károly*, *Rechnitzer Pál*, *Rigó Zsigmond eszperes*, dr. *Fehér Samu*, *Gaspari Antal*, *Mentsik Károly*, *Martin Antal* plébánosok, dr. *Zlainer Nandor*, *Eben-spanger Rezső*, *König Mihály*, *Neubauer Máté*, *Persa Iván* plébános, *Reverencsis Géza*, *Wagner Antal*, *gróf Kornis Emil*, *Loskay plébános*. — *Szél* miniszterelnök március 15-ikén délután 4 órakor fogadja választókerületének küldöttségét.

A honvédelmi miniszter jelentése. *A képviselőház pénzügyi bizottsága* ma *Falk Miksa* elnöklelte alatt tárgyalás alá vette a *Szerb György* előadó tüzetes ismertetése után tudomásul vette a honvédelmi miniszternek azokat a jelentéseket, melyek a honvédelmi tárcza költségvetésével együttesen kerülnek a képviselőházban elintézés alá. Ezek a jelentések a honvédelmi tárcza számadásaira, a katonai nevelő- és képzőintézetekben magyar állami alapítványi helyeken levő ifjakra, a *Ludovika Akadémia* állapotaira, a *Közös* hadseregéből a honvédséghez történt tiszti áthelyezésekre s a hadmentességi díjaiak állandékára vonatkoznak. Az *első* bejelentete azután, hogy *Pulszky Ágost* elutasága miatt a kereskedelmi tárcza költségvetésének előadásánál *Neményi* Ambrus fogja őt helyettesíteni.

A választók üdvözlöte. *Tallán Béla*, a törökkanizsai kerület képviselője tegnap *Török-Kanizsára* érkezett. Az egész község, sőt a kerületből is igen sokan megjelentek a vasutnál, hogy üdvözöljék a képviselőház alelnökévé történt megválasztása alkalmából. A kerület szabadelvű polgárai kérvényt adtak be a párt elnökségéhez gyűlés egybehívása iránt, hogy a párt, mint olyan üdvözölje népszerű képviselőjét.

Gróf Szapáry Gyula a Lloydklubban. *Gróf Szapáry Gyula* öt évi távollét után ismét megjelent a szabadelvű pártkörben, ahol sokan üdvözölték. Ugyancsak a szabadelvű pártkörbe újabb *Ernusz Kelemen* főrendiházi tag is belépett.

A váradi gyűlés és a Tiszák. *A Budapesti Tudósító* írja: Ama híreszteléssel szemben, mintha *Tisza Kálmán* és *gróf Tisza István* képviselők e hó 15-én részt fogának venni *Biharmegye* közgyűlésén, amelynek napirendjén van az új kormány üdvözlése is, illetékes helyről arról értesülünk, hogy ez teljesen alaptalan, különösen ami *Tisza Kálmán* illeti, neki eszében sem volt az idő szerint *Nagyváradra* utazni, *gróf Tisza István* pedig szintén nem szándékozik ezen a közgyűlésen résztvenni.

A sárosmegyei nemzeti párt, mint levelezőnk táviratozza, ma, hétfőn tartotta *Eperjesen* utolsó gyűlést, melyen kimondotta a párt feloszlását. Ez alkalommal a párt a következő táviratot intézte *Hódossy Imre* országgyűlési képviselőhöz:

A sárosmegyei nemzeti párt feloszlása alkalmából, szeretett elnökének hazafias működéséért hálas köszönetet mond, és a jövőben is teljes bizalmáról biztosítja. *Hedvy Ernő*.

Bolgár Ferenc választói tegnap népes értekezletet tartottak *Kismartonban*, *Haller József*, az *Eszterházy-uradalom főigazgatójának* elnöklelte alatt. A gyűlésen lelkesedéssel vették tudomásul, hogy képviselőjük elvtársaival együtt belépett a szabadelvű pártba és neki bizalmat szavaztak. Erről *Bolgár Ferenc*ot táviratilag értesítették és egyuttal felkérték, hogy tolmácsolja bizalmuk kifejezését *Szél Kálmán* iránt is.

KÜLFÖLD.

A 14. §. ellen. Ünnepléses gyűlésen foglalt állást a *Cseh alkotmányú nagybirtokosság* a XIV. §. ellen tegnapi értekezletén, amely Prágában folyt le *Rohan* herceg elnöklelte mellett. Revidéáltak azokat a tényeket, amelyekkel az osztrák kormány a tarhatatlan helyzet szanalását megkísérettette s nem mondtak ugyan le minden reményről, de ezt a hitet a XIV. §. hatályon kívül helyezéséhez kötik. Egy másik gyűlésen hasonló kormányellenes határozatot hozott a *Csehországi német képviselők haladó pártjának* végrehajtó bizottsága.

A két párt határozatairól a következő távirati tudósítást kaptuk:

Bécs, március 13.

A *Cseh alkotmányú nagybirtokosság* tegnap Prágában *Rohan* herceg elnöklelte alatt tartott gyűléséről kiadott kommuniké azt a kívánságot fejezi ki, hogy a németek közös nemzeti politikai követeléseire érdekében indított akció mielőbb teljes eredménnyel fejeződjék be és állást foglal az ellen, hogy Ausztriára a 14. §. alapján a nyelvviszonyok szabályozását vszélyeztető nyelvtörvényt erőszakoljanak, mert ebben csak a helyzet rosszabbodását látja.

A kommunikében, amely általában állást foglal a kormány ellen, kijelenti a nagybirtokosság, hogy nem mond le arról a reményről, hogy a nemzeti viszály az eddig követett út változtatásával megszüntethető lesz. A dinasztiahoz és a birodalomhoz való büség talaján állva, egyrészt a vallásnak politikai fegyverül való használata ellen fordul a nagybirtokosság, másrészt az ellen, hogy a nemzeti viszályt belevigyük a hadseregbe, a dinasztiahoz és a birodalom hatalmi állásának ebbe az érinthetetlen és kipróbált bástyájába.

A *Csehországi német képviselők haladó pártjának*

végrehajtó bizottsága tegnap dr. Schlesinger elnöklele alatt értekezletet tartott, amelyben Opitz és Kletzenbauer képviselők is résztvettek. A német néppárti képviselőket nem hívták meg. Hosszabb tanácskozás után elhatározták, hogy a csehországi német képviselők mai gyűlésén azt fogják indítványozni, hogy mivel a német képviselőknek a cseh tartománygyűlésből való kivonulása óta a németek politikai helyzete nem változott, tovább is távol maradjanak a tartománygyűlés üléseitől.

A mai klubülésen aztán, amelyre a két német keresztény-szocialista képviselőt is meghívták, alaposan megvitaták az általános politikai helyzetet, azután határozatot hoztak a német képviselők jövődéli magatartására nézve. Az egyhangúlag elfogadott határozat — a párt hivatalos közlése szerint — kimondja, hogy mivel a sérelmes nyelvredelesek még érvényben vannak, sőt a kormány minden újabb rendeletével bebizonyítja, hogy ellensége a németeknek és mind leplezetlenebbül támogatja a szlovákosító törekvéseket, a németek követelésére pedig nem is hederít, a német képviselők, a nélkül, hogy terrorisztikus áramlatok befolyása alatt állanak, a német képviselőknek a tartománygyűlés tanácskozásában való részvételétől semmiféle eredményt nem várnak s azért eszentul sem jelennek meg a tartománygyűlés ülésein; azokat a német képviselőket azonban, akik a tartományi bizottságok, iskolaszékek, vasúti tanácsok vagy valamilyen más tartományi testületnek tagjai, felkéri, hogy tisztességüket tovább is megtartsák.

Akikre rájár a rúd.

Budapest, március 13.

A francia vezérkari urak irtalmatlan rosszul érzhetik magukat Walsin-Esterházy londoni leleplezései óta. Az egyik generális levélben cáfolgatja a condottiere rávonatközött állításait; másik kettő pedig — Pellieux és Gonse — vizsgálatot kért maga ellen, amit a hadügyminiszter azzal utasított vissza, hogy a vizsgálat, mindenre kiterjedőleg, ugys meg van indítva, azt pedig nem engedte meg nekik, hogy a nyilvánosság előtt reflektáljanak a londoni leleplezésekre.

Walsin ezalatt pompásan érzi magát Londonban, ahol egyszerre fölöttébb nevezetes ember lett, autogrammokot kérnek tőle, interviewként zaklatják, de ő a sok kérdésre csupán azzal felel, hogy annak az ideje még nem érkezett el, de majd rákerül a sor arra is. Rogel tábornokról azonban máris nyilatkozik. Azt mondja róla, hogy ez a tábornok be akarta magát hizelegni az újközvérségi elnökkel azzal, hogy megakadályozta a *Déroulède*-féle pucsesot; de éppen ő meg Boisdeffre voltak azok, akik Henry halálát okozták és hamisítványáról tudtak. Henry, mint ő maga is, csak esz-köz volt az ő kezökben; ámde most már *du Paty de Clam* is beszélni fog. Boisdeffrenak, aki a Henry hamisítását ürügynek találta arra hogy Picquart ezredest láb alól eltegye, később Rogelvel együtt Cavaignac és a bíróság előtt (a Zola-pörben) komédiát játszott, most már teljesen vége van. Egyebekben Walsin úgy vélekedik, hogy az egész Dreyfus-izgalom egy szép napon le fog esillapulni s az elnök egész nyugodtan kegyelmet fog adni Dreyfusnak. Ami őt magát illeti, nem aggódik a jövő miatt, hiszen most is kínálnak neki állásokat (egy belga kereskedő egy afrikai bennszülött csapat vezetését ajánlotta föl neki, egy élelmes szinigazgató pedig vendégszereplésre hívta meg egy nagy katonai látványosságba, s akiben erős akarát és tetterő van, az mindentől elboldogul.

Páris, március 13.

Guerrier tábornok levelét irt *Mazeannak*; leleplezés okmányokkal igyekezik bizonyítani, hogy Walsin-Esterházy vádjai egészen alaptalanok.

Pellieux és Gonse tábornokok arra kérték Freycinet hadügyminisztert, hogy a Walsin által ellenük emelt vádakban indítsa meg a vizsgálatot. Freycinet megtagadta kérésüket, mert a hadügyminiszterium már önállóan megindította a vizsgálatot, amelyet csak a semmitűzők döntése után fognak befejezni. Ettől a döntéstől függ, vajjon az említett tábornokok és még mások ellen is megindítják-e a vizsgálatot.

Páris, március 13.

De Paty de Clamot legközelebb *vád alá* helyezik. Azt beszélük, hogy *du Paty de Clam*, akinek Freycinet hadügyminiszter megígérte, hogy újra fölveszi a hadseregbe. amiért ő odig hall-

gatott, most, amikor látja, hogy Esterházy leleplezései után nem számíthat többé a reaktiválásra, *jólatni fogja leleplezéseit*. Nyilvánosságra fogja hozni Boisdeffre volt vezérkari főnökéhez való viszonyát és ez a leleplezés valószínűleg nem pusztá fenyegetőzés, mert a *Libre Parole* máris elvesztett embernek tartja Boisdeffret, a mennyiben erősen neki ront mai számában.

Páris, március 13.

Az esküdtzék előtt ma kezdtek tárgyalni azt a pört, amelyet Gohier, a hadsereg a nemzet ellen című könyv szerzője és Nathanson, a könyv kiadója ellen a hadsereg rágalmazása és megsértése miatt indítottak.

A terem zsúfolva. Az elnök azonnal hozzáfog a tanuk kihallgatásához. Több tanu Gohier tisztességét és hazafiságát hangsúlyozza. Néhány tartalékba helyezett tiszt panaszkodik a rajtuk elkövetett jogtalanság miatt és azt állítja, hogy Gohier könyvében több vád igenis alapos.

Azután még több tanu hallgattak ki, köztük Pelletan képviselőt is, aki helyesli, hogy Gohier megtámadta a hadügyi és tengerészeti igazgatásnál előfordult rendeltetéseket. Erre a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Páris, március 13.

Picquart ezredest a katonai hatóság ma átadta a polgári hatóságnak és a Cherche-Midi katonai fogházból átszállították a Santé fogházba, ahol ugyannabba a cellába zárták, amelyben már azelőtt volt. Az átszállítás minden különös incidens nélkül történt.

A cár veszedelme.

Budapest, március 13.

Semmi meglepetést sem kelt már, ha a táviró világgá viszi, hogy az orosz cár életét ismét, talán már századszor veszedelm fenyegette. A cár trónját aláaknázták a nihilisták keze, koronáját pedig magas környezete veszélyezteti. Miklós cár sem éli életét virágok közt. Híre jár, hogy az özvegy cárné még egyre szövi az intrikákat ellene, sőt 1897-ben palotaforradalom volt keletkezében, amit csak egy pár hűségess szárnysegéd akadályozott meg. Egy évvel ezelőtt hirtelenül megbetegedett a cári család; azt rebesgették, hogy meg akarták őket mérgezni. Lehet, hogy csak mende-monda az egész, de ha nem is igaz, jellemző, hogy az emberek készek az ilyen híreknek hitelt adni.

Ujabbán ismét sokat beszélnek arról, hogy veszedelm fenyegeti a cár életét. Az európai sajtó tömérdek apró adatot szedett össze a pétervári borus hangulatról. Az igazság kiderítését felette megnehezíti a szigorú orosz cenzura, de annyi bizonyos, hogy a kolportált hírek jó részét bátran el lehet hinni.

A főnemesek, a legfőbb tisztviselők és a birodalom főpapjai, II. Miklós cár trónralépeése óta, azaz helyesebben, anyjától való különválása óta, az ő legnagyobb és legveszedelmesebb ellenségei. A legközelebbi feladat az volt, hogy a hadsereget, az alsó klérust és azokkal a nép további rétegeit is elidegenítsék az uralkodótól.

Az alsó papság önálló ítéllettel egyáltalán nem bír, amit a prokurátortól kap, készpénznek veszi, a népre óriási befolyást gyakorol és ezt a pópák úgy vezetik, amint akarják. Így aztán könnyen lehetett a cár ellen hangulatot csinálni. Ismételtlen híresztelték például a következő dolgot: Ha a cár valamely községbe érkezik, a kerület legfőbb papja sóval és kenyérről szokta megkínálni. A gyanútlan uralkodót ilyenkor vagy kerülő uton viszik el a hasztalan várakozó pópá mellett, vagy pedig röviddel a vallás által megszabott esztartás előtt, figyelmét az utca tulsó felére terelik, ahol valamit rögtönöztek. A színtén beavatott kocsis gyors vágatással hajtja el a megbotránkozott pópá mellett. Az egyházi szertartások e mellőzéséből persze tökélet kovácsolnak az intrikusok és gondoskodnak róla, hogy minél szélesebb körben híre terjedjen.

A cárnak, akit az utóbbi évek eseményei testileg és lelkiileg megtörték és akit gyakori epileptikus rohamok kínoznak, már alig vannak hívei.

Egyelőre sok függ a küszöbön álló családi eseménytől. Ha fia születik a cári párnak, az özvegy cárnénak különben is jó chance-ai még inkább javulának és a cárt belátható időn belül rá lehetne bírni, hogy a fia javára leköszönjön. Ha leány születik, a mostani zürzavar tovább folyik.

A cár kedvezőtlen egészségi állapotáról szóló híreket nem a szenzációt hajhászó reporterek, hanem a közvéleményt a küszöbön álló kormányváltásra előkészíteni, Európát pedig ennek szükségességéről meggyőzni akarja.

A belső politikában a cárnak egyetlen tanács-

adója Mihály nagyherceg, akinek tehetése azonban igen korlátozott. Mutatja ezt a legújabb finnországi eset. A nemesszövületi uralkodó valóságilag konsternálva volt, mikor hallotta, hogy az ő hű finnei mint fogadták a manifesztumát. Még egyszer elővette az iratot, újra és újra elolvasta, aztán egyik bizalmasának panaszkodott, hogy nem érti, mint lehetett ilyen hatása az ő jóakaratu rendeletének. Ő az ő finneinek csak javát akarta és ime, milyen csalódás érte most. A cárhoz közellevők mondják, hogy ez a fájdalmas panasz szívből eredt és őszinteségében nem lehetett kétkedni.

A helyzetet még inkább rontotta az a ravaszság, amelyvel Kurpokin hadügyminiszter és Muraviev igazságügyminiszter azt a maguk javára kiaknázni igyekeztek. A szent szinódus főprokurátora sem akarta elmulasztani az alkalmat, hogy a finn luteránusokon kedve szerint üthessen egyet. Azt is beszélük, hogy Kurpokin azért oly nagy ellensége Finnországnak, mert nem sikerült ott oly módon szereznie birtokot, mint azt például otthon tehetné volna.

Az egyetlen ember, aki elég bátor és igazság-szerető volt, hogy a cárt felvilágosítsa, Konstantin Konstantinovic nagyherceg volt, aki a cár különös bizalmát élvezte. Ámde ő már elkésett.

HIREK.

Nagy férfiak nagy mondásai.

Vincennesben a kitünő Dumesnilnek bronzszobra van. A szobor talapzatába a hálás utókor bevéslette a derék katona egy történelmi nevezetességű mondását. A mondás története röviden az, hogy Blücher, a vitéz hadvezér beüzent a várba Dumesnilnek, hogy kapituláljon. Dumesnil erre — mint Verne mondaná — hiányzó combjára csapott, s ezt üzenté vissza Blüchernek:

— Adja vissza a lábamat, akkor kapitulálok!

Vagyis ne tételezzon föl a kapitulációt egy oly férfi részéről, aki hazája védelmében vesztette el a fellábat. — A nap beարnyozza a vincennesi szobrot, csillog a talapzaton ez a hősiesség szép mondás, és ime, mi történik? Megtalálják egy katonatiszt leveleit. A katonatiszt Dumesnil adjutánsa volt, s azt írja egy levelében, hogy jelen volt annál az alkalomnál, amikor Dumesnil a kapitulációt kérő Blücher követének ezt mondta:

— Mondja meg a feldmarsalnak, hogy fűtyülök rá (je me fous de lui.)

A nap tovább fog sütni a vincennesi szobor fölírására, s mi tovább fogjuk citálni nagy hősök szellemes mondásait. Pyrrhusról azt fogjuk mesélni, hogy így kiáltott föl: „Még egy ilyen győzelem, s veszte vagyok!” — pedig inkább hihető, hogy Pyrrhus így fejezte ki magát: „A teremtséit ennek a pechnek!” Boldogult második Lajos magyar királyról azt írja a történelem, hogy amikor a fejére tették az ezüst sisakot az ütközet előtt, elsápadt és így szólt: „Szegény hazám...” Az elsápadás valószínű, de az is valószínű, hogy szegény ifjú király olyasfélével gondolt, hogy jobb volna most Kalocsán feketekávé inni, egy kényelmes kereveten.

Vagyis rossz dolguk van azoknak a féltisteneknek és vértanúknak, akik oly időben éltek, amelyből maradtak okmányok. Az idő lassankint rájuk is alkalmazza a nagy pillanatokban mondott ékes szavak patináját, róluk is fennmaradnak szép mondások, de a történelmi kritika kikaparja a patina alól az igazságot. Az igazság még a költészetnél is szebb dolog, habár ily esetekben rosszul is esik nekünk, akik szeretjük a multat nagyobbban látni, mint a jelent. Nekünk jobban esik azt hinni, hogy Mucius Scaevola nem véletlenül égette meg a kezét, s hogy Curtius nem vigyázatlanságból esett egy gödörbe, hanem hazája megmentése céljából ugrott bele. Nem hagyják meg nekünk a tudósok az ötleket, az emberfölötti hősiesség szellemes mondásait. Ez a nemes rozsdá lemarad a tudomány haladásával az emberekről s mindinkább láthatóvá lesz a hősen az ember. És valaminthogy a mi szívünk vilá-

gának csak az becses, ami emberi s az emberfölötti helyzetekben mondott legendás szavak csak képzetünket foglalkoztatják, úgy értékesebb fog válni előtűnt az a hadvezér, aki gorombaságot tűnt az ellenfelének, nem pedig szellemességet. Valamint az irodalomban, úgy a történelemben is odaadunk száz ötletet egy emberi igazságért, vissza térve a páratlan Cambrownéhoz, s elfordulva a nagy pillanatok szellemeskedőtől. Ha szidjuk a pózoló minisztert, miért akceptálnók a pózoló történelmi alakot?

M. F.

Budapest, március 13.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Március 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** *Gizella* bajor hercegnő ma Bécsbe érkezett. A pályaudvaron a király fogadta és Schönbrunnban kísérté.

— **A király mint vadász.** A gödöllői udvari vadász-hivatal most adta ki az 1898. február 1-től 1899. január 31-ig terjedő évadban az udvari területek terítékére került vadról a hivatalos jelentést. E szerint a király a következő vadászszámkönyvre tett szert: szarvashehén 3, vaddisznó 21, nyul 32, lapin 10, fácán 119, fogoly 5, erdei szalonka 1 darab; összesen 191 darab. A király most leginkább a vaddisznóra szeret cserkészni s erre a gödöllői terület különösen alkalmas. Huszonegy vaddisznót ejtett el ő felsége ebben az évben, ami a legnagyobb vadászikerek közé tartozik, mert a legjobb vadászoknak sem sikerül ily nagy számban eljeleni egy évad alatt a vastagbőrű vadat. Az udvari vadász-hivatal által rendezett vadászatokon elejtett 3215 darab vad. A vadászszemélyzet ugyanezen idő alatt 14,980 darab vadat ejtett el, ebből azonban a legtöbb kártékony állat.

— **A legfiatalabb főhercegnő.** *Abbaziából* jelentik, hogy *Gizella* főhercegnő Münchenből Voloszkába utazott, hogy ott legyen Augusztus főhercegnő újszülött leányának keresztelőjén. *Gizella* főhercegnő lesz ugyanis unokájának, a legfiatalabb főhercegnőnek a keresztanyja.

— **A belga királyné betegsége.** *Brüsszelből* táviratozzák, hogy a belga királyné állapotáról ma este kiadott orvosi jelentés szerint a *gyógyulás halad*, a beteg alszik és ereje gyarapodik. A belga királyné betegsége természetét, mint *Brüsszelből* jelentik, annyira titokban tartják, hogy a legkülönbözőbb kombinációk keringenek fölé. Politikai és felsőbb körökben egész határozottsággal állítják, hogy a királyné arzenikum mérgezésben szenved. Az összes tünetek — borzongás, delirium, hirtelen lefogyás stb. — arra engednek következtetni, hogy a királyné, aki roppant féltékeny férjére, egy féltékenységi szcena alkalmával exaltált állapotában arzenikumot vett be. Ez körülbelül husz nap előtt történt, de a királyné nem halt bele, hanem nagyfokú bélyguladást kapott, mely még most is fenyegeti életét. Ez magyarázza meg a nagy titokzatoságot. A beteghez senkit sem bocsátanak be férjén kívül, sőt még leányát, *Klementina* hercegnőt is távol tartják ágyától. A brüsszeli lapok, ámbár tudomásuk van a hírről, nem merik közölni.

— **Az isaszegi hősök emlékezete.** A műegyetem mérnöki szakosztályának daloskora az isaszegi csatáron ötven évvel ezelőtt alakult névtelen hősök sirja fölött a jövő hónap 9-én emlékművet tart a műgyetemi ifjúság részvétele mellett.

— **Szell Kálmán és a Vörös Kereszt.** A magyar vörös-kereszt egyes igazgatóságá *Szell Kálmán* miniszterelnököt, mint belligyminisztert feliratban üdvözölte. *Szell Kálmán* ma erre a következő levelet intézte az igazgatósághoz:

A magyar szent korona országai vörös kereszt egyesített igazgatóságának e hó 2-án kelt üdvözlő iratát kézhez vévén, irányomban tanusított szíves figyelméért őszinte köszönetemet nyilvánítottam, egyuttal készséggel jelentem ki, hogy ismerve az egyesület nemes célját és méltányolva főhasznu tevékenységét, mindig örömmel fogom megragadni az alkalmat arra, hogy az egyesület érdekeit tölem telhetőleg előmozdít-hassam. *Szell* s. k.

— **Az újságírók Szell Kálmán.** A Budapesti Újságírók Egyesülete ma délelőtt küldöttségileg tisztelt *Szell Kálmán* miniszterelnököt, hogy meghívja a sajtószabadság emlékére rendezendő fényes banketre, amelyet közbejött technikai okok miatt a jövő hét közepére kell elhalasztania. A küldöttséget a miniszterelnök igen szívesen fogadta s hangszóval a sajtó iránt mindig mélyen érzett rokonszenvét. A banketre szóló meghívást köszönettel elfogadta, kijelentvén, hogy nagy öröme szolgál a sajtó munkásai körében egy estét eltölteni.

— **Kossuth Lajos halála.** A *Kossuth gyász-bizottság* tegnap délután értekezletet tartott a függetlenségi 48-as polzári kör dísztermében *Klein Pál* elnöke alatt. Az egyetemes közgyűlés, asztaltársaságok és testületek jelenvolt kiküldöttjei elhatározták, hogy e hó 26-ikán, vasárnap délután gyászmenetet rendeznek *Kossuth Lajos* sírjához. A gyűlések délután 1/2 órakor lesz a Nemzeti Lovarda előtti téren. A gyászünnep rendező bizottsága elnöke: *Lakatos Miklós* országgyűlési képviselőt és gróf *Kreuth Bélát*, jegyzővé: dr. *Vig Viktort* és *Kocsis N-t* választotta.

— **Az új miniszterelnék.** Ma délelőtt 1 órakor fogadta a kereskedelemügyi miniszter a kerületi felügyelői teendőket megbízott műszaki tanácsosok s az államépítészeti hivatalok személyzetének tisztelgését. A tisztelgésre mintegy nyolcvan jelentek meg. Szónokuk *Bacsó József* kerületi felügyelő, műszaki tanácsos beszédében kifejezést adott anuk, hogy reménytel jöttek a miniszterhez s ezt a reményt a miniszternek székfoglalása alkalmával elmondott beköszöntő szavaiból merítették, melyben a munka és igazi érdem jutalmazását hangsúlyozta. A mérnöki kar oly felelősségteljes munkát végez, mely ez idő szerint a méltányos elismerésben nem részesül s kéri azért a minisztert, hogy a közigazgatás rendezésénél nagy befolyásával és pártfogásával szerezzék meg a mérnöki karnak az őt megillető elismerést és pozíciót.

A miniszter kijelentette, hogy örömmel fogadja a mérnöki kar tisztelgését és utal arra, hogy a szónok beszédében két dolog ragadta meg figyelmét. Első sorban az, hogy az ő miniszteri beköszöntőjében tett kijelentéseit, amelyeket sokan félreértettek, a szónok helyesen értelmezte, mert igaz, hogy a színgort hangoztatta, de egyszersmind azt is hangsúlyozta, hogy a munkát és igazi érdemet elismerni és jutalmazni kívánja s hogy szeretettel párosult szigorúsággal fog eljárni, amittől félni véleménye szerint senkinek sem lehet. Másodszorban tudomással bír arról, hogy a mérnöki kar nagy előképzettségét feltételező s nagy felelősséggel járó munkát végez, mely munkánál minden felületesség, minden hiba egész vidékek pusztulását, családok romlását vonhatja maga után s tudomása van arról is, hogy ez a munka sok esetben nem talál kellő elismerésre. Igéri, hogy tehetsége szerint s a rendelkezésére álló eszközökkel pártfogásába veszi a mérnöki kar jogos óhajait, de addig is kéri, hogy csüggedés nélkül s pontosan teljesítsék nagy felelősséggel járó kötelességeiket. A miniszter nagyhatású beszédét a szavakkal végezte: „Fogjunk tehát kezét uraim s működjünk együtt az ország közérdeke előmozdításában. (Leikes éljenek.)

— **???** Ilyen jel alatt az *Aurora* ma érkezett száma az „intéző köröknek” azt az egyszerű, de nagyon érdekes kérdést adja föl: „Igaz-e, hogy *Paul Deroulde* az elnök temetésének napján, amikor azt a botrányos jelenetet inszenzála az utcán, együtt ebédelt *Roget tábornokkal*?” — Ha az ugynevezett intéző körök igennel felelnek erre a kérdésre, egész más színben tűnik majd föl az a jelenet, amikor *Deroulde* megkapta a *Roget* lovának kantárszárát, hogy forradalmat csináljon...

— **A rövid nadrág és a hosszú nadrág.** Sokat mutatnak mostanában Párisban egy tisztelgésnek furcsa kalandján. A legénység egyes sorban állt előtte, s ő büszkén püdüre bajszát járt végig a sor előtt, vizsgálva az öltözékeket. Egyszerre csak megállt egy katona előtt, akinek hihetetlenül rövid volt a pantallója. Aztán egy másikra nézett, akinek meg olyan hosszú volt a nadrága, hogy jó tizenöt centimétert le lehetett volna vágni belőle. A tisztelgés dühre gerjedt, s rákiáltott a két bakára, hogy hamar oseréljenek pantallót, mielőtt az ezredes arra megy. A csere gyorsan meg is történt, és csak akkor vette észre a tiszt, hogy most az elsőnek hosszú a nadrág, a másiknak meg rövid. — A dolog úgy áll, hogy a két katona egyforma maguk volt.

— **Legett a színház.** *Fiuméből* táviratozzák, hogy a *lussin-piccoló színház* porrá égett. A városban az a hír van elterjedve, hogy bűnös kezek gyújtották fel a színházat.

— **Hűség és hithűség.** *Gmunden* karmelita zárdájának egyik apácája a napokban újabb meglátta azt a férfit, akit egykor, régen, szenvedélyes szerelmmel szeretett. Az elhivatásra itélt lány ismét lobbot vetett és minthogy a férfi talált módot arra, hogy egykori ideáljával néhány szóba foglalt üzenetet váltson; megfogamzott a mentő terv és az elmult szombat éjszakáján valóra vált a *szökés*. Mikor a szerelméhez hű apáca éjnek idején a zárdá falát megmászta, ugyanakkor rohant elő egyik társnője, hogy vakmerő tervében megakadályozza a szökevényit. Azonban az a Hatalom, mely a dolgok rendjét és az események lefolyását előírja és megállapítja: nem a hitéhez hű, hanem a szerelméhez hű apácának a pártjára kelt. A menekülő átküzdötte magát a zárdafalán, a másik apáca pedig, aki a szökést meg akarta akadályozni, lebukott és pedig úgy szerencsétlenül, hogy a lábát törte el. A szökevény *Gmundenből* Salzburgba menekült, ahol a szökéttel nem-sokára egybekelt. A másik apáca pedig kóröngyön szenved és azon tépelődik, hogy miért pártfogolja a hűséget még a hithűség rovására is a Gondviselés.

— **Vilmos császár reformjai.** *Vilmos* császár nagy előszeretettel foglalkozik hajóhadával és ha éppen valami nagy dolgot nem mivelhet a flotta érdekében, legalább holmi apró-cseprő reformokkal igyekszik megmutatni, hogy érdeklődik a haditengerészet iránt. Most azt jelenti egy *Kiel* táviratunk, hogy a német császár új rendszert hozott be a hajók osztályozására. E szerint vannak a német flottában: sorhadihajók, kazán-páncélhajók, nagy cirkálóhajók, ágyus hajónysajkák, ágyunaszádok, iskolahajók és speciális hajók. Nem nagy dolog ez az új rend, de talán nem is addig van.

— **Március tizenötödike.** A főváros községi felső, közép és elemi iskoláiban mindenütt megünneplik a szabadsajtó kivívásának évfordulóját és március 15-ikén ezekben az iskolákban szünetelnek az előadások. Az állami iskolák nagy részében azonban nem ünnepelnek ezen a napon, hanem április 11-ikét ülik meg, az 1848-iki törvényszéki szentesítésének évfordulóját, amelyet a közoktatási miniszter hivatalos ünnepként rendelt el.

A *rákospalotai* függetlenségi kör tegnap délután ünnepelte meg a sajtó felszabadítását. Az ünnepen a gödöllői választókerület községei küldöttségileg vettek részt. *Fischer Dezső* elnöki megnyitójá után dr. *Gáspár Tivadar* szavaival el a *Talpra magyar-t*, majd *Pichler Győző* országgyűlési képviselő hatóságos politikai visszamelekezésekben mellátta a nap jelentőségét. *Dura Máté* *Gondolataim* című költeményét adta elő, *Kovácsi Kálmán* lutheranus lelkész beszédét mondott.

A *Demokrata* kör 15-én, szerdán, este 8 órakor márciusi ünnepet rendez.

Az *Erv-élet-asztal* 16-ikán este 8 órakor üli meg a márciusi ünnepet a Sági-féle vendéglőben. (Királyi Pál-utca 7.)

A *Vigszínház* színműszínházának *Ünnepelőre* március 15-én, délután 3 órakor a színház próbatermében hazafias ünnepséget rendez. Az érdekes műsor tizenkét számból áll.

— **Rejtélyes eset.** Ma hajnalban *Ujpesten* a *rákospalotai* villamos vasut hidja alatt *Dubos Ferenc* magánhivatalkot itt állapotban, fején vérző sebbel találták meg. Zsebeiből hiányzott aranyórája és lánc, valamint 100 forintja. Lehet, hogy rablómerénylet áldozata, de az sincs kizárva, hogy részegen el-esett, otmaradt, s az arra járó csavargók a magával tehetetlen embert kifosztották. *Dubos* még most is eszméletlenül fekszik *Árpád-utcai* lakásán, úgy hogy eddig nem hallgathatták ki.

— **Halálzás.** *Lehoczky József* orosházi római katolikus plébános, életének 70-ik évében, e hó 11-én elhunyt. A boldogult az 1848-iki szabadságharcban, mint nagyváradi kispap, az első önkéntesek között lépett be a honvédségbe, hol nagyanyirangal végigküzdötte a szabadságharcot. Visszatérvén a papi pályára, csakhamar bikácsi plébános lett, majd bekes-szent-andrási, végül orosházi plébános. Egyházi szónoklati híresek voltak, mint kiválóan szellemes embernek *Frater Josephus* név alatt kiadott papi dolgozatai igen ösmertté tették nevét. Több lapnak haláláig munkatársas a az alföldi közéletnek kifogyanatlanul tréfas kedélye és magyaros uri modora miatt, kedvelt alakja volt. Temetése e hó 13-án ment végre nagy részvét mellett.

Ivánics János Jusztin, a szabadkai ferencenditársház főnöke helyettese, gimnáziumi tanár, 68 éves korában e hó 10-én Szabadkán elhunyt. A megboldogult mint honvéd végigküzdötte a szabadságharcot.

— **Sikasztás.** A *hamburgi* rendőrség körzében tudatta a főkapitánysággal, hogy *Müller Ottó* insterburgi születésű 29 éves hivatalnok 500 markát elsikasztva megszökött. A sikasztó magas, fekete szemű, gyaajuszerű haja, kicsiny fekete bajsa van.

Az előkelő hölgyvilág figyelmébe!!

A legizlésebb női angol kosztümöket készítik saját műtermükben

SCHNELLER és KOZMA

női angol és férfi szabók
Budapest, „Royal” nagyszálló.

— **Wahrmann Sándor végrendelete.** A mult hét végén elhunyt Wahrmann Sándor, mint értesülünk végrendeletileg fél millió forintot hagyott emberbaráti és kulturális célokra. Ebből 300.000 forintot egy fővárosi zsidó középiskolára szánt, a többi nagybörzsei jótékony egyesületeknek és szegénysorsú diákoknak jut.

— **Az afrikai vasut.** Cecil Rhodes nagyon meg van elégedve mai kihallgatása eredményével, — jeleuli egy berlini távirat. A császár nagyon kegyesen fogadta. Beszédéből látszott, hogy minden tekintetben informálva van az afrikai tervekről és pártolja az angol-német vasut tervét. Rhodes most a kormányhoz terjeszt elő a tervet, a kormány pedig mindenféle szakférfiak véleményét fogja kikérni. Ettől függ azután, hogy végrehajthat-e a korszakos tervet. Általában azt hiszik, hogy a terv meg fog valósulni. Most tárgyalások folynak, amelyek néhány nap mulva befejeződnek és akkor eldől a nagy afrikai vasut sorsa.

— **A gyakorlat és az elv.** Csanov bolgár képviselő elvből ellensége volt a párbajnak. Éppen azok a józan okai voltak ehhez az elvi állásponthoz, amiket mi edes mindnyájan hiszünk és vallunk — elvből, míg a gyakorlatban határokat párbajozunk. Ezt tette ő is. Lovagias afférje támadt egy esékélyesség miatt Király, szófiai osztrák-magyar konzullal s párbaj lett belőle. Csanov megírta a végrendeletét, beírta azt is, hogy kiáll centrumnak az ellenfele elé, de a párbajnak elvi ellensége. Nem tartja a fegyveres mérkőzést megoldásnak a differenciákban, minthogy nem a becsület verekszik becsülettel, hanem a vak sors és az ügyesség, amiből annak több juthatott, akinek nincsen igaza. Mindez szent igaz, de azért Csanovban se volt meg a bátorság arra, hogy az ostoba tradíciókkal szembeállva kitégye magát a gyávaság vádjának — s kiállt és meghalt. Ellenfele mellbélte... Mielőtt még írása végére odatette a vörös pontot, elrendelte, hogy halála esetén végrendeletét négy nyelvre fordítsák le s küldjék szét a világ összes klubjainak és vívőiskoláinak. Egy olyan ember tiltakozó szava ez az évezredes igazságtalanság ellen, aki halálába ment nem az igazságot, hanem az igazságot. És megkapjuk majd a végrendeletet, elolvassuk, igazat adunk neki s párbajozunk tovább a meggyőződésünk ellenére. Ez a különbség az elv és a gyakorlat között.

— **Bankképrések a padláson.** Az Osztrák-Magyar Bank nyomdájának a főfaktora, Perik Ferenc, mint Bécsből táviratozánk, szombat este az Ottakringben levő lakásában fölakasztotta magát. Az öngyilkost csak vasárnap reggel találták meg a szobájában. Az első hír szerint Perik azért akasztotta föl magát, mert részese volt annak a tolvajbandának, amely a bank nyomdájából néhány másológépet lopott. Utóbb kiderült, hogy ez a hír valótlan. A bank Perik ellen fegyelmi vizsgálatot indított, amely azzal az ítélettel végződik, hogy fizetéséből havonként harminckét forintot le fognak vonni. Ez az ítélet buskomorrá tette a faktort és betegségében dobtá el magától életét. A fegyelmi vizsgálat tényleg összefüggött a tolvajbanda működésével. Januárban egy névtelen levelet kapott a bank, amelyben azt írta valaki, hogy ötezer forintért hajlandó egy nagy titkot elárulni. Másnap Ő. U. B. jel alatt hirdetés jelent meg egy bécsi lapban, amelyben a névtelent arra kérte a bank, hogy személyesen jelentkezék. Így került Körber Károly mechanikus, börtönviselt ember a rendőrség kezébe. A vizsgálat folyamán bevallotta, hogy egy jó barátja, Huppmann főfaktor lakásának a padlásán több bankprém és lemez van, amelyre ő pénz akartak gyártani. Ő csupán lelkiismereti furdalásai miatt akarta az esetet a banknak tudtára adni, az ötezer forintból pedig valami egzisztenciát akart magának teremteni. A vallomásra Hauptmann is tartóztatták, minthogy a bankprém és a lemezeket tényleg megtalálták nála. Ezek ugyan hasznavehetetlen jószágok voltak, és Hauptmann tagadja is a dolgot, mégis mind a ketten még vizsgálat alatt vannak. A hasznavehetetlen préseket és lemezeket Periknek lett volna a kötelessége megsemmisíteni, e mulasztása vonta maga után a fegyelmi vizsgálatot és a súlyos ítéletet. Egyébként Perik a pénzhamisítótól teljesen távol állt, jómódú ember volt, a feleségével negyvenezer forint hozományt kapott.

— **Házasság.** Csillag József, külföldi cégek budapesti képviselője, eljegyezte Bedeker Nándor biztosítási hivatalnok leányát, Irmát, Budapesten. — **Munk Péter** e hónap 19-én, déli 12 órakor lép házasságra Budapesten Engel Margittal, özvegy Engel Jónáné asszony leányával.

— **Nagybeteg sportsman.** A N. W. Tagblatt jelenti, hogy Baltazi Hektor, az ismert sportsman, nagybeteg. Influenzája volt és most agyhártyagyulladás keletkezett belőle. Szombat este óta eszméletlenül fekszik. Az orvosok már nem bíznak benne, hogy felépül.

— **Erkölcseink.** Két adat a jövő kulturális-örökség számára: mind a kettő a züllöttség világából mutat egy-egy kis képet. Az egyik rövid napihír, a másikat a törvényszéki tudósító jegyezte föl.

I.

Tolvajszövetkezet. A rendőrség ma egy tolvajbandát tartóztatott le, melynek csupa fiatal csavargó volt a tagja, akik loptak, ahol lehetett, míg a rendőrség kezeibe nem kerültek. A szövetkezet tagjai: Böde István budapesti születésű husz éves rovtomultu napzsámos, Gottstein Károly veszprémi születésű tizenhét éves csavargó, Buci Antal budapesti születésű tizenhat éves rovtomultu napzsámos és Knöttig Etel budapesti születésű tizenhét éves gyári munkásnő. Bödeék orgazdája Maybaum Lipót budapesti születésű huszonhárom éves üzletvezető és Végli Mária kétélyi születésű huszonegy éves leány. A banda többek között az Eötvös-utca 32-ik számú házból két kerékpárt lopott, az Óvodá-utcában Weiser vaggongyáros raktárának a vasszerszámokat dezarmálta meg, két szőnyeget is loptak. Betörték dr. Egyedi Artur Lendvay-utcában levő villájába s onnan 300 forint értékű ruhát vittek el, a Vörösmarty-utca 45. számú házból a telefont szállították el.

II.

A tizek társasága. Huszonhárom vádlott állott ma a budapesti büntetőtörvényszék harmadik tanácsa előtt, amely Haupt Albert bíró elnökelete alatt tartotta ülését. A tárgyalást az esküdtszéki teremben tartották, amely egészen megtelt a vádlottakkal és börtönőreikkel. A vádlottak közül tizen egy tolvajszövetkezet tagjai, akik a mult évben nem kevesebb, mint harmincegy kisebb-nagyobb lopást és betörést követtek el. A többi tizenhárom vádlottat orgazdaság miatt vonta felelősségre a törvényszék. A tolvajbanda feje Malacs Koszta korszaklegény volt, aki már három évig fegyházban ült és a főváros területéről örökre ki van tiltva. Cinkostársai legtöbbször fiatal suhanok, a legidősebbek husz évesek, a legfiatalabb tizenegy éves. Nevük már legtöbbször benne van a rendőrség albumában. A mai tárgyaláson a vádat Daróczy alügyész képviselte, Lusztig József vádlottat dr. Weisz Ödön, Malyi Géza dr. Gál Jenő, Szabó Sándor dr. Brachfeld Hugó, Farba Gusztávot dr. Waldhauser István védelmezte. A banda többi tagjai Grün Gyula Mór, Sáni Gusztáv, Perger Gyula, Perger Géza, Binda János, Waldner Jakab, Gonda Lajos legtöbbször csavargók és inasok. A törvényszék gyorsan haladt előre az egyes esetek letárgyalásában. Számszám tanult hallgatott ki, akik legtöbbször terhelő vallomást tettek, míg maguk a vádlottak hol tagadtak, hol meg beismertek, semmi rendszert nem tanusítva védekezésükben. Délig a törvényszék tizenöt esetet tárgyalt le. Volt olyan eset is, amelyben egyik tolvaj lopta meg a másikat, míg az aludt. Mulatságos volt, hogy az ilyen eseteknél az eddig egyesült erővel tagadó vádlottak hogyan vádolták egymást tolvajlással, zsebmetéssel, rablással. Déli tizenkét órakor az elnök negyedórai szünetet rendelt el. A tárgyalást délután folytatták, de ítélet csak holnap hoz a törvényszék.

*

Boldog ifjúkor...

— **A béke hősei.** Grácban megmutatták a katonatisztek, hogy ők, különösen ha többen vannak és ha kard van a kezükben, sokkal nagyobb hősök, mint egy-egy fegyvertelen polgár. Müller kapitány és Tompa főhadnagy egyesült erővel az acélpengével rohantak meg egy szál civilistát, akinek még rapapli sem volt a kezében. És a hadsereg győzött. Ismét győzött, mint már annyiszor. — amikor nincsen háború. A haditörvényszék a kapitányt három- és a főhadnagyot kéthavi helyőrségi fogságra ítélte. Rangjukat azonban megtarthatják a jeles vitézek, hogy a harc erényekben továbbra is gyakorolhassák magukat és nehogy a civilek abban a véleményben legyenek, hogy a tisztú dekorumra árnyékoló vet, ha ketten fegyveresen támadnak meg egy védtelen civilt. A gráci haditörvényszék döntése ezt hőstettnék minősíti.

— **Garázda katonák.** Az éjelen Irányi-utcai Bogár-féle vendéglőben egy honvéderemester mulatott a korszakban egy közhonvéddel s alaposan felöntött mind a kettő a garatra. Amikor a záróra elkövetkezett, a vendéglős távozásra szólította föl a két részeg katonát, amiből aztán verekedés támadt. Az őrmester kirántotta kardját s azzal Bogár László korszakost úgy fejbe vágta, hogy vérző fejjel eszméletlenül terült el. A duhaj katonákat átadták az előhívott őrhátnak.

— **Tűz.** Ma délután három óra felé kigyulladt Kőbányán a Magyar fém és lámpaárnyékosz egy rak-táranak a telőzete. A raktár teljesen leégett, a tűz továbbterjedését a kivonult tűzország akadályozta meg.

— **Az öngyilkos bankigazgató.** Lembergől táviratozánk, hogy Krzyzanowszky temetésén sok ezer ember volt jelen; a pénztézetek hivatalnokai, az ügyvédi kamara tagjai, a lengyel arisztokraták, köztük a két gróf Badeni, herceg Szapiewa és mások. A temetés egyházi szertartás nélkül ment végbe s a temetőben nem mondtak beszédet. A galiciai hitelbank vezetői most úgy akarnak a bajokon segíteni, hogy a bank tőkét szaporítják. Az új részvényeket a lengyel arisztokraták akarják aláírni.

— **Talált csontváz.** Pollák Simon cipésznek Újpesten, a Váci-ut 8-ik számú házában udvarán tegnap egy gödröt ástak. Mintegy másfél méternyi mélységben egy elkorhadott emberi csontváza bukkantak, amely mellett egy elrozsdásodott kés volt. Nem lehetetlen — írja a rendőrség hivatalos közlöny-matosa — hogy ez valami régi büntényről rántja le a leplet.

— **Helyreigazítás.** A máramaros megyei Liptséből származó tudósítás alapján az elmúlt héten hírt adtunk az ottani görög-katolikus segédlelkész állítólagos magyarellenessé akciójáról. Boksay János segédlelkész egy nekünk beküldött nyilatkozatában kijelenti, hogy a hir minden alapot nélkülöz. Főlemelt fővel hirdetem — írja Boksay — hogy az odaadásig szeretett magyar hazám ellen és minden a hazám jóvoltát előmozdítani tudó államemelle ellen megbocsáthatatlan bűnnek tartom síkra szállani, és mint buzgó magyar úgy én, valamint az egész görög-katolikus papsgal sokkal jobban szereti nyelvét és hazáját — Magyarországot és annak minden csepp hazafivérzattát rögt, minsem ilyen alaptalan vádat cáfolat nélkül hagyhatna. Más fórum illetékes a rágalmasz megtorlására, itt csak arra szoritkozom, hogy a vádat a leghatározottabban visszaautasitom s egy ember személyes bosszujának és a papsgal ellen táplált érthetetlen gyűlöletének raffinorozottan megnyilatkozó rosszakaratu kifakadására szállitom le.

(x) **A Zoltán-féle szag- és iznélküli csukamáj-olaj** a legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek (vérszegénység, angolkór, scrophulosis, tüdővész) keletkezésének elhárítására. Üvege 1 forint Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárban. Budapest, V., Nagykorona-utca 23.)

FŐVÁROS.

(*) **A vízművek kibővítése.** A pénzügyi bizottság mai ülésén mutatták ki a fedezetet a pesti vízművek folytatólagos kibővítésére szükséges 1.775.000 forint költséghöz. Ezzel kapcsolatban Steiger Gyula felpanaszolta, hogy a mesterséges szűrkő vizét még most is fölhasználják és kéri a szűrkő mellőzését. Kajlinger vízvezetési igazgató és Posits tanácsos kijelentik, hogy ez év május végén a mesterséges szűrkő vizét már nem fogják fölhasználni, mert akkorra a tiz új vízvezetési kut elkészül.

(*) **A budapesti közúti vaspályának** a Károly-kaszárnya előtti megállóhelyén egy légszesző repedés következtében a légszeszgyárnak több napra terjedő javítási munkálatokat kell végeznie. E munkálatok tartama alatt a zugligeti vonalról jövő kocsik csak a Lipót-körtüri kitérőig, az upesti vonal kocsijai pedig csak a nyugati pályaudvarig fognak közlekedni. Egyuttal intézkedés történt, hogy a nyugati pályaudvar és az Eskütér között közlekedő vonatok ez időre megfelelően szaporítottassanak.

Junktim.

Budapest, március 13.

Az osztrák akarták felállítani a junktimot a gazdasági kiegyezés és a kvóta közt, hogy ilyképpen a vám- és kereskedelmi szövetésben és a bank-egyezményben rejülő „vívmányok“ fejében kicsikarhassák tőlünk a magyar kvóta főlemelését. Ezt az ötletet alkalmazta a tanács a maga financiális terveinek megvalósítására és hogy megnyugtassa a Váci-ut kikövezésének tekintélyes számu barátait, de még inkább, hogy a gyűlölt szikviz-adót is behozhassa, junktimot teremtett a kettő közt és azzal a javaslattal állt a pénzügyi bizottság elé: tessék a közgyűlésnek a szódavízet palackonkint I krajérral megadóztatni s akkor a Váci-ut középső részét még az idén elláthatnák végleges burkolással. A 637.000 forint költség megtalálma végleges fedezetet a szódavíz-adóban, előlegül a kívánt összeget a 100 milliós kölcsönből vennék, de hat év alatt leendő visszafizetéssel. A pénzügyi bizottság mai ülésén a kérdés körül nagy vita volt.

Elsőnek Polányi Géza szólalt föl. Szerinte a Váci-ut nem építhető meg másként, mint külön pénzbeli fedezet kimutatása mellett. Tehát helyes az ügyosztály fölfigoása, hogy ez az összeg előlegül vétesék ugyan a nagy kölcsönből, de rá külön ki kell mutatni a fedezetet.

Palotai Rezső kérli, hogy az a célja ennek a javaslattak, hogy akik megszavazták az ut kikövezését, azoktól a szikvizadó megszavazását kicsikarják? (Főkiáltások: Igen!) Ez aligha fog sikerülni; sőt éppen ellenkezőleg. Kéri tehát, hogy az ut kikö-

vezését és a szikvizadó kérdését ne kapcsolják össze.

Steiger Gyula kéri az együttes tárgyalást, mert az ügyosztály amaz álláspontját, hogy kellő pénzbeli fedezet nélkül nagyobb közmunkát ne végezzenek, teljesen korrektnak tartja.

Fenyvessy Adolf annyira szükségesnek tartja a junktimot, hogy ő a szikvizadó nélkül nem is szavazhatja meg az ut kikövezését.

Polónyi Géza ismétli, hogy helyesli az ügyosztály ama vélekedését, hogy megfelelő fedezet nélkül nagyobb költségbe kerülő munkákat ne végezzenek, — de a maga részéről nem járulhat hozzá a szikvizadó behozatalához, mert egyáltalában helytelennek tartja, ha a fogyasztási cikkeket megadóztatják, amennyiben ez többnyire a szegényebb néposztály vállaira nehezedik. Egy alkalmas adóment ismer csak, amely megfelelő lehet: ez a telekérték emelkedéséből származó adó. A kényszerhelyzetre való tekintettel azonban csakis éppen ennek az utnak a burkolására kell költség erejéig hajlandó a szikvizadót megszavazni. Ha ezek a költségek fedezve lesznek, a szikvizadó azonnal s önként megszűnik. A szikvizadót tehát csakis ezzel a feltétellel szavazza meg.

Heltai Ferenc nem fogadhatja el az ügyosztály javaslatát, azért, mert a szikvizadót ezzel az ügyrel kapcsolatban meg nem szavazza. Inkább hozzájárul a községi adópótléknak egy százalékkal való felemeléséhez, ez szociális szempontból is inkább megfelelő lenne, amennyiben nem súlyosodnék annyira a szegényebb néposztályra.

Herzog Péter és Kurfürst Miksa lehetetlennek tartják az olyan módon való adótervezést, amint azt Polónyi gondolja: hogy ideiglenes legyen s csak egy bizonyos célra szolgáljon. Elfogadják az előterjesztést változatlanul.

Rácz Károly, a főváros háztartása rendezésének a szempontjából szükségesnek tartja a szikvizadó behozatalát.

Palotai Rezső azt javasolja, hogy a megfelelő összeget vegyék előlegül s fizessék vissza husz évi annuitással a községi alapból.

Preyer Hugó sokkal helyesebbnek tartaná, ha a Váci-ut kikövezését nem sürgetnék annyira. Be kellene várni az új szabályzatot, amely szerint majd akkor az ut mellékén levő házak és gyárak tulajdonosai nem 18 százalékkal, hanem 50 százalékkal fognak a költségekhez hozzájárulni. Ne járjunk ahhoz, hogy a kiadások terhe a szegényebb néposztályra is háruljon; fizessék meg azt a ház- és gyártulajdonosok. Kéri tehát, hagyják abban a nagy sürgetést s várják be, amíg a fővárosnak erre meglesz a pénze. Az utat most csak jó karban tartásuk fűnn.

Polónyi Géza és Heltai Ferenc kijelentik, hogy őket teljesen meggyőzte Preyer Hugó arról, hogy az ut nyakrafőre való kikövezését el kell ejteni. Ezért visszavonják indítványukat.

Szavazásra került a dolog s a többség 13 szoval 11 ellen ahhoz járult hozzá, hogy a Váci-ut középső szakaszának a megépítése azzal történjék meg, hogy fedezetül a szódavizadó szolgáljon. Kívánja egyszersmind a bizottság, hogy a kövezési járulékra vonatkozó új szabályzat-tervezetet a tanács két hónapi záros határidő alatt terjeszse a közgyűlés elé.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** Hangverseny. Ma este tartotta meg a Royal-teremben zongora-estjét Busoni Ferruccio, a jelenkor egyik legnagyobb virtuóza, akit már ismételt ünnepeit a közönség Budapesten is. Epstein tanártól kérdeztek a nap:

— Kit tart ön a jelenkor legnagyobb zongora-virtuózának? Ki — az ön véleménye szerint — a jelenkor Liszt Ferencé?

Mire Epstein tanár így felelt:

— A jelenkor Liszt Ferencé véleményem szerint Busoni, D'Albert és Sauer — együttvéve!

Azok, akiknek nem adta meg a sors, hogy Busoni Ferruccio játéka hallhassák, ámulattal gondolnak arra a héroszra, akinek a művészetét csak csekély töredékben lehet hallani Busoni Ferruccio játékában. Busoni Ferruccio maga a klasszikus tőkély és a technikai cizmesterkedésnek a büvésze. A hogy ma este a maga zongora-átiratában Bach Praeludiumát és Tripelfugáját játszotta, emlékezős élvezete maradt mindazoknak, akik ma este a Royal-teremben összegyűltek, hogy Busoni klasszikusságát megbámulják. Beethoven: b-dúr szonátája (106) és Chopin: h-moll szonátája (58) a lelkesedés tomboló kitörésére ragadta a közönséget. A műsor befejezése néhány Liszt-szám volt, amikben Busoni csak úgy ragyogtatta művésztének ürdögös rakétáit. A közönség az egész estén át lelkesdéssel ünnepelte a nagy művészt.

** Abderából. A magyar székesfőváros is bemutatkozik az új évszázad első esztendejében Párisnak, a világ királynőjének. Hogy miféle módon, azt szombaton döntötte el az e célra egybegyűlt bizottság, amelynek Halmos János volt az elnöke. Arról volt szó, hogy megfestetik Budapest látképét Rauscher professzonnal, aki már egyszer, 1885-ben leavarellazta Budapestet. Az ilyesminek azonban alig van művészi értéke. Mire jó az, hogy a kiállítási pavillonok egyikének falán ott lógjon egy kolosszális papirus néhány ezer ház picike képével? Okos emberek régóta tudják, hogy nevétséges egy nagy város szépségeit ilyen formában bemutatni. Ha valaki meg akar ösmerkedni egy fővárossal, nem ül léghajóra, hogy unalmas utavonalakat és háztetőket lásson. A város éppen intimitásaiban szép. Az építészek, amikor új utcát törnek, vagy amikor házakat tervelnek, minden szépséget úgy csoportosítanak, hogy az az utcán járó emberre hasson s hogy abban ne csupán a kéményseprők és tüzoltók gyönyörködjenek. Aki tehát méltóképpen és művészi szeszszel akarja bemutatni a fővárost, az nem madártávlati színes mappát fog megrendelni, hanem elmegy a kitűnő festők műtermibe, szépen megkéri a mestert, hogy keresse föl a művészetileg legérdekesebb és legkarakterisztikusabb városi tájképeket s azokat művészi előadásban mutassa be. Ez az egyetlen mód arra, hogy Budapest illendően bemutatkozzék Párisnak. Nos és ennek éppen az ellenkezőjét határozták el a bizottságban, bár e szempontokat szépen kifejtette Wolfner József és Lipthay báró. Párisban tehát Budapest házfedelei lesznek láthatók, aminek kétségkívül megörvendenek a párisi cserépfedő mesterek.

De történt más is. A főváros néhány részének művészi bemutatására 6000 forintot irányzott elő a költségvetés. A madártávlati képre 4000-ot. Rauscher tanár azonban 6000 forintot kér a madártávlatért, a bizottság többsége tehát lecsipett a művészeti létehből 2000 forintot s azt hozzácsatolta az eredetileg javasolt 4000 forinthoz.

Bármily tisztelői vagyunk is Rauscher képességeinek, mégis sajnáljuk, hogy az 6 munkája csak a tulajdonképpeni művészeti tétel megrövidítésével jöhet létre. Annál is inkább, mert mint kifejtettük, semmi értéket sem tulajdonítottunk annak, hogy Budapest ilyen szegényes formában szerepeljen Párisban. Ez inkább mérnöki munka, semmint festői. Egyáltalán kissé nagyon is túlteng a budapesti bemutatón a szorosan vett mérnöki elem.

A bizottság az eredeti költségvetés néhány tételét törölte. Nem lehetne-e az azokra előirányzott összeget igazán művészi képek megrendelésére fordítani. E felett nem ártana egy kicsit gondolkodni Abderában.

** Gergely Giza jutalomjátéka. Szombaton este volt — mint miskolci tudósítónk jelenti, — az oltani színházban Gergely Gizának, a nagytehetségű fiatal szobretnek a jutalomjátéka. A kiváló művésznő rövid idő alatt teljesen meghódította a kényes izlésű miskolci közönséget. A jutalomjáték alkalmából A gésák Mimóza szerepét játszotta és már napok előtt kelt el minden jegy erre az estére. Miskolcon még nem ünnepeltek színésznőt úgy, mint Gergely Gizát a 6 jutalom-estéjén. Kapott ezüst-koszort, babérkoszorúkat, számtalan virág-bokrétát és pompás adományokat, megjelenésekor pedig virágos fogadta a színpadon. Sziklay Kornél, a klasszikus Vunesit, aki Gergely Giza iránt való előzékenységből, mint vendég, játszotta el ezen az estén a teaházas embert, szintén ünnepelte a közönség, amely a kitűnő komikusban régi jó ismerősét üdvözölte. A hálás Gergely Giza hatalmas babérkoszorúval kedveskedett Sziklaynak.

** Wlassics a Nemzeti Színház klasszikus előadásairól. A Nemzeti Színház klasszikus előadásai dolgában gróf Kegelevich István a kultuszminiszterhez fölterjesztést intézett, kérve, hogy ez előadásoknak a középiskolákban való propagálását engedje meg. E fölterjesztésre Wlassics Gyula kultuszminiszter az engedélyt nemcsak hogy megadta, de leiratában még a következőket is írja:

„Ezen az ifjúság nevelésének nemes feladata megoldását oly nagy mértékben támogató üdvös intézkedésért fogadjuk Nagyméltóságod és Nagyméltóságod útján a Nemzeti Színház igazgatósága is őszinte köszönetemet.

Ugyan e tárgyban a fővárosi tankerületi kir. főigazgatóhoz Erdődi Bélához is intézett a kultuszminiszter egy levelet, melyben többek között a következőket mondja:

Főlegesen bővebben fejtegetnem, hogy mekkora központosítással leend ifjainkra a színművelés remekműveinek szép szabatos előadásban leendő meglevítésére, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy az összes művészetek közt, amelyekre hivatva vannak társadalmunknak a mai realisztikus irányzata közepette a humanizmusnak menedékhelyet nyújtani, a kedélyre gyakorolt hatás intenzívítása és marandósága tekintetében nincs a színművészethez fogható és amely iránt az emberi, főleg pedig az ifjú kedély fogékonyabb volna. A szorakozás és könnyen tanulás mellett

mennyire fog fejlődni az ifjúság művelése és műbesszi képessége és hajlama főleg — és ez kívánatos is — ha valamelyik kitűnőbb esztétikusunk fogja a kitűzött darabot az előadást megelőzőleg széptanilag taglalni és méltatni.

** Színházi előadások a külügyminisztériumban. A bécsi külügyminisztérium palotájában érdekes három színházi előadás lesz a napokban. Három érdekes apróság kerül színre, természetesen a legválogatottabb közönség előtt és a legválogatottabb szereplőkkel. A három apróság Daudetnak L'Oeillet Blanc című kis vigjátéka, Offenbachnak Férj az ajtó előtt című egyfelvonásos operettje s A mecénás című némajáték, amelynek Pejachevich Tinka grófnő a szerzője. A kis némajátékban Kállay Béni közös pénzügyminiszter leánya, Kállay Erzs, továbbá Chotek grófnő, Croy herceg, Cantacuzene herceg vesznek részt. A kis Offenbach-operettben Kiemanszegg grófnő, az alsó-ausztriai helytartó neje, Játszsa Rosina szerepét. Az előadásokat jótékony célra rendezik.

** Főúri hangverseny a bécsi Magyar Házban. A bécsi magyar minisztérium palotájában e hó 23-án este nagy főúri hangversenyt rendeznek a nyomorék gyermekek számára alapított Erzsébet menedékház javára. A programból legérdekesebb szám egy Madame et Monsieur Papillon című fantasztikus kis bohóság, amelyben Miss Marie Halton, aki Budapesten a Magyar Színházban való vendégszerepléséről és legutóbb az Újságírók Egyesületének hangversenyében való közreműködéséről oly előnyösen ismeretes, a Monsieur és Madame Papillon kettős szerepét fogja játszani. A kis bluetted Willner irta, zénjét pedig Felix Hugo szerzette, ugyanaz, aki még Haltonnak a Gésákból ismeretes híres kacagódatát írta.

** Művészi előadás. A Somogyi zenekonzervatórium nagyertermében tegnap délután előkelő nagy közönség jelenlétében dr. Lázár Béla előadást tartott a modern festészetről. Az előadó kifejtette a modern festészet keletkezését a klasszikus, romantikus és realista iskolákon át, vetített képek bemutatásával illusztrálva fejtegetéseit. A termet színtől megfűző közönség zajosan megtapsolta az előadást.

** A szegedi szalon. Rövid szemlében mutatjuk be annak a kiállításnak érdekesebb műtárgyait, amely szombaton megnyílt a szegedi kulturpalotában. Előrebocsátjuk, hogy bár a kiállítás mintegy kétszázötven képet mutat be, mégis a magyar művészeknek csak egy töredéke vett azon részt. A budapesti képzőművészeti társulat rendes kiállítóit közül csak éppen Brodszky Sándor, Kriesch Aladár, Kubányi Lajos, Tölgyessy Artur, Badits Ottó, Kézi-Kovács László, Szikszay Ferenc, Kernstock Károly, Hary Gyula, Rubovics Márk, Balló Ede, Neogrady Antal, Konek Ida, Koroknyay Ottó, Ujházy Ferenc, Pörge Gergely, Basch Árpád s még néhány művész vesz részt ebben az első vidéki szalonban.

A kiállítás legjobb számai az ifjabb nemzedék műterméből kerültek ki. A nagybányai csoportja s a velük egyérezsű festők küldték a képek javát. Ferenczy Károly, Nyilassy Sándor, Grünwald Béla, Horváth Béla, Glatz csupa kitűnő, finoman átértett tájképpel állítottak be. Ezek a művek érdekes számai volnának valamely külföldi tárlatnak is. Feltűnő haladást olvasunk le Nyilassy képeiről, amelyekkel csakhamar igen számottevő művészés fejlődött. Nevezetes a haladása Markó Ernőnek is, aki Hollósnál kezdte tanulmányait s párisi időzése után Ujpesten telepedett le. A még nagyon fiatal művész derekasan kivágta a hatvágást egy sor képével, amelyeknek hangulata finom, előadása őszinte. Ehhez a csoporthoz soroljuk a felette érdekes Katona Nándort, akitnek legújabb képei igazán meglepetésszámba mennek. Előadási módot cserélt és frisebb, üdőbb lett Kézi-Kovács László. Ebben a most megkezdett irányban bizonyára nagy sikereket fog elérni. Az eddigieknél jobban haladhat Istvánffy Gyula, Kemenczy Árpád, Benes Pál, Wetzel György. A Szikszay-gyűjtemény többnyire ősmertes előttünk, néhány érdekes új szám gyarapítja azt még. Pongrácz Károly érdekteljes tájképekkel, Kriesch Aladár is kvajitások képekkel állított be. Basch Árpád izléses dekoratív arcképe megérdemelte a külön helyet. Rajzokat Farago József, Aczél Henrik és Kernstock Károly küldtek, szobrokat Bezeredy és Lukácsy.

A kiállított tárgyak közül mindjárt az első napon megvettek néhányat, köztük Rubovics két képét és Egerváry-Potmkin Agost egy festményét.

** A lipótvárosi kaszinó hangversenye. A lipótvárosi kaszinóban március 18-án, szombaton este hangverseny lesz, a melyen Pablo de Sarasate, a világhírű hegedűművész és Miss Lilita Blawell ének-művésznő működik közre.

** Matinée. Sikerteljes matinéét rendezett vasárnap Siposs Antal zeneakadémiájára. A tanítványok közül kitűntek Korzy Alrua és Devecsi Erzsike, továbbá ifj. Weszely János, ki Verdi Le Troubadour-ját játszotta nagy hatással, és Szécsény József. A közönség sokat tapsolt a tanítványoknak, akik valamennyien nagy haladásukról tettek tanúságot.

** Henschel fuvaros a Kisfaludy-Színházban. A Kisfaludy-Színház társulatát az ó-budai színház derek igazgatója a nyári évadra újja szervezte s az új évad megnyitóját előadásul Hauptmann Henschel fuvaros című drámája kerül színre Molnár Ferenc fordításában. A két főszerep kreálására az igazgatóság Nagy Bellát és Kesztler Edét szerződtette. A teli idény befejezése előtt még Jókai Mór Dalmája kerül előadásra.

** Operett-ujdonság Pozsonyban. Kereszényi pozsonyi társulatánál tegnap került először előadásra Gaston Seyfftennek *Felsőbb lényok a kaszárnyában* (Cousin-Cousine) című operettje. Az operettnek nagyon szép sikere volt s különösen Aidor Juliska és Anday Blanka arattak benne tetszést.

** Suppé unokája. Bécsben érdekes kis színpadi debut volt a napokban a zongoratanítónők egyesületének a helyiségében. Suppé ösrégi, bájos kis operettjét (*Tíz leány, egy férj sem*) adták s a kis operettben egy fiatal leányka próbálta ki színpadi tehetségét. Ez a fiatal leányka magának Suppének az unokája, Suppé Klára volt, aki nagyapja operettjében óriási sikert aratott. Suppé unokája a színpadra készült.

** Gábor Áron szobra. A szabadságharc híres székely agyúöntője emlékének szülővárosa, Bereck szobrát akar emelni. Bereckben a napokban alakult meg a Gábor Áron szobor-bizottság, amelynek elnöke Bálint László főesperes-kanonok. A bizottság országos gyűlést indít meg a szoborra és felhívja az egész magyar nemzetet az adakozásra. Gábor Áron, a szabadságharcnak ez a legendás hőse méltó arra, hogy a nemzet kegyeletesen őrizze meg emlékét.

** Othello és a gesztusok. Egy párisi lap mondja el a következő történetét: Beauvallet, a konzervatórium tanára, egy leckeórán Othello valamelyik jelenetét szavaltatta egy tanítványával. Az ifjú színész növendék nagy hévvel adta elő a drámai jelenetet, s fájdalomnak kifejezésére mindig homlokához kapott.

— Le az előlő lábbal! — kiáltott mindannyiszor Beauvallet.

Az ifju tovább szavalt s megint a homlokára szorította a kezét. Akkor megszólt a tanár:

— Fiam, ha te majd színész leszel, feketére lesz mázolva az arcod ennél a szerepnél. És ha folyton a homlokodat fogod, öt perc alatt nem lesz festék az ábrázaton...

** Jótékonycein előadás. A Nemzeti Színház és az Opera nyugdíjintézetének közös rendező bizottsága hétfőn, március 20-án nyugdíjalapjaik javára operai előadást rendez az Operaházban. Beethoven *Fidelio*-ját adják Sedlmayr Zsófia a bécsi opera drámai primadonnája és Sz. Bárdossy Ilona operakeneső közreműködésével.

** A Szépművészeti Múzeum építési terveire pályázott kilenc tervrajzot ma mutatták be a nagy közönségnek az Akadémia disztermében. A terveket ma rendkívül sokan nézték meg, különösen szakemberek, akik feszült érdeklődéssel várják, kit bíznak meg a kivitellel. A tervek hétfőig lesznek kiállítva és neponként délelőtt 9-11-ig tekinthetők meg.

** Az angol királynő, mint primadonna. Egy londoni folyóirat a legérdekesebb primadonnáknak egyikét elemeztél fel abból az útletről, hogy a Rosaféle olasz opera-társulat ez idő szerint Londonban vendég szerepel. Sok évvel ezelőtt történt, hogy ugyanez a társulat, a királynő kívánságára, a Windsor királyi kastélyban előadta *Marcia*, az ezred leánya című operát. Anysley Cooke, aki akkor művészetének tetőpontján állott, legszebb szerepét egyike, Sulpicet, énekelte. Előadás után a királynő fényesen megvendégelte a művésznőket. Mikor a pezsgőre került a sor, egy udvari hivatalnok lépett be a terembe s közölte az ének művészzel, hogy a királynő beszélni kíván vele. A művész természetesen, rögtön követte a hivatalnokot, aki a királynő ebédteremébe vezette, ahol az egész királyi család jelen volt. A királynő elismeréssel fejezte ki a művésznőnek fénys Sulpicetéről s megkérdezte tőle, tudja-e a *Sevillai borbély* Figaro és Rosina duettjét. Cooke azt felelte, hogy Figaro szerepének minden hangjegye a fejében van.

— Nagyon jó, — mosolygott a királynő, — akkor énekelj ön Figarot, én Rosinát fogom énekelni.

Tosti a királyi hercegnők zongoratanítója a zongorához ült és a duett elkezdődött. A királynő „fenyesen” énekel s valahányszor egy sikerült trillát vágott, a művész elismerőleg mosolygott a királynő felé. A duett végén valóságos tapsvihár tört ki a teremben. A taps elhangzása után a királynő legfiatalabb veje, de Lorne marquis, ünnepies ábrázattal kelt fel a helyéről.

— Mind a kettőjüket szerződtetem, — mondta a legkomolyabb arccal.

A herceg ezzel az élccével természetesen óriási derűltséget keltett. Az elvénült művész gyakran említi társaságban ezt a szereplését, amelyet „életo legszébb estéjének” sokok nevezni.

** Shakespeare-opera. Mindinkább szaporodnak azok az operák, amelyek szövege Shakespeare-darabok után készül. Legújabbán Paul Pügel írt egy új dalművet *Shakespeare-nek Sok haló senmiérti* című virgátka után írott szövegkönyvre. Az opera, amelynek *Beaucloup de brut pour rien* a címe a párisi Opera Comiqueban kerül bemutatásra.

** Van Dyck-kiállítás. Az Országos Képtárban a minap bezárt modern metszetek kiállításának helyét a Van Dyck gyönyörű képei után készült művészies metszetek foglalják el. A kiállítást most rendezik és a rendezéssel valószínűleg e hét végéig el is készülnek. Az ünnepélyes megnyitás március 20-án lesz.

** A legnagyobb operett-siker. A világ valamennyi operettje közt *Leocoonak Angot asszony lénya* című operettje érte el. Az operettel felváltva előzőlt éleventették fel Párisban s mint repris is eddigi százötvenedik előadását járja. Annak idejében, mikor mint ujdonság került színre, ezerkétszázszor adták egymásután. A világ színpadán az operett nem kevesebb, mint huszszor előadást ért tizenöt év különbség nyelven. A színházaknak *Angot asszony lénya* kilenven millió frank bevételt hajtott, úgy, hogy a testes partitúra minden egyes kótájegyére ötven ezer frank esik. A szerzőknek minden egyes kóta ötezer frank tantiémet hozott.

** Színházi katasztrófa. Brüsszelben, a lüttihi Ginárd színházban tegnap este Toscát adták és a rémábránda rémületet idézett föl egy a nézőtömeget mint a színpadon, valami hirtelen támadt tűznyelv és füst-felleg következtében. A rémület oly óriási méréket öltött, hogy sokan az emeletekről ugráltak le a földszintre, csakhogy hamarabb juthassanak ki a szabadba. A tűzveszélynek nem volt komoly következménye, de a rémület és a tolongás számos áldozatot követelt.

** A Färenhüater premierje. Wagner Siegfried *Bärenhüater* című operájának, mint egy bécsi újság írja, e hónap 29-ikén lesz a bemutatója a bécsi udvari operában.

** Carmen a Hirmondóban. Az Operaházban holnap (kedden) este *Briset* dalműve a *Carmen* kerül színre. A *Telefon Hirmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előzetek othen is végighalghatják. Opera után 11 óráig *égyéjéne* lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya ma délután Szily Kálmán elnöklésével ülést tartott, amelyen Fröhlich Izidor rendes tag bemutatta dr. Hoór Mór ily című dolgozatát: *Újabb módszer váltakozó áramu indukciós motorok csuszamlásának meghatározására.* A szerző az ármérések megmértásával határozta meg a csuszamlást, még pedig igen nagy pontossággal. Azután Heller Ágost bemutatta *Hegyesfolyó Kabosnak A csapadék elosztása napközönként* című dolgozatát. Végül Bados Gusztáv terjesztette elő *Cserba György* miskolci gimnáziumi tanárnak *Az egész számok additív előállításának elméletéhez* című értekezését.

○ A parlamentekről. Dr. Berzeviczy Albert országgyűlési képviselő ma este érdekes felolvasást tartott a parlamentek fogalmáról és szervezetéről a Szabad Lyceum felkérésére a Magyar Tanitók Kaszárnyában díszes közönség előtt, amelynek soraiában ott voltak: Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, Beilthy Zsolt, Borszékly Soma miniszteri tanácsos, dr. Csiky Kálmán egyetemi tanár, dr. Erdőy Béla tankezületi főigazgató, dr. Leóvey Sándor miniszteri tanácsos, Nyegre László országgyűlési képviselő, Kammerer Ernő, Molnár Antal, gróf Teleki Sándor és Hegedűs Lóránt országgyűlési képviselők, báró Liptay Béla, dr. Medveczky Frigyes egyetemi tanár s. b.

Az előadó röviden ismertette a parlament-fogalom keletkezésének történetét Angliában, nagy vonásokban esztelte az angol parlament kialakulását. Azután rátért a képviselői kormányrendszer lényegének, alapfogalmának népszerű ismertetésére, feltüntetve annak kifejlődését a rendiségből, főleg nálunk. Áttérve ezután az európai és amerikai parlamentek szervezetének és működésének összehasonlító ismertetésére, mindenekelőtt az alsóház megalakításával összefüggő kérdések mai állását ismertette. Kifejtette az átalános szavazati jog intézményét s az azzal szemben fennálló eltéréseket, a vegyoni és értelmi cenzust; szölt a közvetett és közvetlen választásokról, a lajstromos szavazásról, az érdekképviselet érvényesítéséről az alsóház megalakításánál. A passzív választási jog kérdéséről szölvta, ismertette a képviselői inkompatibilitás megállapítását is a különböző államokban. Kifejtve a választási visszaélések ellen alkalmazott rendezbályokat, szölt a választások feletti bíráskodásról, előadva, hogy mennyiben vélik Angliában és nálunk a parlament e jogát a bíróságra átruházhatónak. Az országgyűlések időtartamának kérdéséről is ismertetvén, végül rátért a felsőház megalakításának módjára s kimutatta, hogy az öröklés, a választás és a kinevezés elvei mennyiben és hogyan érvényesülnek különösen a magyar, az angol, a porosz, az osztrák, a francia, az olasz, a norvég és a svédországi állam felsőházakban.

A széleskörű tanulmány és mondhatni, tudományos tömörség és szabotosság mellett a tárgyat könnyedén kezelő és az előadó ismert vonzó módjában minden általánosabb érdekű részletet szepen kidomborító felolvasást az előléto közönség tesztült figyelemmel hallgatta s végül az előadót élénk eljenzessel és viharos tapsal jutalmazta.

Berzeviczy Albert legközelebbi — jövő hétfőn 20-ikén — tartandó előadásában a parlamentek s

azok tagjainak jogait és kiváltságait, a parlamentek működésének rendjét és módját s végül a parlamenti pártok kérdését fogja ismertetni.

○ Szigligeti emléke. A Szigligeti-Társaság Nagyváradon a jövő vasárnap, március 19-én a királyi jogakadémia disztermében Szigligeti Ede emlékére Rödl Ödön elnök, dr. Dési Géza, Nagy Endre és Szabados Zoltán társulati tagok közreműködésével emlékünnepelet rendez.

○ Dr. Hegedűs Loránt főelőjárása. A Magyar Közgazdasági Társaság e hó 16-án, este 7 órakor a társaság saját helyiségében (Ferenciek-bazára I. em.) ülést tart. Dr. Hegedűs Loránt országgyűlés képviselő folytatja előadását a *kivándorlás és bevándorlás szabályozásáról*.

○ A Szabad Lyceumban tegnap dr. Erdőy Béla, a Földrajzi Társaság elnöke vetített képekben bemutatta Egyiptomot. A történeti bevezetés után első sorban Kaitót és a királyi sírokat ismertette. Az előadás iránt akkora volt az érdeklődés, hogy a közönség nagy része nem fért be a terembe. Az előadó ennek következtében megígérte, hogy ez előadásait megisméli. Folytatólagos második előadását e hó 17-ikén, pénteken este 6 órakor tartja a műegyetem kis épületében (Esterházy-utca 7.)

EGYESÜLETEK.

(A Budapesti Katolikus Kör) március 18-ikán, szombaton este 7 órakor a nagy-tényi F. K. E. r. kath. árvaháza javára hangversenyt rendez. A hangversenyen Tabódy, Tóth Elemér, Pánczky Eszti, dr. László Gyula, Römer Karola, Juhász Aladár, Szabados Béla, Vass Hortense grófnő, Siegmund Sándor és Bálványi Gyula működnek közre.

(A Samaritanus Egyesület) ma tartotta közgyűlést az új varosházán dr. Böke Gyula elnöklése alatt. Az elnöki megnyitót dr. Prochnov József titkári jelentése követte. A jelentés szerint az egyesület nyolc évi fennállása óta összesen 28.800 forinttal segítette a kórházakban lábadozó betegeket s az egyesület elvonta 50.169 forint 90 krajcár. Múlt évben az egyesületi tisztviselő Wenckheim Frigyesné grófnét kérte fel, aki azt elfogadta s magas befolyásával kieszközölte, hogy Vasváry Kólos hercepmérs gyűjtést engedélyezett az egyesületnek a főváros templomaiban. A választások eredménye a következő volt: Titkár dr. Váli Ernő, pénztáros dr. Prochnov József ellenőr dr. Kuzmik Pál, a pénzkészítő bizottság tagja dr. Kéth László, választmány Agoston József, Gláck Frigyesné, Kálay Ferencné, Vajda Károlyné, Zipernovszky Karolyné, Horváth János, Viola Imre.

(A tanítóképző-intézeti tanárok Országos Egyesülete) választmánya délután 5½ órakor a II. ker. állami tanítóképző-intézet helyiségében (Eszterházy-utca 49. szám) ülést tart.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A Magyar Jogászegylethen szombaton este dr. Reichard Zsigmond albiró felolvasást tartott ezen a címen: *A büntetőelmelemlények osztályozása a kriminológia szempontjából.* A felolvasó a védelmi elméletből kiindulva, elve elöndök monlja a mai büntetőtörvénykönyv hármas felosztását: büntett, vétség és kihágásra és helyébe a büntettes egyéniségre kívánja a felosztás súlyát fektetni. Az előadás után dr. Vambéry Rusztem szölvta fel és anthropológiát, valamint büntetőjogi szempontból cafolta a büntettes típus létét. Mesterségesen szerkesztett homunkulusznak mondta a Lombroso által konstruált homo delinquens, s kimutatni igyekezett, hogy egyes büntettek kétes értékű alapiara a bünteselmények feosztását alapítani nem lehet. E helyett azt javasolja, hogy a kriminalitás külső társadalmi okainak és a gonosztevék egyéniségén átszűrődött motívumoknak kutatására helyezzünk nagyobb súlyt, mert sikeres társadalmi védelem a bünteselményeknek csak ez alapon való felosztására támaszkodhatik. Röviden szölvta még Szécses kuriai bíró, dr. Weisz ügyvéd, és az előadó polemizált dr. Vambéryvel.

§§ Sajtópörök áprilisban és májusban. A budapesti büntető törvényszék, mint esküdtészi sajtóbíróság április és május hó folyamán a következő sajtópöröket fogja tárgyalni:

Április 6. Magyar Gyula ellen, közvád rágalmazás miatt.

Április 10. Thoma Szilárd ellen, rágalmazás és becsületsértés miatt. Keleti O. Lajos magánváda.

Április 13. Német Ödön ellen, közvád rágalmazás miatt.

Április 17. Wechsler Gyula ellen, rágalmazás miatt. Uharik Béla és társai magánváda.

Április 20. Saly Kálmán ellen, közvád osztálygyűlöltre való ígázgatás miatt.

Április 14. Ijabb Csipfing Károly ellen, Usada és Neumann cég magánváda rágalmazás és becsületsértés miatt.

Április 27. Dr. Székely Béla ellen, közvád osztálygyűlöltre való ígázgatás miatt.

Május 1. Szabolcs Miksa ellen Grossberg Lipót magánváda rágalmazás és becsületsértés miatt.

Május 4. Klein Vilmos ellen, közvád nyilvános rágalmazás és becsületsértés miatt.

Május 15. Pieber Antal ellen, közvád nyilvános rágalmazás és becsületsértés miatt.

Május 25. Zatykó Sándor ellen, közvád nyilvános rágalmazás és becsületsértés miatt.

§§ A szabólegény evangéliuma. Tavaly a Közművelődés nyomda kiadásában egy kis könyv jelent meg, címlapján a nádzreti Jézus képével és ezzel a felirattal: *Waltina Vilmos, a lezseró német kom-*

munista élete és tanulása. *Irtá Mezőfi Vilmos. Egy szegény bűnös evangéliuma — Irtá Weitting Vilmos, fordította Mezőfi Vilmos.* A szűzötven oldalas könyv két részből áll. Az elsőben Mezőfi Vilmos ismerteti és bírálja Weitting Vilmosnak, az utópista német szabólegénynek a munkáját, amelyet aztán a második részben fordításban közöl. Az ügyész úgy vélekedett, hogy a könyv a munkásokoztalt a vagyonosok osztálya ellen gyűlöletre izgatja. És hogy a létező vagyofelosztásnak az ismertetésével a tulajdon jogintézménye ellen tüzezi a munkásokat. Végül hogy a „fennálló jogrend kihatásainak valóban tényekben és következtetésekben való odaállításával” a törvény kötelező ereje ellen lázít. Ennek folytán sajtópört indított szerzője, Mezőfi Vilmos hírlapíró ellen osztálygyűlölet és tulajdon ellen való izgatás és lázítás miatt. Ezt a sajtópört ma tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék, mint esküdt sajtóbíróság. A tárgyalás iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánult. A tárgyaló terem minden zuga megtelt részint a szociáldemokrata párt híveivel, részint jogászokkal. Három órákor Zsitvay Leo törvényszéki elnök megnyitotta az ülést. Szavazóbírák Cseke és Madarassy bírák voltak, a jegyzőkönyvet dr. Révy László vezette. A vádhatóság dr. Nagy Géza pestvidéki kir. alügyészt bízta meg a váddal. A vádlott dr. Vátsányi Vilmos védővel jelent meg. Az esküdtek kisorsolásánál minikétfél kimerítette visszavételi jogát. Az esküdtszék tagjai lettek: *Sebestyén Jenő, budai Goldberger Samu, dr. Pálos Géza, Illits József, Füllinger Károly, dr. Weinek József, dr. Némethy Géza, dr. Csiky Kálmán, dr. Bozókó Ádám, Ladányi Zoltán, Strobenz Gusztáv, Vöröss László.* Pótlagok: gróf Hugonay Kálmán, Feszti Gyula.

Félnyolcór kihallgattatta az elnök Mezőfi Vilmost és felolvastatta a vádlevelét. Ezután magának a 150 oldalnyi könyvnek a felolvasása következett, ami mintegy másfél órát vett igénybe.

Félnyolcór befejeződött a felolvasás. Erre Mezőfi Vilmos állt a bíróság elé és elvállalva a szerződést, elmondta, hogy a könyvet könyvkereskedők útján 5000 példányban terjesztette. Dr. Nagy Géza alügyész egy óráig tartó vádbeszéde után dr. Vátsányi Vilmos tartotta meg védőbeszédét. Az ügyész replikája után Mezőfi Vilmos néhány szóval védte a maga álláspontját. Az elnök megállapította azokat a kérdéseket, melyekre az esküdteknek felelniük kellett. Minthogy az ügyész a lázítás vádját eljuttatta, az kérdés maradt fenn. Az esküdtek verdiktjét Vöröss László esküdte hirdette ki, amely Mezőfi nem vátkésnek mondta, mire a sajtóbíróság is fennemlételetet hozott és a kincstárt elmarasztalta a költségekben.

§§ **A katonaszabadtók.** A békafülsi katonaszabadtók ügyében a brassói királyi törvényszék ma délután 4 órákor hirdette ki az ítéletet. *Heuter Gábor* főszovalbíró, *Rass János* és *Seewald Ferenc* községi jegyzőket, *Givó Szász András* községi bírót fennemlételeték, *Sipos János* községi jegyzőt 3 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre, *Frates Toma* oláh papot 3 havi fegyházra és viselt hivatalának elvesztésére, *Damokos István* községi jegyzőt egy évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre, *Urdea György* oláh papot 6 havi fegyházra, *Foris Mihály* községi bírót 3 évi fegyházra, a többi kisebb vádlottakat, számszerint 17 személyt 2–3 havi fegyházra, börtönre s részben pénzbüntetésre ítélték. Az elítéltek feleltek.

§§ **Gyilkos éjjeliőr.** *Mellisch Mátyást*, a solymári fészkégyár éjjeli őrét, aki revolverrel rálőtt *Terleter Tivadarral*, a gyár egyik főtisztviselőjére, tegnap reggel behozták a pestvidéki törvényszék fogházába, ahol dr. *Bucz Lajos* vizsgálóbíró azonnal vallatásra fogta. Kihallgatása egész délelőtt folyt. Tettének indító okául sértett érzézetét s azt hozta föl, hogy az italtól ingerlékeny volt.

TÁVIRATOK

Bécs, március 13. A bécsi Bajor-egyesületnek *Luipold* régens-herceg születésnapja alkalmából rendezett ünnepségről pótülög a következőket jelentik: *Podewils* bajor követ lelkesen fogadott pohárköszöntőt mondott *Ferenc József* 6 felségére, amelyben azt hangsúlyozta, hogy minden német együttérző a rokon- és barátnéppel és a keményen sujtott uralkodóval, aki a tavalyi csapás után is egyenesen áll s akit kötelességének tudata most még inkább eltölt, mint valaha. Köszöntőt mondatk még a régens-hercegre, a német császárra és *Podewils* bajor követre.

Róma, március 13. Ma itt az a koholt hír volt elterjedve, hogy a kamara ellen merényletet terveznek. Az ülés azonban teljesen nyugodtan folyt le. Belső interpellációkat és kérdéseket tárgyaltak és az ülés minden nevezetesebb mozzanat nélkül végződött.

London, március 13. *Brodrick* parlamenti államtitkár az alsóházban alaplatannak jelentette ki azt a hírt, hogy Olaszország Éritréát Angliának átengedni szándékozik.

A pizzinói horvát gimnázium.

Trieszt, március 13. A helytartó felfüggesztette a trieszti községtanácsnak azt a január 21-én hozott határozatát, hogy a községházban emléktáblát állít annak az ünnepies gyűlésnek az emlékére, amelyen Isztria és Friaul polgármesterei és képviselői a pizzinói horvát gimnázium létesítése ellen állást foglaltak.

A dalmát tartománygyűlés.

Zára, március 13. A tartománygyűlés mai ülésén *Cingria* (horvát nemzeti párti) azt indítványozta, hogy a kormány fejezze ki azt az óhaját, hogy valamennyi dalmát pénzügyi, bírósági és közigazgatási hatóság hivatalos nyelve a horvát legyen.

Bianchini (horvát jobbpárti) azt indítványozta, hogy a császári üzenetre való válaszban azt a kívánságot fejezzék ki, hogy Dalmácia Horvát- és Szlavonorsághoz kapcsolassék és hetes bizottság választassék a kérdés megvitatása és három nap alatt való indítványtétel végett.

Bulat elnök mind a két indítványt a legközelebbi ülés napirendjére tűzi ki.

A lagoubrani katasztrófa.

Páris, március 13. A képviselőház mai ülésén *Allard* interpellációt intézett a tengerészeti miniszterhez a touloni robbanásról, a felelősség kérdéséről, továbbá a katasztrófa okairól, hogy tudniillik merénylet vagy valamely belső baleset okozta-e a szerencsétlenséget, végül arról a merényletről, amelyet a katasztrófa után egy órán belül intéztek és az ugyanakkor talált dinamitöltényekről.

Lockroy tengerészeti miniszter azt válaszolja, hogy kétféle vizsgálatot rendelt el, műszaki és bírói, de eddig a vizsgálatnak nem volt kézzelfogható eredménye, mert a katasztrófa színhelyén semmiféle nyom nem maradt és a szerencsétlenség tanui nagyobbbrészt halottak vagy képtelenek fölvilágosítást adni. A miniszter azután leírja a lagoubrani puskaporraktárt, amely 1884-ben épült, két különválasztott raktárból állott, amelyek közül az egyikben barna puskapor volt, amely tartós és nem veszedelmes, a másikba ugynevezett „B” puskapor, amely tartósság dolgában nem tökéletes, mert a készítéséhez használt éther elillan s így vegyi bomlást okozhat a puskaporban. Mostanáig nem állott be a bomlás. A szerencsétlenség csakis a nagy hőfok hatása alatt történt, mint annak idején az *Amiral Duperré*-hajón. A lagoubrani puskaporárban azonban a hőfok sohasem emelkedett magasabba 19 foknál. Toulon utcáin igen sok el nem égett „B” puskapor találtak. A bírói vizsgálat annak a kiderítésére irányul, hogy merénylet okozta-e a katasztrófát. Ennek a körülménynek, hogy egy óra rálöttek és hogy dinamitöltényeket találtak, 6 nem tulajdonított jelentőséget. A hatóságoknak komoly figyelemmel kell kísérniük azokat az eseményeket, amelyek Toulon környékén és az ottani arzenálban történtek. Valamely merénylet lehetősége könnyen érthető. A merényletet úgy követhették el, hogy egy puskaporláda helyett egy óraművet tartalmazó ládát vittek be vagy pedig úgy, hogy valamely más pokolgépet csempésztek be. A miniszter kijelenti végül, hogy a puskaporotnyok elszigetelését szükségesnek tartja és erre vonatkozólag megfelelő előterjesztéseket fog tenni a parlamentben. (Helyeslés.)

Európa Kínában.

London, március 13. *A Times*nek jelentik Pekingből tegnapi kelettel: A kínaiak mostani magatartása arra vall, hogy nem hajlandók engedni *Olaszország követelésének* a Szannum-öböl dögáiban. Valószínűleg keményebb eszközökre lesz szükség, hogy a kínaiakat engedékenységre bírják. A cungli-jámen egyáltalán nem tudja, hogy milyen helyet foglal el *Olaszország* a nemzetek között.

Róma, március 13. *Canevaro* ki fogja jelenteni, hogy erőlyesen ragaszkodik a *Sannum öböl átengedéséhez* és ha Kína a megállapítandó időn belül *Olaszországot* megfelelő módon ki nem elégíti, fenntartja magának azokat az intézkedéseket, amelyek az ország méltóságának leginkább megfelelnek.

Róma, március 13. A Stefáni-ügynökség jelenti Pekingből: *De Martino* olasz követ újabb jegyzékben arra kérte a kínai kormányt, vegye át az első olasz jegyzéket és jelentsé ki készségét a tárgyalások megkezdésére. A cungli-jámen válaszában késznek nyilatkozik a jegyzék elfogadására, amelynek visszatartásáról már felvilágosítást adott, de tárgyalásokba nem hajlandó bocsátkozni. Minthogy *de Martino* a második jegyzékét a neki adott instrukciókkal ellenkezőleg szövegezte meg, azt hiszik, hogy az olasz kormány ezt a jegyzéket nem fogja ultimátumnak tekinteni, hanem csak fönntartja követeléseit.

London, március 13. *A Reuter-ügynökségnek* jelentik Pekingből: *A cungli-jámen* tegnap jegyzéket küldött *De Martino* olasz követnek, amelyben az olasz

követ első jegyzékének másodszori beküldését kéri, de semmi más jelét nem adja annak, hogy hajlandó az olasz követ ultimátumának többi pontját elismerni. Hír szerint *De Martino* nem válaszolt a jegyzékre.

Az albán mozgalom.

Konstantinápoly, március 13. A legújabb albániai jelentések szerint a legutóbbi díbrei és szojzei (Prizren mellett) gyűlésekhez hasonló helyi jellegű albán gyűlések voltak más helyeken is a végre, hogy az ipeki határozatokhoz való csatlakozást és az általános kibékülést kimondják, hogy mindenkor készen legyenek a védelemre. Még több hasonló gyűlés is várható. Azok a törzsek, amelyeknek vezérei a török kormányközégekkel jó viszonyban vannak, engedékenyek, ellenben a dél-nyugati törzsek, úgy mint eddig, független és bizalmatlan magatartást tanúsítanak az ipeki határozatokkal szemben.

Tüntetés egy trónörökös ellen.

Krisztána, március 13. *A Werdes Gang* jelentik: *Mikó* a régens-trónörökös tegnap este a katonai kasszinóból a palotába visszatért, mintegy 300 főből álló tömeg verődött össze, amely tüntetőleg hóval dobálódzott füttyülés és kiabálás között. A rendőrség szétkergette a tömeget és három embert letartóztatott. *A Werdes Gang* a legélesebben elítéli a tüntetést.

Szerencsétlenség a tengeren.

London, március 13. *A Lloyd*nak táviratozzák *Aberdeenből*, hogy az *Ismed* stavangeri gőzös e hó 10-én *Tøyreból Bergenbe* menet az Északi tengeren hajótörést szenvedett. Az első és a második mérnök, valamint egy matróz *Aberdeenbe* érkezett. Azt hiszik, hogy a személyzet többi tagjai életüket veszítették.

Számosz új fejedelme.

Konstantinápoly, március 13. Egy oszázári irádé kihirdeti *Vayant* Konstantinnak, a kereskedelmi főlebbviteli bíróság elnökének *Számosz fejedelmévé* való kinevezését.

Tüntető katonák.

Madrid, március 13. *Vaenciában, Tarragonában* és *Sogoviában* tegnap hozott katonák tüntettek és hátralekös zsoldjukat követelték.

Gyöngyhalászok veszedelme.

London, március 13. *A Reuter-ügynökségnek* jelentik *Brisbaneből* mai kelettel: *Abban a nagy viharban*, amely a queenslandi tengerparton pusztított, a gyöngyhalász-flotának 82 bárkaja süllyedt el. Azt hiszik, hogy 4000 bennszülött és 11 európai ember fullt a tengerbe.

A filippinók szabadságharca.

Washington, március 13. *Manilai* jelentések szerint az amerikai csapatok, a tüzéségtől támogatva, előre nyomultak a fölkelők ellen, akik a *Pasie fölött* lévő hegygerincet tartották megszállva. Heves ütközet után az amerikaiak tetemes veszteséggel visszaverték a filippinókat és elfoglalták a hegygerincet. Az amerikaiak vesztesége kicsiny. *Pasie* megtámadására megtették az előkészületeket.

New York, március 13. Az idevaló lapoknak jelentik *Manilából*, hogy *Otis* tábornok megtiltotta a spanyolok és a filippinók között a spanyol foglyok szabadonbocsátása érdekében folyó tárgyalások folytatását, valószínűleg azért, hogy a filippinók ne kaphassák meg a váltságdíjat, amelyet kétszegtelenül nemzeti ügyük előmozdítására fordítanának.

A pestis.

Kalkutta, március 13. *Evans* katonaeorvos, a pathologia tanára a kalkuttai orvosi főiskolán, ma pestisen meghalt. Azt hiszik, hogy egy pestisben elhalt ember boncolásánál történt a fertőzés.

Közzgazdasági táviratok.

Berlin, március 13. *(A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezszázalékos magyar aranyjárdék* 100.40. *Magyar koronajárdék* 97.80. *Osztrák hitelrészvény* 231.40. *Osztrák-magyar államvasút* 159.60. *Déli vasút* 30.10. *Északnyugati vasút* —. *Elbavögyi vasút* —. *Orosz bankjegy készpénz* 216.30. *Buschtehradri* —. *Orosz bankjegy* —. *(Ultimo.) Lombard* —. *Frankfurt,* március 13. *(A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény* 231.50. *Osztrák-magyar államvasút* 153.60. *Déli vasút* —. *Magyar aranyjárdék* —. *Magyar koronajárdék* —. *Osztrák aranyjárdék* —. *Osztrák ezüstjárdék* —. *Osztrák papírajárdék* —. *Bécsi bankgyesület* 140. —. *Alpesi bányarészvény* —. *Olasz járdék* 94.90. *Diskontó-bank* 201.20. *Laura-kobó* 247.50. *Harpem* 185.75. *Csüdes,*

New York, március 13. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* márciusra 81¹/₂, májusra 74¹/₂, júliusra 73¹/₂. *Tengeri májusra* 39¹/₂.

Chicago, március 13. *Buza* márciusra 69¹/₂. *Tengeri májusra* 35¹/₂.

KÜLÖNFÉLEK.

† **Az álom okai.** Már több tudós fáradozott azon, hogy az álom keletkezésének okait olyan módon kutassa ki, hogy alvó embereknek mesterségesen idézzék elő álomképeket. Az eljárás abban állott, hogy valami ingert alkalmaztak az alvónak halló, szaglós és izelő érzékére. Persze az illető előre nem tudta, hogy alvó állapotát milyen módon fogják befolyásolni. Miután a kísérletet elvégezték, a médiumot rendszeren egy félóra mulva felköltötték s az elmondotta, hogy mit álmodott. Ilyen kísérleteket végzett legutóbb Stanley Hiramnak, az ismert amerikai pszichológusnak két fiatal tanítványa, akik a nyert anyagot azután tanárunknak rendelkezésére bocsátották. Mint-hogy pedig a szaglással kapcsolatos kísérleteket ismerték eddig legkevésbé, a fiatal pszichológusok különösen ilyeneket végeztek. Azt tapasztalták, hogy ha az alvót heliotrop-illattal ingerlik, akkor többnyire ugynevezett arcálmok keletkeznek, azaz olyanok, amelyeknek képei az életben gyakran látottak arcaival foglalkoznak. Tíz esetben illatálom is keletkezett és kétszer az alvó ibolyabokrétát látott, amelyet álmban megszagolt. Midőn egyszer igen erős ingert alkalmaztak, a médium azt álmodta, hogy az erős illatszerek megfojtják. A mesterséges álomképek három osztályba sorozhatók: egyszerű álomok, amelyeknél az ingert a hatás legcsekélyebb jelére rögtön megszüntetik és amelyek rendszeren bizonytalanok és gyorsan mulóak; erősített álomok, amelyeknél az ingert a lehető legmagasabb fokig fokozzák és amelyek hatása igen élénk és rendszeren felébredéssel végződik; összetett álomok, amelyeknél a legkülönbözőbb ingerek következtében igen változatosak. Stanley tanár többek között saját álmaidról is tett érdekes kijelentéseket. Egyszer azt álmodta, hogy egy ember szekérbe fogott lovakat hajt fel egy hegyre. A lovak azonban olyan komikusan voltak befogva, hogy elnevette magát és akkor ugyancsak álmban olyan hangos nevetést hallott, hogy felébredt. Egyedül volt a szobában, tehát a dolog csak úgy történhetett, hogy saját hangos nevetésétől ébredt fel.

† **Csillagvizsgálók a közönség számára.** Száz ember közül talán alig akad egy is, aki csillagvizsgálót látott volna valaha. Pedig micsoda érdekes és fölemelő érzés az, a hatalmas égboltozat titkait vizsgálni és az égitestek mozgásának a rendszerébe bepillantani. Edinburgban csillagségét érezték annak, hogy a nagyközönség a csillagászat tudományába épp úgy bepillantásson, mint akármely más tudományba és azért berendeztek egy csillagvizsgálót, amely bárki előtt is megnyílik. A városi obszervatórium eddig csak a tudósok számára volt nyitva, ezentul azonban már a városi tanács

határozata következtében sokkal nagyobb körből is látogathatják. Lesz egy külön asszisztens, aki a vendégeknek utbaigazítást fog adni, megmagyarázza, hogyan kell bánni a műszerekkel általában minden tekintetben rendelkezésére fog állani a közönségnek. Időről-időre népszerű előadásokat is fognak tartani a csillagvizsgálóban. Az Egyesült Államokban már sok helyen vannak ilyen csillagvizsgálók, amelyeket rendkívül sokan látogatnak. A legutóbbi bécsi jubileumi kiállítás idején az Uránia osztályán szintén berendeztek egy csillagvizsgálót, amely iránt az egész kiállítás ideje alatt nagyon nagy volt az érdeklődés. Az Uránia tagjai többször tartottak is előadást ebben a csillagvizsgálóban.

† **Megőrült szegény.** Landseerről, a nagy angol állatfestőről most megjelent életrajzában egy jó barátja a következő anekdotát mondja el:

Landseer egy napon, amint az utcán lovagolt, egy műkereskedés kirakatában ezt a hirdetést pillantja meg:

Itt egy valódi finom
Landseer kapható.

— No egy „finom Landseer” már megnézek — mondotta magában, aztán leszállott a lováról s odavetette a kantárszárát egy utcagyerekeknek. A műkereskedő, aki nem ismerte őt, elvezette jó hátra egy rejtett fülkébe, aztán büszkén mutatta meg neki a dicső képet. Valami gazdag műbarátnak nézte a festőt. Hát az a képi valami ifjúkori művecskéje volt Landseernek, a kereskedő persze nyakra-főre dicsérte.

— És mennyibe kerül? — kérdezte Landseer.

— Kétezer guineába.

— Kétezer guineába? — szörnyülködött Landseer — az már mégis csak sok egy kicsit egy ifjúkori munkáért.

— Sajnálom, de egy shillinget sem engedek ebből az árból — felelte határozottan a kereskedő — kérem, ez egy nagyon becses kép, a szegény festő nem fest többet, vége már, baj van itt — és jelentősen mutogatott a homlokára — örült... soha nem győgyöl mar meg.

— Igazán? — kérdezte Landseer — Ejnye de sajnálom.

Aztán, hogy készült már elmenni, észrevez egy nagy képet Stanfieldtől.

— Szabad kérdeznöm, mennyit kér ezért a Stanfieldért?

— Szintén kétezer guineát.

— Mit — szólott Landseer és mutogatott a homlokára, úgy mint az előbb a kerskedő. — Hát az is megőrült szegény? ...

† **Negyven év betűkben.** Valaki fáradságot vett magának és azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy egy állami tisztviselőnek negyvenéviszolgálati idő alatt, napi hivatalos munkáját öt teljes órára szabva, közepes gyorsaság, szorgalom, s jó egészség mellett hány betűt (számot) kell leírnia, míg a jól megérdemelt nyugdíjra érdemeket szerez. Rendes megfigyelés mellett az első percben nyolevan nyole van a betűt, az első tíz percben nyolezány nyolevanat ír. A második tíz perctől azonban csökkennek a számok, úgy, hogy a hatodik tíz percben már csak nyoceszázhuszat ír kellő kitarással, egy teljes óra alatt 5015 betűt, egy nap alatt 25.075-öt, egy harminc napos hónap alatt, leszámítva négy ünnepnapot, tehát huszonhat nap alatt 651.950-et, egy év alatt 7.823.400-at, negyven év alatt 312.936.000 betűt kell körmőlnie. Ezen a számítási alapon egy egy forint napidíjjal alkalmazott napidíjas fizetését betűkkel mérve 217 betűt, s egy 1 forint 20 krajcárral alkalmazott napidíjasnak 181 betűt kell egy osztrák magyar kétfililérésért írnia. Ilyenformán egy tudományos szempontból irt terjedelmes könyv se-hogy sem fizeti ki magát az illető tudósnak, s a napidíjast arányilag sokkal jobban fizetik.

† **Orrológia.** Persze, hogy ez új tudomány, legalább azt mondja egy angol uriember, Mr. H. T. Peck, aki konkurenciát akar vele csinálni a grafológának és minden más „tudomány”-nak, amely állítólag arra van hivatva, hogy az emberi jellemet bizonyos külső jelekből mutassa ki. Mr. Peck egy szép napon kijelentette, hogy az ember benső tulajdonságai nem nyilvánulnak sem a kezírásában, sem a tenyerében, hanem egyedül az orrológban.

Az Orrológus azt mondja:

— Mondd meg, melyik a kedvelt illatszerez és én megmondom, hogy ki vagy.

Igy például, aki az ibolyaszagot szereti, mindennek előtt, föltétlenül kedvelője a szépnek alakban, színben és hangban. Ámde sokan vannak, akik csak szóval szeretik az egyszerű illatokat, tényleg pedig Eau de Colognet, vagy pacsulit használnak. Olyanok, akik Chypret, vagy Peau d'Espagnet használnak, bátran mondhatók resteknek, böbeszedűeknek és tékozlóknak, azonkívül hajlamuk van későbbi éveikben az elhízásra. Okos emberek óvakodjanak a pezsmatartalmu szerekől. A jellemleplezésekre nézve a legveszedelmesebb illat a Corylopsis. Mr. Pick óva inti a férfiakat, hogy olyan nőt vegyenek feleségül, akik ezzel az illattal élnek. Mr. Pick a találmányát ujnak mondja, pedig már Jäger tanár is fejtegette már ezt a kérdést s különösen francia írók foglalkoztak már az orrológiával.

REGÉNY.

Jour-fixe kisasszony.

(23)

— REGÉNY. —

Írta: MOLNÁR FERENC.

XVII.

Manci levele egy barátjának.

Kedves Titi!

Bocsáss meg, hogy ilyen csunyán írok, de nagyon sietek, mert még sok mindent akarok neked írni. Mióta kis öcséd kanyaróba esett és te nem jöhetsz az iskolába, sok minden történt. Brandt Elzának megvolt az esküvője, bizony sajnálhatod, hogy nem voltál ott. A templom tele volt lipótvaróssal, olyan kalapokat még nem láttál. Elzán fehér selyemruha volt, hosszú fátyollal, kicsit sáppadt volt szegény. Azt hiszem, hogy úgy erővel adták férjhez, mint ahogy engemet fognak három év múlva. A férje nem szép fiú, de elég ostoba. Az esküvő után mindjárt elutaztak. Azt mondják, hogy Vermes szeretett volna falura menni a mézesetek tartamára, de Elza mindenáron Olaszországba akart utazni. Azt mondta legyen, hogy szüksége van arra, hogy sok mindent lásson. Valami csunyaságról is beszélnek, például Externé (aki már specialista az Elza-ellenes manőverekben) azt híreszteli, hogy az öreg Brandt pénzt kapott Vermestől. Az igazat megvallva, én sajnálom azt a szegény lányt, igazán úgy benne van már a szeszben, hogy egy lépést se tehet a nélkül, hogy valami rosszat ne mondjanak róla. Az utatlasos Ketty a napokban esküszik Gál Miklóssal. Amint halim, borzasztóan egymásba vannak bolondulva. Órák-hosszant ülnek együtt, de a nagyvénük mindiz

velük van. Azért esőkolóznak. Tudod, ez az amerikai morál. Ami engem illet, bizony én nem vagyok valami nagyon vidám. Artur már régen nem láttam, most sohse jön hozzánk. Rájöttem, hogy a francia fogaunt kacerkodik velem, el is küldték tüstént, ráfogtam, hogy fiatal emberekkel trafikál. Képzelheted, mama, hogy kidobta mindjárt. Most már bizonyos vagyok benne, hogy e miatt a eseléd miatt járt hozzánk a nyomorult. Tudod, fiam, az egy olyan közönséges fráter, egy olyan nyomorult, hogy szívem mélyéből gyűlölöm. Tegnap egész éjjel sirtam és hajnal négy órakor valami tiz oldalt irtam a naplómba. Fizikából tizenhat oldal van főláda (20—36), a huszonegyedik oldal második bekezdés első tiz sor kimarad. A szép doktor ma egészségtanból a szívet adta elő, ezt is sajnálhatod, hogy elmulasztottad. Megtudtam róla, hogy harminyole éves, tehát még van reményed. Három év múlva ő negyvenegy, te meg tizennyole éves vagy, ez nagyon szépen összeillik. Te, egy nagyon jó, új viccet hallottam. Egy eigany megy az országúton és találkozik egy másik eiganynyal, aki két libát visz a hóna alatt. Te, mondja neki, add ide az egyik libát. A másik azt mondta, hogy odaadja neki, ha... most hamarjában elfelejtettem a végét, majd megírom máskor, mert nagyon sietek, a mama már kiabál. Remélem, hogy kedves öcséd nemsokára meggyógyul, s mihamarább viszontlát szerető barátind.

Manci.

XVIII.

Tehát bejárták Olaszországot, mint a többi fiatal házaspár. Egyikük se volt még Párisban, hát oda is ellátogattak egy hónapra. A szezonnak már vége volt, csukva voltak a színházak, de azért ők jártak, bódultak a sok gazdagságtól, a nagyságtól. A nyár közepén aztán tengeri fürdőre mentek, onnan kerültek vissza szeptemberre. Az ősz olyan enyhe volt, oly szép, oly meleg, hogy még nagyon korán lett volna a városban

lakni. Vermes ajánlatára elhatározták, hogy egy hónapot a Svábhegyen töltenek. Elza — ugyan ki hitte volna róla ezt? — kezdett engedelmes, simulékony feleség lenni. A férjének csak ajánlania kellett valamit, ő azonnal beleegyezett. Mintha álomban élt volna, úgy járt Vermes oldalán, nem érdeklődve a dolgok iránt, el-elgondolkozva néha. Csak egytől félt borzasztóan, az egyedüllettől. Ugy ragaszkodott Vermeshez, mint a csöpp gyerek az anyjához. Ha a férj csupa gyöngyösgébből azt találta mondani obédután, hogy elolvassa a lapokat a kávéházban, szinte ijedten ölelte át, hogy ne hagyja egyedül. Tudta, hogy mivel áll szemközt az ő szívének világa, ha egyedül marad. Abban bizakodott, hogy idővel felejtteni fog, megszokja ezt a férfit, s olyan általános boldogság lesz az osztályrésze, mint a többi tisztességes asszonyoké, akik igen jól érzik magukat férjük mellett, habár mást szerettek egykoron. De most még nem érezte magát elég erősnek s ezért ragaszkodott majdnem göresösen ahhoz, hogy Vermes örökkön vele legyen.

A Svábhegyre mentek lakni napfényes lombhervadások, szeptemberben. Vermesnek most már igazán az irodája után kellett nézni, s így abban egyeztek meg, hogy obédután bemeget Pestre s a hétórás fogaskerekével érkezik vissza. Az asszony pedig elhatározta magában, hogy amíg a férje Pesten lesz, nagy sétákat tesz. Hallott valamit arról, hogy a sportok, a test nagy, egészséges mozgásai előlik az emberben a szentimentális hajlamokat, a beteges vágyakat, az emlékek szomorú árnyait. Ugy kapkodott minden segítség után, hogy — neveltesse — még ezt is meg akarta próbálni. Az első napon, hogy férjét elkísérte a kis pályaudvarhoz, a meleg délutáni napsugár elkábította. Almos lett. A tervezett séta félbe is maradt, Elza hazament a villába, lefeküdt aludni, s még akkor is aludt, amikor a férje hét órakor pontosan megérkezett, s a helyzetnek megfelelő módon egy csókkal ébresztette fel. A következő napon nem engedte, hogy elnyomja az álom. Nekiindult a sétának.

† **A becsületes férfin, Sarcey** mondja el a Figaróban a következő esetet. Szabasztolpnál egy katonatisztre volt bízva az egész hadtest minden levelezése. Egy este megbízták, hogy revidálja és osztályozza az egész anyagot a rend érdekében. E célból két fagygyertyát utalványoztak ki neki, amelynek világánál éjjel dolgozhat. A tiszt neki isült a munkának, s éjjelig rendbehozta a hadtest papírjait. Azonban kedve kerekedett a maga leveleit rendezni. Mit csinált tehát? Elolította az állam két fagygyertyáját s elővette a zsebéből a saját magáét, hogy ennek a világánál intézze dolgát. Erre a becsületes férfit hivatkozik Sarcey, miközben megőrjia az államot zsaroló, kiszipolyozó képviselőket.

† **A macskazene receptje.** A macskazene eddig azt hitte, hogy teljesen szabadon tombolhat tetszése szerint, minden szabály és rendszer nélkül. A macskazene azonban csaldott ebben a tekintetben, mint egy macskazene-szakértőnek legutóbb tett nyilatkozatából kitünik. A zürichi politéknikumnak háromszáz hallgatója nemrégiben macskazenét rendezett egy professzornak, aki nem örvendezhet nagy szimpátiáknak. Ez a macskazene a legalaposabb kritika tárgya lett macskazenei körökben. A különböző bírálatok és a saját hosszas praxisa alapján egyik politéknikumi hallgató erre egy zürichi újságban a következő receptet ajánlja a macskazenészek számára:

1. Zajtalan gyülekezés és üdvözlés néma kézszorítással.
2. Suttogó rendelkezés az indulásra és nesztelen menet az ünnepelt házához. (Ez a néma menetelés nagyon impozáns az esti szürkületben.)
3. Megérkezés után a vezető fölemelkedik zenésztársai vállaira s egy tiszta zsebkendővel megadja az előre megállapított jeleket a következő értelemben:

- a) Öt percnyi muzsika.
- b) Két percnyi szünet.
- c) A vezető ünnepiesen perécátot kínál.
- d) Öt percnyi muzsika.

4. A menet nesztelen sorakozása és zajtalan elvonulása a legközelebbi sörcsarnokba.

Az ám, macskazenét se lehet manapság csak úgy hübelebalázni elintézni. Rend a lelke mindennek.

† **Uj sarkvidéki sziget.** Nilssen kapitány a Spitzbergák közelében a 80 fok 8 vonal szélességi és 37 fok 17 vonal keleti hosszúsági fok alatt egy kisebb szigetet fedezett fel, amely körülbelül középen fekszik a White-sziget és Ferenc József-föld között. Viktoriának nevezte el. Körülbelül tizenöt kilométer hosszú, nyolc kilométer széles és ötszáz láb magas. Nem lehetetlen, hogy a többször emlegetett Gilies-földdel azonos, bár Gilies leírása a nagyon magas hegyekről inkább a White-szigetre emlékeztet.

de nem érezte jól magát. A nap nagyon melegen sütött, aranyos hévvel izzott a közeli falvak felé vezető fehér utakon, szinte elszikkadt minden ebben a forró nyarutóban. A villák ablakablakláblái be voltak csukva ilyenkor, a Lipótváros egész nyári expozitúrája aludt, kényelmesen, jólakva, lustán. Megint csak visszatért, ezuttal olvasott.

Két-három napig tartott ez még így. Akkor azt hitte, hogy ez nem mehet tovább. Már célzásokat kezdett tenni arra, hogy be kellene költözni a városba, amikor egyszer Vermes azt mondta, hogy ez éjjel nem jöhet ki, valami ülésen kell résztvenni, amely éjjelig is eltarthat. Elza nem akart belegegyezni:

— Maradjon nálam...

Az az ostoba gyűlés eltart éjjelig is...

Ezuttal nagyon megijedt az asszony. Ez lenne az első éjszaka, — gondolta — amelyet egyedül tölt el a nagy lakásban. Félelme oly nagy volt, hogy minden önértetést félretéve, hízlegelni kezdett az urának:

— Édes Misi... ne hagyja egyedül a maga kis feleségét...

Vermes majdnem dühbe jött, hogy épp ma van az az ostoba ülés.

— Mit csináljak, fiam...

Most már kétségbeesetten kérte az asszony. A nyakába csimpajkodott, csókolta a száját, a szemét. Nem akarta elengedni a karjai közül. Vermes egyre mondta:

— Muszáj, édes, muszáj...

Odaadta volna talán ebben a percben mindent Elza, ha ez a közönséges, semmi ember az asztalra csap egyet nagy vígan, és elkurjantja magát, hogy vigye ürdög a gyűlést, ő itthon marad. De Vermes e helyett a tarkóját vakarta, bosszankodva:

— Vigye el őket ez ürdög...

Semmi, de semmi nem használt. Az ügyvéd elment, Elza látta, amint beszállt a fogaskerekűbe. A konduktor trombitált, a sze-

† **Vasuton a jegestengerig.** Kola-félsziget keleti partján az orosz kormány támogatása mellett egy Jekaterinszk nevű város alakult, amelyet jelenleg már a legszükségesebb kulturális intézményekkel, többek közt villámvilágítással és vízvezetékkel is elláttak s közelebb Kola városból a nagy félsziget közigazgatási hivatalait is ideköltöztetik. A város jégmentes s jól használható kikötő mellett fekszik, amelyvel már külön vasut köti össze s e mellett azt is tervezik, hogy ettől a sarkvidéki várostól Oroszország bensejébe is vigyen vasut. Ilyen módon a sarkutazók rövid idő múlva kizárólag vasutalatt juthatnak el egész a jeges tenger partjáig.

† **Egy pohár víz.** A minap halt meg egy londoni kórházban, százhát éves korában Farrel Mihály, a trafalgari ötközet utolsóan életben maradt katonája. Mint tengerészakona, a Victory hajón szolgált s ő vitt Nelson tengernagynak utóljára egy pohár vizet. Ezért a szolgálatáért élete hosszigan szép évi fizetést húzott.

† **Zsilip ur örömtől ragvógó arccal** jön ki a képviselőházából. Roppantul dicséri X. képviselőnek épp az imént elhangzott beszédét.

— Hisz az még magyarul se tud! — jegyzi meg valaki.

— Hát baj az? — kérdi Zsilip ur. — Cicero se tudott magyarul, mégis nagy szónok volt!

† **Felsőbb leányiskolában.** A tanuló (magyar): És most következnek a gólya...

Elza (a szomszédjához): Hát látod, Adél, mégis csak vannak gólyák.

† **Részvét.** Képzeld csak, milyen szerencsétlen az a Z-né! Tegnap meghalt az ura és elveszett a kutyája...

— Szegény!

— Pedig olyan szép kis kutya volt!

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjár nem felelős a szerkesztőség.)

Guber Forras vasas-arzenes viz

Leghatásosabb
Vörösgyógyó,
női betegségek,
ideg- és borbeteg-
ségek stb. ellen.

Kapható az összes ásványvizes üzemekben, gyógyszer-tárakban és drogeriákban.

National és Wille, Budapest.

lid kis masina néhányat szusszantott és megindult dohogva, kattogva lefelé. Elza ugy nézett utána, mintha igazi vonat lett volna, amely a világ másik végére visz valakit, akit ő a legjobban szeret. Pedig csak egy kis masináról volt szó, amely szeliden gördül le a pirosló bokrok, gyümölcsös őszibarackfák között, egy kis masináról, amely folyton pöröl, dorombol, szuszog, zsembeszkedik, gyorsabban szeretne menni, de azért mindig késik, rohanni szeretne, de csak döcögnie szabad, egy rab orosz-láról, hogy szépen fejezzék ki magunkat, amely pusztákon szeretne száguldan nagy vonatokkal, s most mégis le-föl zökög egy csomó élcse börtzianerrel.

Elza hazament, olvasni kezdett. Belemélyedt egy könyvbe, de alkonyatra abbahagyta. Látogatásokat még eddig nem tett, nem akarta ma kezdeni. Kiment hát, hogy vacsora előtt szétnézzen az ugynevezett korzón, ahol hat-hét óra között férjeiket várják az asszonyok. Itt egy kicsit bosszankodott. Főlháborította az, hogy a hölgyek franciául meg angolul beszélnek, pedig magyarul se tudnak. Rossz franciasággal tett megjegyzések mellett ugy nézik végig az asszonyokat, mintha szabászati szempontból le akarnák őket vetkőztetni.

Hazament, otthon vacsorázott, egyedül, már fél nyolckor. Akkor elgondolta, hogy tizenkettő előtt úgy se tud lefeküdni, s most még négy órát kell valamiképpen agyonütni. Egyet gondolt s fél kilenckor már lefeküdt, aludni küldte a családot is. A hold besütött az ablakon, s most jól érezte magát kissé Elza. Nem feszélyezte semmi, be se takarózott, ugy feküdt a széles nagy ágyon, szemét lehunyva, elgondolkozva. A nagy csöndben egészen odáig elhangzott a nagy vendéglőben játszó cigánybanda brümmögése. Vig operettjátékokat játszottak, s így derültebb lett a hangulat, valami jóleső, kedves érzés járta át Elza lelkét.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Magyar Jelzálog-Hitelbank. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság által jóváhagyott, 1898. december 31-ével lezárt mérleg szerint a brutto nyereség az 1897-ről áthozott: 214.286 forint 28 krajcár hozzászámításával: 2,944.287 forint 65 krajcárt és a tiszta nyereség, az adók és kezelési költségek levonása után, a mult évben kimutatott 1,834.570 forint 67 krajcárral szemben 2,310.436 forint 98 krajcárt tesz ki.

Az igazgatóság az e hó 28-ára egybehívott közgyűlés elé azon indítványt fogja előterjeszteni, hogy a mult év folyamán foganatosított tökefelemlés következtében immár forgalomban levő 150.000 darab részvény után részvényenkint, mint a mult évben, 24 frank osztalék fizetessék, továbbá 100.000 forint az intézeti épületnek és felszerelésének értékéből leírassék, 15.000 forint az intézeti nyugdíjalap javadalmazására, 15.000 forint az intézeti tisztviselők és szolgálók külön jutalmazására fordítassék és a fennmaradó 337.938 forint 66 krajcár a folyó évi új számlára elővitessék. Az igazgatóság javasolni fogja továbbá, hogy a tavaly foganatosított tökefelemlés alkalmazásával a részvények 100 forintnyi névértékén felül befolyt összeg, mely az agio-alap javára részvényenkint mint eleve felhasználott 19 forint levonásával mintegy öt millió forintot tesz ki, teljes összegében az intézet tartalékalapjainak javára fordítassék oly módon, hogy első sorban a rendes tartalékalap az alapszabályok értelmében megengedett legmagasabb összegre, vagyis a tényleg befizetett részvénytöke és agio-alap 25%-ára egészítessék ki, továbbá az agio-alapok szintén rendkívüli módon javadalmaztassanak, minek folytán ezuttal a tartalékalapoknak a most kimutatott nyereségből való szokásos részletése elmarad. A fenti javadalmazások után fennmaradó mintegy 2¼ millió forintnyi felesleg az egybehívott közgyűlés elé terjesztendő javaslatok értelmében egyéb tartalékok javára lesz fordítandó. A bank tárcájában és a záloglevél biztosító alapon foglalt értékpapírok, beleértve a bank saját kibocsátmányait is, a beszerzési áron, illetve az 1898. december 31-én jegyzett árfolyamoknál alacsonyabban vannak a mérlegben számításba véve.

Elő Magyar Általános Biztosító Társaság. A társaság igazgatósága a választmány e hó 13-án megtartott ülésén terjesztette elő az 1898-ik évre vonatkozó mérlegét és az igazgatóság és felügyelőbizottság javaslata alapján elhatározott, hogy a társaság e hó 22-én megtartandó közgyűlése elé azon indítványt fog járulni, miszerint minden egész részvény után 62 forint osztalék fizetessék ki. Az elemi biztosítási üzlet az 1898-ik évi rendkívüli sok és jelentékeny tűzárk, különösen pedig a pusztító jégverések folytán érzékeny veszteségekkel záródván, csupán az életbiztosítási üzletnek nagyon jó eredménye és — a rendes tartalékalap teljes összegben való csorbítottan fenntartása mellett — a társaság külön tartalékának felhasználása teszi lehetővé, hogy a részvényesek ezuttal is osztalékban részesülhöznek. A társaság tőzbiztosítási díjtartaléka minden megterhelés nélkül 4.000.000 korona. Az életbiztosítási állomány 241,638.409-34 koronára rug, melylyel szemben a tartalék 65,999.214-02 korona. A társaság alapjai jelenleg 82,044.686-28 koronára rugnak és a következő értékekben vannak elhelyezve: Betétek takarékpénztáraknál és bankoknál 3,808.599 korona 06 fillér, a magyar földhitelintézet záloglevelei 33,244.636 korona, különféle záloglevelek 6,716.861 korona, az állam által biztosított vasuti és egyéb kölcsönkötvények 19,052.125 korona 46 fillér, Budapesti városi kölcsönkötvények 5,296.846 korona, olasz járádék és egyéb értékpapírok 2,599.631 korona 38 fillér, tárcában levő váltók 1,801.044 korona 90 fillér, jelzálogkölcsönök 1,155.982 korona 49 fillér, kölcsönök életbiztosítási kötvényekre 6,948.950 korona, társasági házak 1,420.000 korona.

A buzaring ellen. A budapesti gabonakereskedők közt mozgalom indult meg abból a célból, hogy a buzaring káros következményeit megszüntessék. Steiner József gabonabizományos többek nevében beadványt intézett a tőzsdeintézetnek, amelyben utalva a buzaring általános káros következményeire, kéri, hogy a tanács itélje el mindazokat a törekvéseket, amelyek a terményárak mesterséges fel- vagy lehatárlására irányulnak s mondja ki, hogy az ily esetekben az árkülönbözetet a szokványminőségű termények tényleges értékének megfelelőleg fogja megállapítani. A beadványban feleltilik, hogy a budapesti piacnak jó hírnevét a világpiacon között a tisztességes legitim üzlet alapította meg. Ezt a jóhírnevet bizonyos körök, az amerikai vadbuzaringet választva mintaképül, ala akarják ázni és tisztességtelen üzlettel a gabonáért hűzardjátékká akarják alacsonyítani. Egy tökéletes csoport szövetezve egyes malmokkal a tőzsdészek káros fogvatékosságát felhasználva, buzaringet alakított, amely több buzárt vásárolt, mint amennyit az eladók képesek lesznek szokványminőségben szállítani. A ring ára számít, hogy egy hónapos rövid határidő alatt nem lehet szokványbuzából olyan nagy mennyiséget előállítani, mint amilyent ő vásárolt és ennek következtében a buza ára ebben a hónapban

oly magasra szökik fel, amely semmi arányban sem lesz a világgiae áraiával és ilyen módon a legitim üzlet tönkretelvése árán nagy nyereségre tesznek szert. Ezeknek a műveleteknek erőszakos kinövései mutatkoznak már abban is, hogy oláh és szerb szokványbuzát 1/2-3/4 fonttal drágábban vesznek át, mint ahogy a készáruipar átvehetnék és az átvett búzát áprilisra 60-70 krajcárral, májusra teljes 1 fonttal olcsóbban adják el, mint most márciusban fizetnek átvett búzáért. A mesterségesen felhajtott árak következtében szerbiai, romániai, bulgáriai, sőt tengerentúli országok búzája özönlök be és a nagy import káros hatással lesz az új termésre is. Felelmit meg, hogy a folytonos ringek következtében a külföld, is elmarad piacunkról, amely ennek következtében érzékeny erkölcsi veszteséget szenved.

A Magyar Cukoripar Részvénytársaság legközelebb kétféle sorozatu részvényeinek egységesítését veszi foganatba olyképp, hogy a törzs- és elsőbbségi részvények az utjonnan kibocsátandó, már egységes részvényekkel 80:100 arányban fognak ki-cseréltetni.

Az igazgatóság egyuttal a társaság külföldi részvényeseinek több ízben kifejezett kívánásának eleget teendő lépéseket fog tenni a társulati részvényeknek a bécsi és berlini tőzsdéi árjegyző lapokban leendő hivatalos jegyezhetőse iránt. Az e tekintetben Berlinben fennálló szabályzatok azonban szükségessé teszik, hogy az új egységes részvények 1200 korona = 1020 marka névértékű darabokban álltassanak ki. Ezzel kapcsolatban a társulati részvénytőke 1.840.000 korona névértékű részvény kibocsátása által 12.000.000 korona névértékre fog felemltetni. Az eme új részvények után elérendő felzáró a rendes tartalékalaphoz csatolatlik míg az elsőbbségi és törzsrészvények közt való esereviszonyból származó tökékülönbséget, mintegy 520.000 forint összegben — az értékesítkenési tartalékok növelésére fog fordítatni. Az új részvények az 1899. évi április 1-től kezdve osztalékjogosultak lesznek s átvételük iránt a Magyar Cukoripar Részvénytársaság a bécsi S. M. von Rothschild s a berlini S. Bleichröder bankházakkal, valamint a Magyar Általános Hitelbankkal Budapestben megállapodást létesített. A részvények tőzsdéi hivatalos jegyzését Bécsben S. M. von Rothschild bankház, Berlinben S. Bleichröder bankház fogja eszközöltetni. A részvények közvetlen bevezetése e tőzsdéken azonban csak annyiban vétettél kilátásba, amennyiben ezt az illető helyeken fennálló szabályzatok szükségessé teszik. Bécsben tudvalevőleg ez az eset nem áll fenn.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete fennállása óta 19.605 félnek 29.869.300 forint záloglevél-kölcsönt adott. Ebből esik: 300-500 forintig 5996 darab, 500-1000 forintig 6481 darab, 1000-2000 forintig 3908 darab, 2000-5000 forintig 2371 darab, 5000-20.000 forintig 809 darab, 20.000 forintot felül 40 darab, tehát összesen 19.605 darab.

A magyar forgalmi bank m. sz. tegnap tartotta évi rendes közgyűlést dr. Leitner Adolf elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentése szerint, dacára a kedvezőtlen pénzügyi viszonyoknak az intézet szépen fejlődött. A 4751 forintnyi tiszta nyereségből az alapszabályszerű levonások után részlegyenként 5 százalékos fizetnek osztalékul s a fennmaradó 520 forint 63 krajcárát új számlára viszik át. A felmentések megadása után az igazgatóságba megválasztották Wollák Antalt, a felügyelő bizottságba Teichner Gyulát és Brill Ferencet.

Tavaszi luxuslövésár. A Tattersall telepén tegnap megnyílt tavaszi luxuslövésár s mai második nap folyamán rendkívül élénk látogatottságnak örvendett, mindamellett a vásárlási kedv meglehetősen pang. Eddig mindössze 37 ló kelt el 589 forint átlagáron.

Ezenzárok. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 17.25 forint, áruban 17.50 forint. — Bécsben a kontingentált készáru 18.10 forint pénzben, 18.20 forint áruban.

Repeceolaj és repecepogósa. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Repeceolaj. Az üzlet e cikkben csendes, készáru jegyzése változatlan, nagyban 33, kicsinyben 33.50 forint. Az érdeklődés inkább új áru iránt mutatkozik, gyárosok azonban nem igen kínálják. Rövid határidőre az ára ugyanaz, mint a készárué. — Repecepogósaiban az üzlet csendes, egyes tétel 5 forint 40 krajcárért vásároltak, s nagyobb fizet nem fordult elő. A jegyzése zárul 5 forint 40 krajcár, 5 forint 50 krajcár, teljes kocsiarakomány vételénél a budapesti vasúthoz szállítva.

Vas. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A kedvező időjárás lassankint új életet visz a piacra. A vállalatok mindinkább szaporodnak, az építkezések mind jobban megkezdődnek és ennek folytán a nyersanyagok iránti kereslet is fokozódik. — Budapesti helyi árak 100 kilogrammonként készfészék ellenében, 2 százalékos pénztári engedménnyel: magyar nyersvas 4.45-4.65 frt, Bessemer-nyersvas 4.65-4.75 frt, witkowitzi nyersvas 4.50-4.70 frt, félnyersvas 4.20-4.30 frt, magyar rudvas 9.50-10.— frt, stájer rudvas 11.—11.20 frt,

tartánylemez 11.80-12.10 frt, hengerelt vasgerenda 11.—11.80 frt, vaslemez 12.50-13.— frt, horganylemez 41.20-42.70 frt. Ócskavasak: nehezebb vasdarabok 3.50-3.60 frt, könnyebb vasdarabok 2.90-3.— frt, I. rendű öntöttvas törmelék 3.50-3.60 forint, elégett öntöttvas törmelék 1.70-1.80 forint, ócska vas-sín 3.80-3.90 frt. 100 kgként tiszta készfészék ellenében.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárlás részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 312 darab juh. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 23-25 krajcár, páronként 17 1/2-22 forint, középminőségű ürü — krajcár, páronként — forint, anyajuhok — krajcár, páronként — forint, rackajuhok I. sz. minőségű — krajcár, páronként — forint, kiverési juhok — krajcár, páronként — forint. Mindössze csak 112 darab nyírott ürü volt felhajtva, amelyek kilogrammonként 23-25 krajcárjával adattak el.

Budapesti sertés-konzumvásár. A főrenvárosi petróleum-rakodónál lévő székes városi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. március 11-én. Készlet 269 darab. Érikzett 120 darab. Összesen: 389 darab. Eladott: 302 darab. Maradt 87 darab. — Napi árak: 120-180 kgr. sulyban — krajcárig, 220-280 kgr. sulyban 47-56 krajcárig, 320-380 kgr. sulyban 46-49 krajcár. Öreg nehéz páronként 400-500 kilos 42-46 krajcárig. Malacok 44-46 krajcárig kilónként. A vasár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3077 darab magyar, 717 darab galiciai, 98 darab bukovinai, 776 darab németországi, — silány, összesen tehát 4668 darab szarvasmarhát.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 65 sulyban: magyar hizőőkör I. minőségű 33-36 forint, kivételesen — forint, II. minőségű 28-32 forint, III. minőségű 24-27 forint, galiciai hizőőkör I. minőségű 33-36 forint, kivételesen — frt, II. minőségű 29-32 frt, III. minőségű 25-28 frt, német hizőőkör I. minőségű 36-38 1/2 frt, kivételesen 39 1/2 forint, II. minőségű 31-35 forint, III. minőségű 26-30 forint, legelő ökör — forint, bika és tehén 22-23 forint.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 13.

A búzaiület csendes hangulatban nyílt meg. A kínálat mérsékelt, a vételkérő korlátolt volt. Forgalmomban került 16.000 métermázsza változatlan árak mellett. Egyéb gabonaceműekben a hangulat csendes és a forgalom csekély volt.

Eladott:

Buza. Tiszta vidéki: 200 mm. 79 k. 10 frt 52 1/2 k. 100 mm. 79 k. 10 frt 52 1/2 k. 100 mm. 78 k. 10 frt 50 k. 100 mm. 77-5 k. 10 frt 45 k. 200 mm. 76-8 k. 10 frt 45 k. 100 mm. 77 k. 10 frt 45 k. 100 mm. 78-5 k. 10 frt 55 k. 100 mm. 78 k. 10 frt 40 k.

Pestvidéki: 200 mm. 78 k. 10 frt 60 k. 100 mm. 77-8 k. 10 frt 45 k. 100 mm. 78 k. 10 frt 25 k. 100 mm. 78 k. 10 frt 35 k. 100 mm. 78 k. 10 frt 30 k. 100 mm. 78 k. 10 frt 30 k. 100 mm. 78 k. 10 frt 30 k. 100 mm. 78 k. 10 frt 27 1/2 k.

Felső-tiszta vidéki: 150 mm. 79 k. 10 frt 49 1/2 k. 100 mm. 81 k. 10 frt 60 k. 100 mm. 78-3 k. 10 frt 45 k.

Tolnai: 300 mm. 75-5 k. 10 frt 30 k. **Bihari:** 100 mm. 78-5 k. 10 frt 40 k. 150 mm. 78-5 k. 10 frt 40 k.

Bácskai: 100 mm. 75 k. 10 frt 25 k. **Oláh:** 6000 mm. 78 k. 8 frt 72 1/2 k. 1000 mm. 76-5 k. 8 frt 25 k. 1800 mm. 76 k. 7 frt 80 k. 900 mm. 76 k. 7 frt 80 k. 700 mm. 76-5 k. 7 frt 80 k.

Mind 3 hónapra. **Rozs:** 200 mm. 7 frt 90 k.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hokoltörvényeként és kilogrammonként.

Buza (sp)	75 k. 0,75-0,90	70 k. 0,65-0,85	77 k. 10,10-10,15
bánsági	78 k. 10,25-10,35	70 k. 10,35-10,45	80 k. 10,45-10,50
tiszta vidéki	75 k. 0,95-10,10	70 k. 10,10-10,20	77 k. 10,20-10,25
pestvidéki	75 k. 10,20-10,40	70 k. 10,40-10,60	80 k. 10,50-10,60
bécsi	75 k. 10,80-10,95	70 k. 10,10-10,20	77 k. 10,20-10,40
fejérmegyei	75 k. 0,95-10,05	70 k. 10,10-10,20	77 k. 10,20-10,25
bácskai	75 k. 10,30-10,35	70 k. 10,35-10,45	80 k. 10,45-10,46
román	75 k. 10,40-10,45	70 k. 10,35-10,45	77 k. 10,35-10,40
szerb	75 k. 10,40-10,45	70 k. 10,35-10,45	77 k. 10,35-10,40
bolgár	75 k. 10,40-10,45	70 k. 10,35-10,45	77 k. 10,35-10,40
franz. (a) I. r.	70-72 k.	75-78 k.	77 k. 7,75-7,90
Áru (a) I. r.	60-62 k.	65-68 k.	67 k. 6,75-6,90
(a) szétf. 64-65 k.	7,00-7,10	72-74 k.	6,60-6,70
Zab (a) (b)	30-41 k.	5,80-6,15	60 k.
Tengeri (c) bánsági	—	4,00-4,70	60 k.
Repece (d) készpénz	11,20-11,50	—	mán. k. 4,10-4,50
Kéles (e)	—	—	(a) bánsági 4,00-4,05

Határidőzlet. A határidőzlet szilárd hangulatban indult meg, de a forgalom alatt kissé meglanyhult és az árak engedtek.

Forgalomban került:

Buza márc.-ra	10,51-10,55-10,56-10,48.
Buza áprilisra	9,80-9,79-9,84-9,80.
Buza októberre	8,54-8,57-8,52.
Rozs márciusra	8,04-8.—8,01.
Tengeri májusra 99.	4,55-4,57.
Zab márciusra	5,79-5,75-5,78.
Káposztarepece	—

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza márciusra	10,48	pánz 10,50	áru
Buza áprilisra	9,80	—	9,82
Buza októberre	8,51	—	8,53
Rozs márciusra	8,01	—	8,02
Rozs októberre	0.—	0.—	—
Tengeri októberre	0.—	0.—	—
Tengeri májusra 99	4,55	—	4,57
Zab márciusra	5,77	—	5,79
Zab októberre	0.—	0.—	—
Repece augusztusra	12,10	—	12,20

Délután fél 1/2 órákor zárul:

Buza márciusra 99	10,46-10,47
Buza áprilisra	9,80-9,81
Buza októberre	8,53-8,54
Rozs októberre	0.—0.—
Rozs márciusra 99	7,98-8.—
Tengeri októberre	0.—0.—
Tengeri májusra 99	4,56-4,57
Zab októberre	0.—0.—
Zab márciusra 99	5,73-5,75
Repece szeptemberre	—

A budapesti értéktözsde.

Az előzőszen gyenge kezdet után bécsi jegyzésekre az ország nemzetközi értékek árfolyamai mérsékelt fúszalom mellett megszilárdultak és szilárd irányzattal zárultak.

A helyértékek piacán közúti és városi villamos részvények szintén szilárdan zárultak.

A déli tőzsdén berlini jegyzésekre korlátolt volt a forgalom, az irányzat tartott maradt. A valuta és ércárak változatlanok.

Az előzősde kedvező. **Jegyzetek:** Magyar hitelrészvény 397,50-398.—. Osztrák hitelrészvény 368,50-369,90. Osztrák-magyar államvasuti részvény 359,30-360,60. Villamos városi vasut részvény 235.—-235,50. Jelzálogbank 233,50-233,75 forinton.

A déli tőzsde változatlan. **Jegyzetek:** Magyar hitelrészvény 397,50-397,90. Osztrák hitelrészvény 369,50-370.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 360,60-361,25. Jelzálogbank részvénytársaság 233,25-233,75. Leszámitolóbank részvény 265.—. Közúti vasut részvény 395.—-395,50 forinton.

Az előzősde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt volt. **Jegyzetek:** Osztrák hitelrészvény 369,30-369,60. Magyar hitelrészvény 397,50. Osztrák-magyar államvasut 360,70. Rimanaurányi kőszénbánya részv. 322,25 forinton.

Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 369,30 forinton. **Díjbitóztások:** Osztrák hitelrészvény holnapra 1,50-2.—; nyolc napra 4.—-5.—; utolsó márciusra 8.—-9.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	398.—
Osztrák hitelintézet	370.—
Budapesti bankgyűlésület	100.—
Első magyar iparbank	170.—
Hazai bank r. t.	114.—
Pesti m. kereskedelmi bank	1412.—
Kőszénbánya és téglagy. r.-t.	325.—
Magyar keramiai gyár r.-t.	157.—
Sálgótarjáni kőszénbánya r. társaság	608.—
Ujlaki téglagyár r. t.	225.—
Ganz-féle vasöntőde részv.-társ.	2225.—
Magyar cukoripar A-sor.	136.—
Magyar cukoripar r. t. B-sor.	169.—
Magyar villamosági r.-t.	153.—
Budapesti közúti vasp. idégl. részv.	386.—
Budapesti városi villamos vasut	231.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Államadósság.

Magyar nyereséman-kölcsön (60 frt)	101,70	102,00
Magyar ragléköv-vény 4 1/2%	100,75	101,75
Horr.-szlav. ragléköv-vény 4 1/2%	101.—	101,75
Magyar földtönermenk. 4 1/2%	96,75	97,75
Vasbanakölcsön 5%	87.—	88.—
Horr.-szlav. földtönermenk. 4 1/2%	96,75	97,75
Tiszai sorcsorgó 4%	142.—	1—

LODEN Iskola-öltöny	3,50
LODEN Flú-mencsikoff	7.—
LODEN Férő-köpeny	19.—
LODEN Kocsis-köpeny	10.—
LODEN Havelok	8.—
LODEN Rövid kabát	8.—
LODEN Vadász-öltöny	10.—
LODEN Turista-öltöny	14.—

LODEN Sacco vattával bélelve	8.—
LODEN Szőrme-sacco	10.—
LODEN Vadász-sacco	9.—
LODEN Vadász-bunda	18.—
LODEN Kocsis-bunda	20.—
LODEN Utazó-bunda	35.—
LODEN Szőrme-mencsikoff	40.—
LODEN Gazdászati bunda	10.—

RENDELJENEK CSAK a „TIROLI“-nál JUSTITZ LEOPOLD
 specialista loden-öltönyekben
 Bócs. IX., Währingerstrasse 48.
 Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

b) Osztrák Államadósság.

Table with 3 columns: Item description, Value 1, Value 2. Includes 'Egyes. papíráradék 4 1/2%', 'Egyes. ezüstáradék 4 1/2%', 'Aranyárjadék 4 1/2%'.

c) Idegen Államadósság.

Table with 3 columns: Item description, Value 1, Value 2. Includes 'Bolgar vasuti kölcsön 6%', 'Más kölcsönök.'

Más kölcsönök.

Table with 3 columns: Item description, Value 1, Value 2. Includes 'Bonyák kölcsön 4%', 'Budapesti fővárosi kölcsön 4 1/2%'.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Large table with 3 columns: Institution name, Value 1, Value 2. Includes 'Belvárosi takarékp. zálogl. 4 1/2%', 'Egyes. f. v. takarékp. zálogl. 4 1/2%', 'Kisbirtokosok zálogl. 6%'.

Elsőbbségi kötvények.

Table with 3 columns: Item description, Value 1, Value 2. Includes 'Adria elsőbbségi kötvény 4 1/2%', 'Kékv. vasuti 4 1/2%', 'Kassa ezüst 4 1/2%'.

Bankok részvényei.

Table with 3 columns: Bank name, Value 1, Value 2. Includes 'Bankgyűjtőintézet', 'Első m. iparbank', 'Fiumei hitelbank'.

Takarékpénztárak részvényei.

Table with 3 columns: Institution name, Value 1, Value 2. Includes 'Belvárosi', 'III. kerületi', 'Kékv. belvárosi'.

Biztosító társaságok részvényei.

Table with 3 columns: Company name, Value 1, Value 2. Includes 'Bécsi biztosító', 'Bécsi élet- és járadék-biztosítási', 'Első magy. állal.'.

Gőzmalmok.

Table with 3 columns: Mill name, Value 1, Value 2. Includes 'Concordia', 'Első budapesti', 'Egységes'.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 3 columns: Mine/Factory name, Value 1, Value 2. Includes 'Brasó bányá', 'Budapesti téglai és mészgy.', 'Egyházi téglai és cement'.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table with 3 columns: Factory name, Value 1, Value 2. Includes 'Gézasági gépgy.', 'Danubius', 'Ganz'.

Könyvnyomdák részvényei.

Table with 3 columns: Print shop name, Value 1, Value 2. Includes 'Athensnem', 'Franklin', 'Kosmos'.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table with 3 columns: Foreign company name, Value 1, Value 2. Includes 'Alt. vassz. költés', 'Bpesti villamos', 'Első magyar ver.'.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with 3 columns: Transport company name, Value 1, Value 2. Includes 'Adria tengeral.', 'Bpesti közúti vas.', 'Egységes'.

Sorsjegyek.

Table with 3 columns: Lottery name, Value 1, Value 2. Includes 'Babilón', 'Vör. arany', '20 márká'.

Pénzemek.

Table with 3 columns: Currency name, Value 1, Value 2. Includes 'Vör. arany', '20 márká', '20 márká'.

Külföldi váltók (látra).

Table with 3 columns: City, Value 1, Value 2. Includes 'Amsterdam', 'London', 'Német-piso'.

Estáridőre kötött értékpapírok.

Table with 3 columns: Paper name, Value 1, Value 2. Includes 'Aranyárjadék', 'Koronajáradék', 'Magy. hitelbank'.

A budapesti terménytőzsde.

Szilvában és szilvaizben nem volt forgalom. Az árak változatlanok. Szalonna és zsír nyugodt.

Jegyzések: Heremag: lucerna 48.—58.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 39.—4.2.— forint. Vörös erdélyi — Vörös borsángi — forint. Középszemű 42.—47.—, Nagyszemű 47.—52.—, Disznósör: budapesti 54.—54.50 forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszárított vödki 7.75—8.— forint, 100 darabos 9.25—9.75 forint, 85 darabos 12.50—13.— forint. Szilvaiz: szaloviai 13.50—14.50 forint, szerbiai 11.50—12.50 forint azonnali szállításra, 85 darabos 12.50—13.— forint azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 9.75—10.— forint, 85 darabos 12.50—13.— forint azonnali szállításra, 85 darabos 12.50—13.— forint, 85 darabos 12.50—13.— forint. Szilvaiz: szaloviai 13.50—14.50 forint, szerbiai 11.50—12.50 forint azonnali szállításra.

A bécsi gabontőzsde.

Bécs, március 13. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Buza tavaszra 9.73. Buza május-juniusra 9.34. Rozs tavaszra 8.10. Zab tavaszra 6.—, Tengeri május-juniusra 4.82.

A bécsi értéktőzsde.

Előtőzsdén galíciai árverések híre a hangulat kedvtelen.

Déli tőzsdén eleinte jobb árfolyamok, később ismét gyenge. Forgalom szünetelt.

A zárlat bágyadt.

Bécs, március 13. (Magyar értéktőzsdéi.) 4% arany járadék 119.70. Tiszai és szegedi kölcson sorsjegye 141.75. Magyar vasuti kölcsön azistben 101.30. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.40. Magyar lezártított 4% érváltótőzsdék 284.75. Rimamurányi vasút részvénye 321.—. Magyar koronajáradék 97.85. 4% os Magyar földhitel. kötvény 96.60. Magyar hitelbank részvénye 396.50. Magyar nyereséjű kölcson sorsjegye 162.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 180.20. Magyar kereskedelmi bank 1409.—.

Bécs, március 13. (Osztrák értéktőzsdéi.) 4 1/2% papíráradék 101.05. 4% os osztrák aranyárjadék 119.95. 1860-iki sorsjegye 140.—. Osztrák hitelsorsjegye 199.50. Angol-osztrák bank 155.50. Bécsi bankgyűjtő 278.75. Osztrák-magyar bank 920.—. Déli vasút 65.25. Dunagőzhajózási részvénye 465.—. Dohányrészvény 135.25. Császári és királyi arany 5.70.—. Német bankváltók 59.—. 4 1/2% ezüst járadék 100.80. Osztrák koronajáradék 101.15. 1864-iki sorsjegye 194.75. Osztrák hitelintézet részvénye 309.13. Unionbank 327.—. Osztrák Länderbank 243.25. Osztrák-magyar Államvasút 360.50. Elbavölgyi vasút 255.25. Alpesi bányász részvénye 242.60. 20 frankos arany 9.55.—. Londoni váltó 120.45. Bécsi tramvaj 550.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, március 13. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 268.87. Magyar hitelrészvény 397.—. Angol-Osztrák bank 155.75. Union bank 327.25. Länderbank 243.75. bankgyűjtő 278.50. osztrák-magyar államvasút részvénye 360.50. északnyugati vasuti részv. 244.50. elbavölgyi vasút —. dunagőzhajózási részv. —. alpesi bányász részvénye 242.20. májusi járadék 101.05. osztrák koronajáradék —. magyar arany —. magyar koronajáradék 97.75. német birodalmi márká februárja 59.01. márciusra —. török sorsjegyek 63.75. rimamurányi vasút 321.50. déli vasút —. dohányrészvény 135.50. Napoleon d'or 9.55 1/2.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, március 13. (Tőzsdéi tudósítás.) A spanyol értéktőzsdé a nyugati tőzsdéken való további emelkedése megnagyitott hatott a tőzsdére. A londoni bányapiac élénk-ségéről szóló jelentések, különösen a Chartered részvényei-emelkedése, ami állítólag Cecil Rhodes berlini látogatásával függött össze, szintén megnagyitotta a bankpiacot. Bányaváltók szilárdak, különösen kohász részvények. Svájci vasutakban élénk kereslet volt. Államvasút Bécsre javult. Magánleszámtólasi kamallal 4 1/2%.

Berlin, március 13. (Zárlat.) 4 1/2% os papíráradék 100.40. 4% osztrák aranyárjadék —. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 97.75. Osztrák-magyar államvasút 153.60. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 169.35. Magyar vasuti beruházási kölcson 162.—. Alpesi bányász részvény —. Disconto-Commandit 190.43. Általános villamosági Edison 299.50. Gelsenkircheni 187.—. Laurakohó 224.60. 4 1/2% osztárjadék 100.75. 4% magyar aranyárjadék 100.30. Osztrák hitelrészvény 231.30. Déli vasút 30.—. Károly Lajos vasút 100.40. Orosz bankjegye 216.30. 4% u j orosz kölcson 100.70. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 95.—. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 181.30. Harpeni 184.60. Az irányzat ingadozó.

Frankfurt, március 13. (Zárlat.) 4 1/2% papíráradék 100.90. 4% osztrák aranyárjadék 101.65. Magyar koronajáradék 97.80. Osztrák-magyar bank 153.25. Déli vasút 30.—. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.01. Bécsi bankgyűjtő 140.60. Villamos részvény 184.—. 4 1/2% os magyar aranyárjadék 86.—. 4 1/2% os ezüstjárdék 100.35. 4% magyar aranyárjadék 100.40. Osztrák hitelrészvény 231.60. Osztrák-magyar államvasút 153.90. Északnyugati vasút 122.—. Bécsi váltóár 169.40. Párisi váltóár 809.16. Unionbank —. Alpesi bányász részvény 244.90. Az irányzat szilárd.

Hamburg, március 13. (Zárlat.) 4 1/2% osztárjadék 100.45. 1860. sorsjegye 148.25. Déli vasút 29.75. 4% osztrák aranyárjadék 101.40. Osztrák hitelrészvény 231.50. Osztrák-magyar államvasút 153.50. Olasz járadék 95.10. 4% magyar aranyárjadék 100.80. Az irányzat szilárd.

Páris, március 13. (Zárlat.) 3% os francia járadék 103.10. Olasz járadék 97.75. Osztrák-magyar államvasút —. Francia törleszt. járadék 101.90. 4% magyar aranyárjadék 101.50. Török dohányrészvény 205.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% os francia járadék 103.75. Osztrák földhitelintézet részvény 1297.—. Déli vasút 170.—. 4% osztrák arany-

járadék 103.75. Otomanbank 572.—. Párisi bankrészvény 905. Alpesi bányá részvény 520.—. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 13. A hizott sertés fizletirányzata csendes. A) Hizott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) 47 1/2—48.— krajcár. Öreg közép (párónként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 47 1/2—48 krajcár. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 51—51 1/2 krajcár. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm felüli súlyban) 49—50 krajcár. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 48 1/2—49 krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónként 240—260 kilogramm súlyban) — krajcár. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (stachl). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 49—50 krajcár. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 49—49 1/2 krajcár. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47 1/2—48 krajcár. Sertésletétel: 1899. március 11. napján volt készlet 31.556 darab, 1899. évi március 12. napján felhajtott 422 darab, 1899. évi március 12. napján elszállított 497 darab, 1899. március 13. napjára maradt készletben 31.475 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Március 12. Kinevezések. A pénzügyminiszter dr. Wallon Dezső és Wieland József miniszteri segédtitkárokat miniszteri titkárokká, dr. gróf Bathályai István és dr. Baronyi Tivadar miniszteri fogalmazóká miniszteri segédtitkárokká, Plachy Gyula miniszteri fogalmazó pénzügyi titkárrá a végül báró Pongrácz Jenő, dr. Blaskovich Zdenko és dr. Kerntner Kálmán miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká, a székesfehérvári magyar királyi pénzügyigazgatósághoz Schusterics Ignác nagykirályi lakost pénzügyi segédtitkárrá ideiglenes minőségben, Romeisz Imre szabolcsnórt végleges minőségű számvizsgálóvá, Sallay György számgyakornokot pedig ideiglenes minőségű számvizsgálóvá a szegedi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvetéses, a palánki királyi adóhivatalhoz Szabó Sándor pánkolt adóhivatali díjas gyakorlatnok adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, Bíró Aladár pénzügyminiszteri díjnokot ideiglenes minőségű pénzügyi számvetés és selmehányai m. kir. bányai igazgatóság mellé rendelt számvetéses, a székesfehérvári királyi adófelügyelőhöz Staub Elemér végzett joghallgató pénzügyi fogalmazógyakornokká ideiglenes minőségben, a szombathelyi pénzügyigazgatósághoz Valkó Miklós végzett jogászt pénzügyi fogalmazógyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte. — A vallás- és közoktatási miniszter Böhm János rimaszombati protellás főgimnáziumi helyettes tanárt a nevezett középiskolához rendes tanárrá, Milosevszky Antal okleveles tanított a mchédiai közösi elemi iskolához rendes tanítóvá, Dunczi Áreti okleveles tanított a trekovi közösi elemi iskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

Névváltoztatások. Heitler Jakab memóri illetőségű, ugyanottani lakos, valamint kiskoru leánya Regina Havasira, kiskoru Wallerstein Dezső és Resző budapesti illetőségű ugyanottani lakosok Vágóra, kiskoru Weisz Armin és Lajos tálkosi illetőségű, ugyanottani lakosok Fehérré, Demetriovics Mária posta- és táviradialó soborsini lakos Dolre, kiskoru Goldschmid Ferenc és Goldschmid Mór ó-banizsai illetőségű, budapesti lakosok Győzire, Berger Pál Amand szent-benedekrendi áldozó pap szentmártoni lakos Hőgyészre, kiskoru Kohn Mózes Benjamin nagyváradi illetőségű, ugyanottani lakos Kelemenre, Schwarz Simon szegedi illetőségű, ugyanottani lakos Fekete, Stomaron György nagyfalvai illetőségű, szegedi lakos Kisre, Wolf Vilmos budapesti illetőségű ugyanottani lakos Vadnaira, Vimi Ignác vásárueti illetőségű Csetneken állomásozó m. kir. csendőr Vasvárra, Román János csapi m. á. v. mozdonyvezető, valamint kiskoru Mária, Julia, Margit, Gizella és Gyula gyermekei Rónaira, Rohoska Pál budapesti m. á. v. kiségtől fekező Rátaira, Stern Móric tatavári m. á. v. díjnok Székelyre, Tomán Albert szentgotthárdi m. á. v. váltóőr Tolnaira, Winter György budapesti m. á. v. korsiedező, valamint kiskoru Rozália leánygyermeké 4. v. váltóztartók nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Postamenteri állásra Beő-Sárányban (Sopron vm.) 3 hét alatt; gépészti állásra a váci országos feigyetintőzetl március 27-éig; tanári állásra a bártfai állami főgimnáziumnál május 1-éig; tanári állásra a temesvári állami főgimnáziumnál május 1-éig.

Vizárlás.

Table with 3 columns: City, Value 1, Value 2. Includes 'márc. márc.', 'Duna', 'Norva', 'Rába', 'Dráva', 'Mura', 'Száva', 'Szamos', 'Kraass', 'Latorca', 'Ung'.

Színházak, szórakozó helyek.

HEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi március hó 14-én.

Hamlet, dán királyfi.

Tragédia 5 felvonásban, írta Shakespeare. Fordította Arany János.

Személyek:

Claudius	Szacsavay	Rosenkranz	Császár
Hamlet	Mihályfi	Guildenstern	Dezso
Horatio	Pálfy	Osrik	Barna
Polonius	Szigeti	Marcellus	Hetényi
Laertes	Ivánfi	Gertrud	Jászai
Voltimand	Narcisz	Ophélie	Török I.
Cornélius	Deák		

Kezdeté 7 órákor.

Szerdán Házi béke. Csütörtökön Rafael. Pénteken A dolovai nábob leánya Szombaton Házi béke. Vasárnap d. u. Közönyt közönyvel. Este Himfy dalai.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1899. évi március hó 14-én.

Carmen.

Opera 4 felv. Zenéjét szerzte Bizet. Szövegét írták Meilhac és Halévy L. Fordította Abrányi Emil.

Személyek:

Don José	Larizza	Lilas Pastia	Gonda
Escamillo	Bock	Carmen	Abrányiné
Dancaire	Váradi	Micela	M. Rottor G.
Remendado	Dalnoki	Frasquita	Berts M.
Zuniga	Kornai	Mercedes	Payer M.
Morales	Mihályi		

Kezdeté 7 órákor.

Szerdán Faust. Csütörtökön Jótékonyóú hangverseny H-moll Symphonia. Lázár feltámasztása. Pénteken ugyanez. Szombaton Don Juan. Vasárnap A proféta.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi március hó 14-én.

Zárva.

Csütörtökön A sevilai borbély.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi március hó 14-én.

Hajnali vendég.

Vigjáték egy felvonásban. Irta: Siraudin. Fordította Sz. F.

Utána:

Dr. Pepi.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Albert Carré. Fordította: Zilahi Kiss Béla.

Személyek:

Richard	Megyeri	Courteliné	Nikó L.
Eugénie	Kalmár P.	Blanche	Pécsi P.
Cocherel	Gyöngyi	Oscar	Tapolezai
Hernance	Haraszthy H.	Ida	Hettyey A.
Adrien	Szerényi	Virginie	Makróczy Z.
Courtelin	Balassa	Liza	Boros F.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Szerdán Kéltemény. A hálókosik ellenfele. Csütörtökön Dr. Pepi. Hajnali vendég. Pénteken Dr. Pepi. Hajnali vendég. Szombaton Mozgó fényképek. Vasárnap d. u. Trilby. Este Dr. Pepi. Hajnali vendég.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi március hó 14-én.

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Sidney Jones.

Személyek:

Antonia	Bárdy G.	Diomed	Raskó
Iris	Hogyi A.	Stivius	Lubinszky
Pomponius	Solymsi	Manlius	Ujvári
Heliódorus	Németh	Lollius	Tollaci
Aspasia	Kúry K.	Curius	Kiss M.
Archias	Szirmai	Melanopis	Csatai Zs.

Kezdeté 7 órákor.

Szerdán 1848. (Hadak utja.) Csütörtökön, pénteken, szombaton A görög rabszolga. Vasárnap d. u. Diákisasszonyok. Este 1848. (Hadak utja.)

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi március hó 14-én.

A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Haller
Katinka	Rózsa	Klári	Váradi
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsahegy
Mici	Somló	Horkay	Ráthonyi
Terka	Galambs	Sándorffy	Füredi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Szerdán d. u. Aranylakodalm. Este Aranylakodalm. Csütörtökön pénteken, szombaton A gésák. Vasárnap d. u. Egyiptom Gyöngye. Este A Gyurkovics-lányok.

Uj szabászati tanintézet

nyílik meg e hó 15-én

Váci-körút 1. szám alatt

STEINITZ MARI

vezetése alatt.

Teljes alapos oktatás intelligens hölgyek részére a ruhavarrás és szabásműhely.

Ugyanott elsőrangú női szabásműhely, amelyben a legelőgésőbbi tolették válogatott készletét utánozva készítik.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.

Kezdeté 8 órákor, vége 12 órákor.

Ma a szenzációs metamorfózis jelenet:

Mr. Staley és Miss Birbek

A zene-kovácsműhely.

Még csak két napig!

BARNUM

az ő világhírű dog-kutyával; továbbá a francia duettisták a mechanikus díszajukkal

Hilaris és Tordant.

A „Szép Rigó”.

Valamint az összes műerők.

Holnap, szerdán, március 15-én:

Köszeghy Jenő főrendező

jutalomjátéka

3 PÁR CIPŐ

4-ik felvonása egy hangversenyakadémiával és egy egész új baletgyűjtemmel, Sozo k. a. mint szelőtáncosnővel. Valamint az egész új műsor.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

Most jelent meg!

Korhadt fakesztek

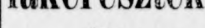
Irta: Rákosi Viktor.

A szabadságharcunk névtelen hőseiről szól ez a kötet, akik korhadt fakesztek alatt, szerteszét az országban aluszak siri álmukat. Érdekes, sötét színezett, fantasztikus novellákban vezet elünk a szerző a nagy nemzeti époszt, s hang, foltozás, feldolgozás annyira új és eredeti, hogy ez a könyv a maga nemében páratlan a magyar irodalomban.

Ára 1 frt 40 kr.

Postai bérmentes küldéssel 1 frt 50 kr., ha az összeg előre utalványoztatik.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadói hivatalában.

A Kőbányai Királysöröző

Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital.

Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kétyl budapesti, és Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

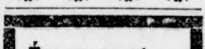
Svédig

Egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest, IV., Váci-utca 12.

Éppen most jelent meg!

Kaméleon-leány.

Irta: Bársony István.

Ára 1 frt 20 kr.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadói hivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Az orvosi tudomány legújabb vívmányainak legteljesebb gyűjteményeivel van felszerelve

Dr. Palócz

v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár intézet

Budapest, IX., Vámház-körút 7. sz.

Rendelés 10-12 és 3-5 óráig.

Díjazás mérsékelt. Prospektus ingyen.

Használhatók bármely évszakban:

1. Villamos fényfürdők (izzasztók és részlegesek).

2. Vibrációs massage. 3. Termomassage.

4. Elektromassage. 5. Viktura, Psychrophor.

6. Testgyógyászat. 7. Gyógygymnastika (Frenkel és Zander rendszer).

8. Nap-, lég- és homokfürdők (nyitron).

9. Megfelelő diéta meghatározás.

Egyik sem ártalmas, nincs rossz utáthatás.

Nélkül nem vizsgálás. EDÜllőit osztályok.

(Idegeneknél gondoskodunk olyan helyről, ahol meg-szabott étrendet pontosan betarthatják.)

Tavaszi és nyári évad 1899.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter 2,95, 3,70, 4,80 frt jó

hosszu szelvény, 6.— és 6,90 frt jobb

gondó teljes férföltő 7,75 frt finom

zetre (kabát, mellény 8,65 frt legelőgésőbb

és nadrág) ára csak 10.— frt legelőgésőbb

Egy szelvényt szalon-öltönyhöz 10.— frtért, valamint felöltő-szövetet, turista-lobogót, legelőgésőbb hammagarnokat szállít gyári áron a legjobb hímzőnek és szőlőnek elismert posztó gyáraktól

Siegel-Imhof Brünnben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kezeskedünk.

A magánvevőknek, aki a szöveteket közvetlenül a fentiekégnél a gyár székelyhőn megrendelik, előnyös feltételekkel

valódi gyapjú

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

valódi jubból

Minden szó egyszeri beiktatása... belföldi 2 kr. Címmei ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal József-körút 13. szám.

Levelheli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

és előfizetések

BUDAPESTI NAPLÓ

részese a kiadóhivatalban

József-körút 13. szám

valamint a következő címeken:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Adler Leona, Lipót-körút, Nemesselek-felől térszede Péter-tér.

Özv. Wéber Vilmosné, Váci-körút 15.

Feldmann Mórné, Marokkó-utca 1.

Küthly Kálmáné, Harmad-ud-utca 1.

Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Sándor, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Deutsch Miksané, Andrásy-utca 38.

Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarkán.

Sapronyi V., Dohány-nagytársó, Kerepesi-utca 1.

Özv. Hallada Anna, Múzeum-körút 10.

Szántó Már, Keckreméti-utca és Kálvin-tér sarkán.

Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarkán.

Szerencsétlen

levele van.

Say! Boss!

Come in! You got a letter! Yours son of a N. G.

„Boldogság“

Levele ment a kívánt helyre. 3919

„Szerencsétlen.“

Kérem adja tudomra hogyan lehetne Önnel beszélni vidéken lakó nővérem érdekében „Nővér“ jelíggel. 2199

„Látja.“

Levelet későn kaptam meg, mert beteg voltam. Nagyon kérem, írjon, szerdán és csütörtökön utána nézék leveleimre. Cím: „Magának, Budapest, poste restante“. Imádom végtelenségig. 3923

Vrabely.

Tövésem neveztem ostobának, nagyon okosan adja tudomra, hogy nem akar velem találkozni. Határozatlan időben és utakon jár. Maga gyerek. 3920

Esdve kérem

azon hájas gyászoló helyre, kit vasárnap 12-én a Rémi kiosk kávéházában a lapra figyelmesem tette. — Lehetőség-e a közlés. Választ kérek „Remény“ alatt a kiadóba. 3922

Edison kávéházban

a lapra figyelmeztetett helyre kérem „Öszinte barátság“ címen tudassa a kiadóhivatal utján, hogy a közlésre ismeretleges lehetőségek-e? 2195

Fiatallány,

ki a térszeden teljesen járta, alkalmassá keres. Cím a kiadóhivatalban. 2150

Egy tisztességes

fiatalember, kinek saját természetű zölde volt 3000 frt övédekkel megfelelő állást keres. Ajánlatokat „szorgalom“ címen továbbítsa a kiadóhivatal. 2173

Egy majdnem

előpedlő cimbalom előfizetésre maolt olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2184

Ártatlan

vidéki sorulatöltött szép fiatal nő bárhol lakó magán, vagyonos katonatiszt pártfogását keresi. Leveleket „sorsúldozót“ jelíggel a kiadóhivatal továbbítja. De csak teljes című levelekre válaszolok. 3918

Pénzkölcsönt

könnyű heti törlesztés mellett nyújt tagjainak, jelzálog vagy készpénzes kölcsönök mellett annak is, ki nem szövetkezett tag, egy országos hitel- és takarékszövetkezet. Egy részleg ára 20 krajcár. Minden részleg után 40 frt hitel. Beiratkozni naponta lehet d. e. 9—11-ig, minden utánfizetés és készenléti díj nélkül, a felvételnél sem beiratkozási díj, sem készenléti kamat nem szedetik. Ciklusunk kelet és lejtárház közté nyitottak, a tőke a főhalmozott osztálékkal együtt kerül kifizetésre. Az előző üzetlét 6% tiszta nyereséget eredményezett. A belépés önbiztosítás, tőkegyűjtés és hitelügyletek céljából egy szegényebb sorú ember, de még a jobbmodu osztályhoz tartozó egynek is igen ajánlatos. Levelheli megkeresésre csak választélag ellen prospektust bárhoz bérmentesítve küld Szilágyi kerületi ügynösök. VII. ker., Erzsébet-körút 38., I. em. 2. Biztosítás és pénzügyi iroda. Elvált magán-életvitelszerű kutatásokat. Esketés és névmagyarosítási ügyekben képviselőt egy helyben mint vidékre. 3921

Egy majdnem

egészen új nyitott, könnyű kocsi szabad kézből eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2194

Egy magányos

nő bármily megfelelő üzletet átvész, mihez kevés tőke szükséges. Ajánlatokat „üzet“ jelíggel a kiadóhivatalba kérek. 2193

Francia

bonne supérieure, gépvarrásban és kézimunkákban járta, 180 frt évi fizetés és utköltéségek megtérítés Franciaországban 2 évi szerződéssel állást keres Grétsy Ágoston ügynöksége által, Budapest, Erzsébet-körút 21. II. emelet. 3912

Egy intelligens

megjelenésű uriember (kereskedő) raktárnoki, pénzeszedő, vagy más megfelelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 2171

Angol

vagy francia családán keresek lakást alkalmassal, hol alkalmam lenne a két nyelvben gyakorolni magamat. Ajánlatot „Praxis“ jelíggel kérek a laphoz. 3912

Gyors- és gép-

(Yost-féle) írást kitűnően végzett fiatal leány nagyobb irrodában alkalmassá keres. Cím a kiadóhivatalban. 2172

Született angol

holgy egy francia, mint az angol nyelvben alapos oktatást ad mérkölt díjazás mellett. Szives megkeresések „Perfect“ jelíggel kéretnek a laphoz. 3912

Aknek megvan a

„Kereskedelmi Vegyészeti“ évenként 2-3000 frt mellékjövédelmre tehet szert. 3912

Hálészoba,

ebédlő, előszoba és konyhaberendezés, valamint egyes kredencék, könyvszekrények stb. jutányos árban kaphatók és rajz szerint készíttetnek. Silbermann Béla műbutorasztalosnál, V. Kálmán-utca 15/b Vadász-utca sarkán. 6000

Szegényember

az, akinek nincs meg a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című könyv.

Egy bolthelyiség

a Német-utcában azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Jó és szépírásu

fiatal ember bármilyen megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Angolt

alaposan lehet megtanulni egy több évi gyakorlati bíró nyelvmesterrel, ki az itteni jobb körökben már fényes eredményt ért el hallgatóival. Ajánlatok „English“ jelíggel a kiadóba kéretnek, ahol a cím is meg tudható.

Kereskedelmi

szaktanfolyamot kitűnő sikerrel végzett szép írásu fiatal leány alkalmassá keres. Címe a kiadóhivatalban. 2154

Szép írásu

hivatalnok bármilyen írásbeli munkát elvállal, más feladatokat neméltul a magyar szerény díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5005

Kossuth Lajos

(1848.) életnagyságú melléke (olajfestmény), aranyozott keretben olcsó árny 100 frt-ért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2159

Balaton-Bogláron

20 ezer négyzetölök villatelek a Balaton partján jutányos áron eladó, értekezhetni Scherz Zsigmond és fiánál, Boglárán. 3922

Gőzcséplőgép

vevők figyelmébe ajánljuk, hogy a Scherz és Kramer dobreceni gépgyárában eladásra van 3 drb 2½ HP., 4 drb 6 HP., 10 drb 8 HP., és 2 drb 10 HP. használt és teljesen kijavított gőzcséplőgarnitúra, többféle anyaggyártmány, kedvező árak és fizetési feltételek állnak. Levelheli megkeresésre felvilágosítással szolgálunk. 3906

Könyvelő és levelező,

ki biztosítékot is adhat, azonnali belépésre kerestetik egy nagyobb városban levő gépgyárban. Ajánlatok igények megjelölésével a kiadóhivatalhoz „Gépgyár“ címre intézendők. 3907

Kiadó nyárára

idősebb magányos hölgy részére egy csinosan burrosított szoba egy Herminia nyaralóban, jó gondozással, esetleg teljes ellátással is ad jutányos árt. Cím a kiadóhivatalban. 2133

Fiatallány

ki döntőenként zeneiskolába jár, keresne délelőtti írásbeli foglalkozást, esetleg hegedőjáratot is adna szerény díjazásért. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 2152

COPYING OFFICE.

Bármilyen írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven, ugyanint gyorsírói v. fonográf felvételeket elvállal a „YOST“ írógép r. t. Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

Ovadékképes

fiatalember ajánlkozik sőt- vagy borszállítónak, vagy esetleg raktárnoknak. Cím a kiadóhivatalban. 2180

Női- és gyermekruha

varrást üzletkebe, valamint privát a legújabbakban készítenek. Cím a kiadóhivatalban. 2142

Főnyeremény-

nél többet ér a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című könyv, pedig az ára csak 1 frt 20 kr. (De már csak pár napig.)

A VII. kerületben,

a Központi pályaudvar közvetlen közelében, még 14 évi adómentes 3 emeletes ház, családi viszonyok folytán eladó. Pénzszükséglet 30.000 forint. A befektetésüknek 13% tiszta jövedelmre számítható. Komoly vevők, kik címüket „Központi pályaudvar“ jelíggel a lapoz küldik, részletes felvilágosításokat szívesen adok. 3202

Péküzletbe

állást keres egy csinos, ismétlődés leány. Esetleg ovadékkal. Cím a kiadóhivatalban. 2001

Életbiztosítás

felesleges, ahol megvan a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című könyv. (Mert ott vagyon marad.)

Két igen csinos

s szépen burrosított szoba, mindkettő külön-külön bejárattal, egy vagy több urnak vagy hölgynek kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2149

Pazar fénynyel

épült III. em. sarkokház a Kálvin-tér közelében, állandó előkelő lakókkal 14.400 frt. tiszta házbér bevételel, mely összeg a befektetőtöknek 15%-át teszi. Eladó. Készpénz szükséges 38.000 frt. Közvetlen venni szándékozik keretnek becses címüket „Ritka alkalom“ jelíggel a lapoz küldeni. 3201

Paratlan szerdák.

Ita Szomaházy István. Ára 1 frt 50 kr. Vidékre postai bérmentesen küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre kifizetődik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában.

Első rangú biztosító

részvénytársaság, mely a tűz, jég, baleset és élet-ágyazatok kivétel, Erdély részére biztosítási céllal alakult. A legmagasabb jutalék, esetleg

fix fizetés

mellett. Ajánlatok intézendők: Fodor I. címére Kolozsvár, Külközép-utca 8.

Jegyzőjelölt,

ki még a középiskola VI. osztályából nem vizsgázott, írjon „Tanár“ jelíggel a kiadóhivatalba. 3903

Fuvola-

leceket ad zenédét végzett, volt katonai fuvolaszakaszvezető fiatalember. Cím a kiadóhivatalban. 2158

Pomázson

egy igen szép fekvésű birtok körülbelül 1600 négyzetölök: gyümölcsös és szőlővel és ehhez tartozó lakóházzal eladó, esetleg kiadó. A lakásból főlegesen kilátás a hegyekre, közelben az újonnan építendő pomáz-margittói villamoshoz, nyaralásra igen alkalmas. A telek mézsköbányának, illetve mézsköbányának, illetve mézsköbányának, illetve mézsköbányának. Cím a kiadóhivatalban. 3916

Külföldre,

szép vidékre ajánlkozik egy művelt 26 éves arvalány. Magános urnőhöz vagy urhoz. Cím a kiadóhivatalban. 3908

Most jelent meg!

Jukker-leány. Ita PEKÁR GYULA. Ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető:

„Budapesti Napló“ kiadóhivatalban. Budapest, József-körút 13. szám.

Aki célszerű és olcsó ruhát akar venni,

az forduljon csak az első budapesti férfi- és gyermekruha különlegességi áruházhoz, Budapest, Károly-körút 26. sz.

1 férfi-bütyön 6.50
1 férfi havelok teveször 6.-
1 férfi felöltő 8.50
1 gyermek-ruha 2.50

Minden darab tiszta a gyapjuszövetből van.

Nagy vagyont

szereshet a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című mű hirdetésében. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakértői állították össze, 3 frt holti ár helyett még néhány napig (ajánlott postai küldéssel) 1 frt 20 krajcár leszállított áron kapható. Utmutatásai alapján az ország bármely helyén lakó, bármily foglalkozású férfi vagy nő

2-3000 forint

biztos védelemre tehet szert, tőkbebefektetés nélkül, csekély fáradsággal, otthon végezhető munkával. Mindennemű kereskedők és iparosok üzletük jövedelmét megkészeztethetik, tisztviselő és tanító urak szabad órtaikban könnyű és hasznos munkát árni családok részére.

VAGYONT

szereshetnek a könyv tartalma nyarán. Már csak néhány száz példány van raktáron, mert mindenki saját érdekében eieszik, ha haladéktalanul megrendeli, legkésőbbi postai utalványon.

Megrendelhető a

„Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadó vállalatnál UJPEST, István-utca 2. szám.

Megrendelhető a

„Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadó vállalatnál UJPEST, István-utca 2. szám.

Megrendelhető a

„Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadó vállalatnál UJPEST, István-utca 2. szám.

Megrendelhető a

„Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadó vállalatnál UJPEST, István-utca 2. szám.

BARÁNY DEZSŐ

szobagazd-vezető Bpest, VIII. Kerepesi-ut 57. (Luther-szár.)

Könnnyű fizetési

feltételek! Diszes, olcsó vasbutorok, gyermekmekkák, gyermekmekkák, ruganyos acélszörny-gyöbetelek, afrik- és lőszor-matrakok, paplanok, szövetfüggönyök, ágyn- és asztalterítők, kárpitozott fa-butorok, trükkök, és függőfalpák kaphatók Pápai és Náthán gyárosoknál, Budapest, VI. Andrásy-ut 2. (Fonóder-palota). Vidékre is helyben beszállítottak és helyben megrendelhető. Árjegyzékkel minden ártalmat ingyen és bérmentve küldünk.

Aki célszerű és olcsó ruhát akar venni,

az forduljon csak az első budapesti férfi- és gyermekruha különlegességi áruházhoz, Budapest, Károly-körút 26. sz.

1 férfi-bütyön 6.50
1 férfi havelok teveször 6.-
1 férfi felöltő 8.50
1 gyermek-ruha 2.50

Minden darab tiszta a gyapjuszövetből van.

Nagy vagyont

szereshet a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című mű hirdetésében. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakértői állították össze, 3 frt holti ár helyett még néhány napig (ajánlott postai küldéssel) 1 frt 20 krajcár leszállított áron kapható. Utmutatásai alapján az ország bármely helyén lakó, bármily foglalkozású férfi vagy nő

2-3000 forint

biztos védelemre tehet szert, tőkbebefektetés nélkül, csekély fáradsággal, otthon végezhető munkával. Mindennemű kereskedők és iparosok üzletük jövedelmét megkészeztethetik, tisztviselő és tanító urak szabad órtaikban könnyű és hasznos munkát árni családok részére.

VAGYONT

szereshetnek a könyv tartalma nyarán. Már csak néhány száz példány van raktáron, mert mindenki saját érdekében eieszik, ha haladéktalanul megrendeli, legkésőbbi postai utalványon.

Megrendelhető a

„Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadó vállalatnál UJPEST, István-utca 2. szám.

Megrendelhető a

„Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadó vállalatnál UJPEST, István-utca 2. szám.

Megrendelhető a

„Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadó vállalatnál UJPEST, István-utca 2. szám.

Köznevelő-osztály,

Frakk 5 frt. Nadrag 3 frt. Mellény 1 frt. Perenc József-kabát 4 frt. Jaquet 3 frt. ROTHBERGER JAKAB Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

Egy varróleány

felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 2191

Egy jó karban

levő bicikli pénzszerűség miatt védenek olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban (esetleg fénykép). 2177

Francia, olasz,

magyar, német és román nyelveket beszélő, zeneileg képzett (fuvola, zene, zenekadéma, katonai zenekar) szép írásu, kereskedelmi képzett művelt, 35 éves nőfőfiatal ember, ki rajzol, fest, fényképez stb., magántitkár, felolvasó, utazótársi vagy ezekhez hasonló állást keres, szerény igényekkel. Szives ajánlatokat kér „Árpád“ címen a lap kiadóhivatalába intézni. 2160

Kétségtelenül

a leghatasosabb szer Rösler fogvize

mert ez nyomban előlítja a legmakaosabb fogfájást és megszünteti a szájbűzt. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beklüldés mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerár, Király-utca 12.

„Kereskedelmi Vegyészeti“

a hanyatló század Aranykönyve.

Nevelőnöket

idegen nyelv- és zeneismeretekkel, vagy egyszerűbbeket jó bizonyítványokkal, kitűnő gyermeknevelőket oklevéllel vagy e nélkül, minden nemzetiségű bonnekokat ajánl és ehhez lelkiszereltesen Szegedén S. Lujza, Budapest, Andrásy-ut 28. 5823

Saison!

beállítvány figyelemre méltó n. é. közönséget azon szép és jó új berendezésre, hogy nálam darabonként 1 forintért lehet szép és elegáns kidolgozott Makart-fényképek készíttetni. Hölgyeket vagy bátor figyelemre méltó, hogy világos ruhákban is tüköletes sikerült képeket készítenek. Vidéki fényképek után nagyított lelkiszereltesen kivitelben jutányos árban elkészíttetnek. WAITZNER fényképez. Budapest, Erzsébet-körút 20. szám.

1 frt 20 krajcár

ahol a katonai évenként 3000 forintot b. egy „Kereskedelmi Vegyészeti“-et rendelni ér.

HOFF JÁNOS MALATA CUKORKAI. Közhíjánál, kedvelésnél, elnyúlásodással, különösen pedig tüdőbetegségek, tüdőgyulladások, a valódi malatával készített cukorkák, amelyek zavar okozásánál kíméletlenül bármely mennyiségben. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 50 kr. Kapható az összes gyógyszerárban, ércsü, csomag- és üzletkereskedésben. Magyarországi kizárólagos főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár, Király-utca 12.